

Wydawca: Sp. z o.o. «Nauka i studia»

Redaktor naczelna: Prof. dr hab. Sławomir Górniak.

Zespół redakcyjny: dr hab. Jerzy Ciborowski (redaktor prowadzący), mgr inż. Piotr Jędrzejczyk, mgr inż. Zofia Przybylski, mgr inż. Dorota Michałowska, mgr inż. Elżbieta Zawadzki, Andrzej Smoluk, Mieczysław Luty, mgr inż. Andrzej Leśniak, Katarzyna Szuszkiewicz.

Redakcja techniczna: Irena Olszewska, Grażyna Klamut.

Dział sprzedaży: Zbigniew Targalski

Adres wydawcy i redakcji:

37-700 Przemyśl, ul. Łukasińskiego 7

tel (0-16) 678 33 19

e-mail: praha@rusnauka.com

Druk i oprawa:

Sp. z o.o. «Nauka i studia»

Cena 54,90 zł (w tym VAT 22%)

**Materiały VIII Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji
«Perspektywiczne opracowania są nauką i technikami - 2012»**

Volume 3. Ekonomiczne nauki.: Przemyśl. Nauka i studia - 112 str.

W zbiorze ztrzymają się materiały VIII Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji

«Perspektywiczne opracowania są nauką i technikami - 2012».

07 - 15 listopada 2011 roku po sekcjach: Ekonomiczne nauki.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Żadna część ani całość tej publikacji nie może być bez zgody

Wydawcy – Wydawnictwa Sp. z o.o. «Nauka i studia» – reprodukowana,

Użyta do innej publikacji.

EKONOMICZNE NAUKI

MARKETING I MIENIEDŹMIENT

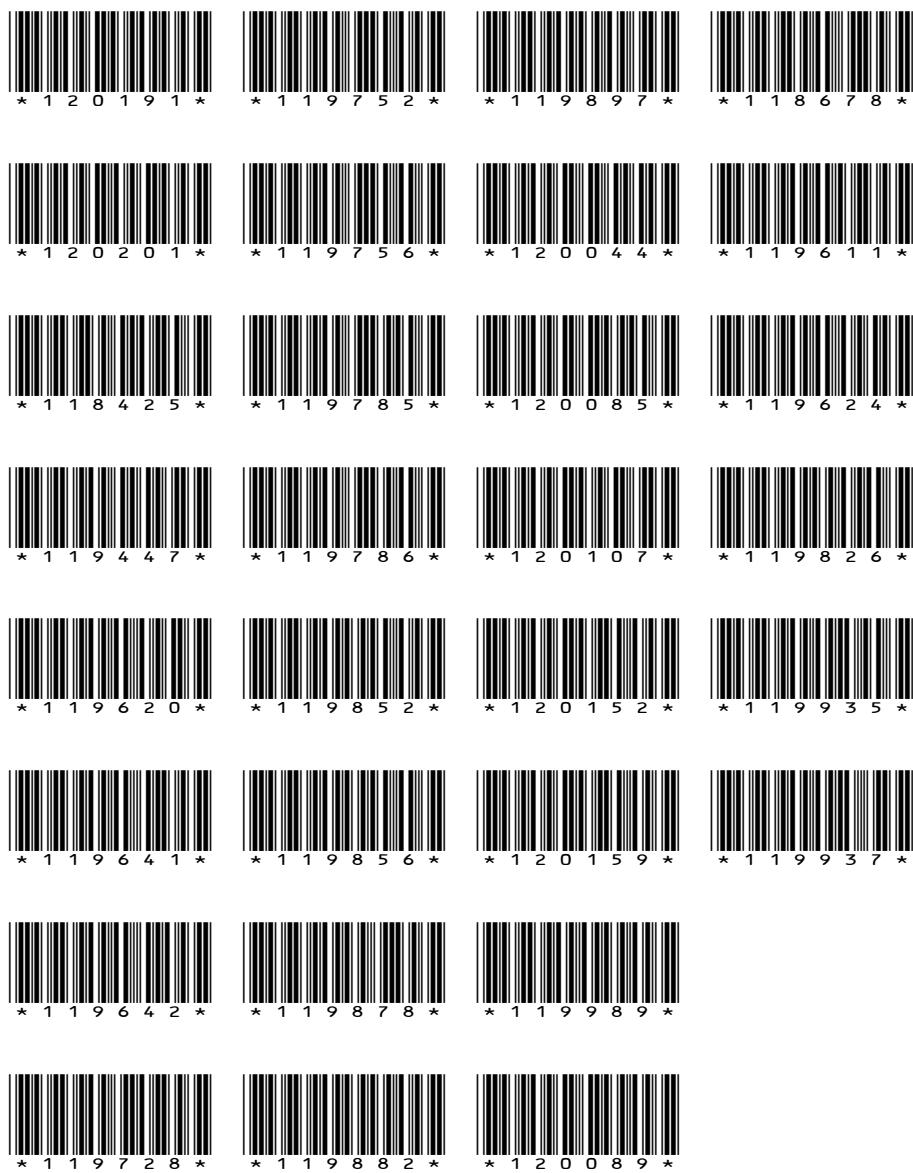
Ор'єва К.В.

*Національна металургійна академія України***ОЦІНКА ПРИКЛАДНОЇ ЦІННОСТІ ШКІЛ СТРАТЕГІЇ
В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА**

Сучасне підприємство повинно мати власну, унікальну концепцію стратегічного управління, що надає можливість розробити унікальну стратегію, яка саме своєю унікальністю буде сприяти виникненню у підприємства унікальних конкурентних переваг. У цьому сенсі важливим є розуміння необхідності об'єктно-орієнтованого застосування накопиченого досвіду стратегічного управління. Тобто у кожному конкретному випадку конкретного підприємства слід застосовувати власну інтеграційну модель стратегічного управління, яка фактично буде втіленням симбіозу існуючих підходів і методологій адаптованого до умов функціонування цього підприємства. Іншими словами, синтез шкіл думок в області стратегічного управління скоріше буде відбуватися не на загальній основі, а на тлі вирішення конкретних проблем, конкретного кола стратегічних завдань конкретного об'єкту управління (конкретного підприємства).

На основі проведеного дослідження (серед досліджуваних праць [1-6]) автором сформульовано вимоги до системи стратегічного управління в умовах динамічного бізнес-середовища:

- «об'єктної орієнтованості», що означає бути унікальною, притаманною конкретному підприємству, об'єктно-орієнтованою системою; вміти адаптуватися до динамічного бізнес-середовища, здатною забезпечувати прийняття та імплементацію унікальних пристосованих саме для умов функціонування конкретного підприємства стратегічних рішень;
- «каскадованості цілей» – забезпечувати перехід від загальноконцептуальних цілей підприємства до конкретних формалізованих цілей окремих підрозділів, функціональних напрямів діяльності або персоналу підприємства;
- «глибокого діагностування» – сприяти глибокій деталізації діагностики внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства;
- «максимального залучення персоналу» – залучати у процес прийняття та імплементації стратегічних рішень широкі кола працівників підприємства;
- «індивідуальності інструментарію стратегічного управління» – завдяки оперативному діалектичному поєднанню творчих неформалізованих і формалізованих підходів до прийняття та імплементації стратегічних рішень сприяти розробленню унікального, нового, пристосованого до умов конкретного підприємства інструментарію стратегічного управління;

Таблиця 1

Прикладна цінність шкід стратегії в умовах динамічного бізнес-середовища (оцінка за шкалою від 0 до 5)

Школа стратегії	Об'єктна орієнтованість	Каскадування цілей	Глибина діагностики	Максимальне залучення персоналу	Індивідуальність інструментарію	Наступність і композитність інструментарію	Превальювання раціональності	Спопученість безперервності й періодичності	Інтегрована оцінка
Дизайну	Високий рівень – 5	Не регламентує – 0	Високий рівень – 5	Процес індивідуальний – 0	Індивідуальний творчий акт – 3	Не регламентує – 0	Не регламентує – 0	Процес періодичний – 0	13
Планування	Високий рівень вивчення об'єкту – 4	Високий рівень завдяки системі планів – 5	Високий рівень – 5	Участь обмежена керівниками і плановиками – 1	Стандартний інструментарій – 0	Високий рівень забезпечує планування – 5	Процес раціональний – 5	Процес регламентовано періодичний – 0	25
Позиціонування	В частині позиції – 2	Не регламентує – 0	В частині позиції – 2	Невелика роль людини – 0	Стандартний інструментарій – 0	Не регламентує – 0	Раціональність перевагою – 5	Сканування позиції систематичне – 4	13
Підприємництва	Високий рівень – 5	Забезпечується прямими командами – 3	Діагностика напівавідомо-нависвідомо – 3	Процес індивідуальний – 0	Індивідуальність завдяки мисленню керівника – 4	Відсутнє – 0	Емоції мають суттєвий вплив – 3	Процес хаотичний, але близький до безперервності – 3	21
Пізнання	Обмежено рівнем знань – 4	Не регламентує – 0	Вважає за необхідне – 5	Рішення приймають усі учасники – 4	Інтелект як індивідуальний інструментарій – 5	Не регламентує – 0	Повне розуміння питань – 5	Процес безперервний – 4	27
Навчання	Високий рівень – 5	Не регламентує – 0	Забезпечено об'єднанням знань – 4	Високий рівень – 5	Високий рівень – 5	Не регламентує – 0	Не регламентує – 0	Високий рівень – 5	24
Влади	Середній рівень – 3	Немає – 0	Діагностика відносин владі – 2	Участь залежить від впливу – 2	Стандартний, відповідає ситуації – 2	Не регламентує – 0	Емоції мають обмежений вплив – 4	Процес залежить від динаміки владі – 3	16
Культури	Залежить від культури – 4	Залежить від культури – 1	Не рівні визначення культури – 1	Високий рівень – 5	Стандартність, яка залежить від культури – 2	Не регламентує – 0	Більш емоційний – 2	Процес безперервний – 4	19
Зовнішнього середовища	3 позиції зовнішнього середовища – 4	Не регламентує – 0	3 позиції зовнішнього середовища – 3	Кількість учасників середовища – 2	Інструментарій стандартний – 0	Не регламентує – 0	Рішення раціональні – 5	Процес безперервний – 4	18
Конфігурації	Високий рівень – 5	Не регламентує – 0	В частині визначення конфігурації – 5	Варіативне залучення – 5	Індивідуальний до кожної конфігурації, стандартний між конфігурації – 4	Не регламентує – 0	Високий рівень розуміння питань – 5	Процес конфігураційний – 5	29

К.э.н. Корокошко Ю. В., Аршинова С. М.

Мордовский государственный университет им. Н. П. Огарева, Россия

РЕДАКЦИОННЫЙ МАРКЕТИНГ В РЕГИОНАЛЬНОМ АСПЕКТЕ

Полиграфическая отрасль в России развивается сегодня значительными темпами. Современные полиграфические предприятия должны учитывать прежде всего различные инновационные решения и новые продукты, тенденции появления которых диктует высококонкурентный рынок этой сферы бизнеса. Стремительное развитие печатного рынка России произошло вследствие основного влияющего фактора – рекламной индустрии. Быстрый рост рынка рекламы в прессе обеспечил стремительное развитие рынка периодических изданий и печатной рекламы. Реклама, как основная составляющая маркетингового комплекса продвижения, способствовала не только активному применению ее инструментов в печатных СМИ, но и послужила предпосылкой использования маркетинговых методов в деятельности предприятий печатной отрасли. Так, в настоящее время, возникло самостоятельное направление маркетинга предприятий периодической печати – редакционный маркетинг.

В процессе развития общества происходило возникновение и последующее функционирование множества различных институтов – политических, экономических, правозащитных, образовательных, а также такого общественного института, как средства массовой информации, состоящего из различных элементов. Первым из них по времени возникновения является газета [3, С. 10].

К концу 2000 г. появились первые классификации категорий и групп разнотипных массовых и деловых газетных изданий [2, С. 16]: общественно-политические и экономико-политические ежедневные информационные газеты; социально-экономические и социально-политические еженедельники; научно-популярные издания; информационно-развлекательные для мужчин, женщин, молодежи; деловые аналитические издания; рекламно-информационные газеты; специализированные справочно-рекламные издания.

Газета сама по себе обеспечивает финансовую устойчивость и независимость в продвижении интеллектуальных и иных идей [2, С. 64]. Популярность рекламы в газетах обусловлена большим разнообразием ее средств и не высокой стоимостью, в сравнении с телевизионной рекламой. В газете могут быть размещены как объемные рекламные объявления с иллюстрациями, занимающие целую полосу или даже разворот, так и небольшие объявления всего в несколько строк. К сильным сторонам газетной рекламы относятся также [1, С. 3]: оперативность и быстрота отдачи; широкий охват населения и многочисленность постоянной читательской аудитории; долгий жизненный цикл издания; ненавязчивый характер рекламного послания; возможности изложения подробностей объявления (в отличие от радио или телевидения) и рекламирования

Котковський Р.В. Особливості обліку купівлі-продажу банком акцій за дорученням та за рахунок клієнтів.....	54
Урусова З.П. Трансформаційні процеси системи оподаткування України	57
Мотречко І.К. Проблеми бухгалтерського обліку зобов'язань підприємства	59
Ткаченко С.А. Роль методології бухгалтерського обліку в створенні та функціонуванні підсистеми	64
Холодов П.П., Зяблицкая Г.И. Актуальные вопросы перехода российского учета на МСФО	67

MATEMATYCZNE METODY W EKONOMICE

Martynova Y. Definition of investment cost of insulation walling energy efficient buildings at asked payback	70
Петруха С.В., Саснюк Т.В. Оптимізація критеріально-показникової бази експрес-оцінювання фінансової стійкості підприємства (на матеріалах ПуАТ «Лантманнен Акса»)	72

EKONOMIKA PRZEMYSŁU

Карданов А.М., Хашир Б.О. Аспекты экономически эффективного кластерного лесопользования	78
Басюркина Н.Й. Концепція відродження великотоварного агропромислового виробництва в Україні.....	81
Елисеєва Т.С., Пуряев А.С. Проблемы и стратегия развития жилищного строительства в Республике Татарстан.....	84
Каренов Р.С. Преимущества и недостатки перевода традиционной энергетики на ядерно-энергетические технологии в мире и Казахстане	89
Горошко А., Шило В.В. Використання приладу «Антипульс-2» для профілактики зорової втоми сучасної молоді	99
Колодійчук А.В. Новітні об'єктні організаційні структури у промисловості	103

SPIS

EKONOMICZNE NAUKI

MARKETING I MIENIEDŹMIENT

Ор'єва К.В. Оцінка прикладної цінності шкіл стратегії в умовах динамічного бізнес-середовища 3

Корокошко Ю.В., Аршинова С.М. Редакционный маркетинг в региональном аспекте 6

OBLICZENIE I AUDYT

Проскуріна Н.М., Фісай Є.С. Наукова думка щодо трактування аудиторського ризику 12

Ромашевська Н.О., Божок Т.В. Організація обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками 14

Ромашевська Н.О., Хасцька О.І. Організація обліку дебіторської заборгованості та її проблеми на сучасному розвитку економіки України 17

Usachev V.A., Zikunova N.E The industrialization of the Western world 19

Usachev V.A., Zikunova N.E. Industrial Revolution in England 21

Колесникова Е.В., Розина Е.А. Приведут ли долги Россию к новому кризису?! 23

Бенько Н.М. Баланс: сутність та структура 26

Труфіна Ж.С., Воробець Н.М. Деякі аспекти відображення в обліку нарахування амортизації 31

Поляк Ю.П. Показники ефективності понесення витрат торговельних підприємств: методологічні особливості розрахунку та оцінки 33

Репка А.І. Окремі аспекти оцінки ефективності використання товарних запасів на вітчизняних підприємствах 35

Бабарицька Д.О., Литвиненко О.Д. Оцінка фінансового стану підприємства та її значення 38

Зоря О.П. Облік та аналіз кредитної якості кредитів за 2011 рік АТ «Райффайзен Банк Аваль» 40

Холодов П.П., Зяблицкая Г.И. Актуальные вопросы перехода российского учета на МСФО 43

Людвенко Д.В., Орехова Л.Р. Особливості організації обліку основних засобів в межах дії нового податкового кодексу України 46

Чудовець В.В. Проблеми нормативного забезпечення обліку та оподаткування дивідендів 51

широкого перечня товаров и услуг; газета олицетворяет собой новизну, информируя о последних событиях в жизни общества, при этом элемент новизны проецируется на публикуемую в ней рекламу. Однако, к слабым сторонам рекламы в газетах могут относиться: кратковременность существования ежедневных газет; размещение среди рекламных модулей конкурента; низкое качество воспроизведения; невозможность интерактивной демонстрации товара и др.

Для обеспечения существования периодического издания и его успешного продвижения на рынке необходимо грамотно организовать редакционно-издательский маркетинг, направленный на обеспечение эффективного функционирования издания в соответствии с актуальными информационными потребностями читателей рынка печатной продукции.

Роль маркетинга в обеспечении успеха периодического издания непрерывно возрастает, поэтому повышается и значение деятельности службы маркетинга. Размер, состав, структура и организация работы службы маркетинга газетного издания определяются масштабностью и сложностью задач, а также типом издания, величиной региона его распространения и особенностями целевой аудитории. Именно служба маркетинга, представляя одну из важнейших структур, должна определять организацию работы всей редакции газеты.

Успех редакционного маркетинга определяется также разработкой определенной системы его методов и их грамотным использованием. В эту систему входят как краткосрочные операции: подготовка частных прогнозов (например, сезонных изменений читательской аудитории), выпуска пробных номеров и анализа их результатов, разовые мероприятия (например, проведение фестиваля газеты, организация ее стенда на выставках периодических изданий, встречи с гостями редакции), так и долгосрочных маркетинговых действий: разработка долгосрочных прогнозов состояния рынка периодических изданий, развития газеты в ближайшие годы и др. Особое внимание редакционным маркетологам следует уделять подготовке и проведению маркетинговых кампаний и рекламе своей газеты в других СМИ – как печатных, так и аудиовизуальных. Расходы, связанные с использованием этих методов маркетинга, составляют большую часть бюджета редакций изданий [3, С. 41]. Однако, чтобы обеспечить сбалансированность общередакционного бюджета, маркетинговая деятельность издания должна, прежде всего, способствовать усилению притока денежных средств в редакцию из всех возможных источников.

На протяжении всего развития полиграфической отрасли она сталкивалась с множеством проблем [5]. Постоянный рост технического прогресса, развитие новых технологий требуют модернизации производства и применения современных маркетинговых средств. В настоящее время перед отраслью печати газет стоят следующие первоочередные проблемы, требующие решения: проблема повышения конкурентоспособности отечественных полиграфических предприятий, способных удовлетворять постоянно растущие требования заказчиков к качеству и срокам изготовления печатной продукции; соответствие внутрен-

него рынка полиграфических услуг качеству маркетинговой деятельности зарубежных полиграфических предприятий; техническая модернизация производства с привлечением инвестиционных ресурсов; совершенствование ценовой политики полиграфических издательств; поиск путей принятия законодательных актов, создающих благоприятные условия для отечественной полиграфии; адаптация руководящих кадров к современным условиям рыночной экономики и подготовка профильных специалистов высшего звена печатной индустрии.

Кроме того, можно выделить ряд следующих важных тенденций, учет которых необходим в редакционном маркетинге: постоянное изменение ассортимента и номенклатуры печатных изданий; снижение объемов в традиционной системе печати газет и тиражности отразились не только на эффективности работы редакций, но и внесли существенные изменения в их позиционирование в сегменте газетного производства; создание газетно-журнальных агрегатов усилили конкурентоспособность этих типографий в секторе печати периодических изданий; общее количество читателей у газет становится все меньше, вследствие снижения ведущих позиции печатных изданий на информационном рынке, которые опережают внедрение цифровых технологий, способных замещать и даже вытеснять печатную продукцию.

Стремительные изменения в медиа-среде и растущая конкуренция со стороны электронных средств распространения информации, потребовали от издательских организаций кардинального пересмотра подходов к ведению бизнеса. В настоящее время нет недостатка в СМИ в Интернете, почти каждое газетное издание имеет свой сайт, поэтому важнейшей частью современного полиграфического производства сегодня является цифровая печать, которая перешла в категорию перспективных средств. Довольно посещаемыми становятся сайты СМИ, которые предлагают свои услуги только в Интернете (Интернет-издания) [2, С.18]. Например, знаменитый американский журнал Newsweek в 2013 году перестанет выходить на бумаге и полностью перейдет в электронный формат под названием Newsweek Global, поскольку редакция посчитала, что издание достигло того переходного момента, когда цифровой формат будет наиболее успешным и эффективным способом передачи информации читателям.

В связи с этим, проблемы состояния и развития газетного полиграфического потенциала перешли на другой уровень, в область конкретных взаимодействий «заказчик–исполнитель». Закономерности развития информационных технологий, использование маркетинговых коммуникаций в сети Интернет, основой которых является интерактивность и самостоятельность потребителя, тенденции к формированию доверия клиента, обращения к его эмоциям, способствовали возникновению такого нового средства, как доверительный маркетинг или «маркетинг по обоюдному согласию» [4]. Поэтому, персонализированная подписка и персонализация выпускаемых изданий, расширение возможностей использования печати по требованию (just in time), заказ интересующей периодики через Интернет, резко ускоряют процесс сжатия рынка печатной продук-

інкубатори надають всебічну підтримку молодим інноваційно активним підприємствам.

Література:

1. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: навч. посібник / Ю.Г. Козак, Д.Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогон. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реєстрації організацій, діяльність яких спрямована на задоволення потреб суб'єктів малого та середнього підприємництва» від 21.05.2009 р.: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/510-2009-п>.

окупності венчурних інвестицій; активна участь венчурного інвестора в управлінні венчурним підприємством.

Забезпечення зв'язку «наука-виробництво», тобто підготовка результатів проведених НДДКР до використання у сфері виробництва покладене на інжинірингові підприємства. Інжинірингові фірми виконують наступні функції: 1) об'єктноорієнтовану – їхня діяльність орієнтована на створення, оформлення об'єктів промислової власності; 2) проектну – здійснюють проектування машин, обладнання; 3) організаційну – проводять організацію виробничих процесів; 4) прогностичну – здійснюють технічне прогнозування інноваційної ідеї; 5) консультаційну – надають консалтингові послуги в процесі впровадження об'єктів промислової власності.

Інжинірингові підприємства можна поділити на інженерно-консультаційні, інженерно-дослідницькі, інженерно-будівельні.

Інженерно-консультаційні фірми надають інжинірингові послуги у формі консультування з технічних питань без подальших поставок ними обладнання. Значно поширеною є мережа інженерно-консультаційних підприємств у країнах Західної Європи (ФРН, Франція), а їх діяльність у великій мірі є експортоорієнтованою [1]. Інженерно-дослідницькі підприємства покликані здійснювати розроблення технологій промислового виробництва інноваційної продукції, проектування і налагодження технологічних процесів для його забезпечення. Надання інжинірингових послуг зі створення промислових об'єктів «під ключ» здійснюють інженерно-будівельні фірми, до переліку цих послуг входять: проектування промислового об'єкта, поставку обладнання, пусконаладжувальні роботи, і введення об'єкта в експлуатацію. Успішний досвід функціонування великих інноваційно-будівельних підприємств демонструють США, Японія, країни ЄС.

Впровадження нереалізованих, але перспективних інноваційних технологій у сферу промислового виробництва здійснюють інноваційні впроваджувальні підприємства.

Інноваційні бізнес-інкубатори – організації, що здійснюють підтримку новоутворюваних малих та середніх підприємств з перспективними інноваційними ідеями. Така підтримка включає: надання приміщень, обладнання на умовах оренди (суборенди) на визначений період часу, консультування, доступ до баз даних, маркетингова підтримка тощо. Слід зазначити, що інноваційні бізнес-інкубатори можуть бути як самостійними організаціями, так і ядром технопарків.

Таким чином, серед об'єктних новітніх організаційних структур у промисловості розрізняють венчурні, інжинірингові, інноваційні впроваджувальні підприємства та інноваційні бізнес-інкубатори. Венчурні підприємства забезпечують проходження високоризикової інноваційної ідеї від зародження до її комерціалізації, але не комерціалізують її. Інжинірингові фірми забезпечують доведення результатів НДДКР до вимог їх комерційного використання. Інноваційні впроваджувальні підприємства надають можливість раніше відсіяти інноваційним технологіям бути комерціалізованими на ринку. Інноваційні бізнес-

ції, но, одновременно, открывают для типографий и издательств инновационные процессы, поиск не занятых маркетинговых ниш в этой сфере и придание новых специфических свойств периодической печатной продукции.

Следует отметить, что важной тенденцией является и осуществление печати периодики максимально приближенной к месту расположения конечного пользователя с целью сокращения издержек по логистике. В этой связи, большие преимущества получают региональные СМИ.

Так, региональные газеты обладают особенно большими возможностями локального охвата, так как распространяются на определенных географических участках, содержат информацию, в большей степени посвященную конкретному региону и выступают инструментом избирательного рекламного воздействия. При этом региональные газеты, существенно уступают по тиражу ведущим общенациональным газетам, а размещаемая в них реклама значительно менее конкурентоспособна в сравнении с федеральными изданиями. Поэтому региональные издательства периодических СМИ прикладывают значительные усилия для удержания рекламодателей и целевой читательской аудитории. Однако в печатных изданиях регионального масштаба функции отдела маркетинга выполняет, как правило, небольшой рекламный или коммерческий отдел. Это обуславливает невозможность комплексного применения всех методов маркетинга в газете, и, соответственно, потерю изданием части своей аудитории, а также и относительно небольшое количество рекламодателей. Руководство региональных газет зачастую определяет, что организации рекламного отдела будет достаточно для оптимального функционирования газеты из-за небольших масштабов работы, ограниченного количества рекламодателей и малого тиража издания. Поэтому, возникает проблема связанная с недооценкой значимости службы маркетинга в деятельности таких изданий.

Рекламно-информационная газета «Шестой номер», как периодическое печатное издание ООО «Редакция газеты «Шестой номер» г. Саранска, была основана в марте 1992 года с целью предоставления жителям Республики Мордовия актуальной информации. Основным видом деятельности редакции является издание газеты «Шестой номер», где реклама занимает около 40 % печатной площади. Источниками финансирования ООО «Редакция газеты «Шестой номер» являются доходы полученные от подписки на газету, а также от публикации рекламы и рекламных объявлений частных и юридических лиц.

Газета «Шестой номер» состоит из 52 полос формата А3, 8 из которых цветные. Размещение рекламных модулей допускается на любой полосе в зависимости от пожелания заказчика. Деятельность газеты «Шестой номер» можно поделить по направлениям: редакционное, техническое и коммерческое.

В редакционное направление деятельности ООО «Редакция газеты «Шестой номер» входит публикация материалов новостей, юмористические заметки, колонки комментаторов, бытовая информация (кулинарные рецепты и медицинские советы). Подготовкой информации занимается редакторский состав.

В обязанности технических подразделений входит производство газеты, которое включает верстку – размещение на площади газеты текстовых и демонстрационных материалов, как рекламного, так и информационного характера и передачу сверстанного материала на печать в типографию издательства.

Поскольку в структуре ООО «Редакция газеты «Шестой номер» отсутствует отдел маркетинга, все функции этого подразделения выполняет имеющийся рекламно-коммерческий отдел. Рекламно-коммерческий отдел осуществляет поиск рекламодателей, поскольку они осуществляют значительную часть финансовых поступлений от рекламы газеты. Рекламно-коммерческий отдел также осуществляет привлечение подписчиков и обеспечивает роста тиража.

Организация деятельности рекламной службы редакции газеты «Шестой номер» обусловлена стоящими перед ней задачами – оказание рекламных услуг и их продажа. Соответственно, эти два вида деятельности определяют функциональное разделение рекламной службы ООО «Редакция газеты «Шестой номер»: на структуру, выполняющую заказы клиентов и на структуру, осуществляющую продажу услуг. В секторе выполнения заказов функциональное разделение происходит по видам оказываемых услуг: модульная реклама, рубричная, электронная и т. д. В области продаж функциональное разделение осуществляется по каналам продаж (напрямую рекламодателям, через рекламные агентства и рекламных агентов).

Процесс продвижения газеты «Шестой номер» осуществляется совместно представителями нескольких специализаций редакции – начальником рекламно-коммерческого отдела и менеджерами по рекламе с целью обеспечить оперативную подачу газеты ее покупателям-читателям и получение дохода от реализации ее тиража. Задача рекламных сотрудников редакции газеты «Шестой номер» – эффективно создавать и продавать услуги, быть заинтересованными в привлечении новых рекламодателей и поддержании имиджа организации. В штате рекламной службы газеты «Шестой номер» количество сотрудников рекламной службы соотносится с количеством редакционных работников.

Реклама, занимает особое место в редакционном маркетинге газеты «Шестой номер» и призвана решать основную задачу по формированию и стимулированию спроса. На данный момент, после двадцатилетней деятельности организации рекламно-коммерческий отдел газеты «Шестой номер» осуществляет активную деятельность. Руководство газеты и сотрудники рекламно-коммерческого отдела прикладывают значительные усилия для продвижения газеты на региональном рынке: вкладывают значительные средства финансирования для позиционирования издания, используют различные методы коммуникационной политики, такие как реклама в сети Интернет, наружная реклама, средства стимулирования сбыта, сувенирная продукция, реклама на радио. Однако, газета «Шестой номер» до сих пор увеличивает прибыль и количество рекламодателей лишь незначительно, газета ни разу не занимала лидирующие позиции в регионе. Одной из причин этого является то, что рекламно-

Колодійчук А.В., аспірант

Інститут регіональних досліджень НАН України, м. Львів, Україна

НОВІТНІ ОБ'ЄКТНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ СТРУКТУРИ У ПРОМИСЛОВОСТІ

Новітні організаційні структури у сфері промисловості набули значного поширення і успішно функціонують у промислово розвинутих країнах. Новітні організаційні структури у промисловості поділяються на об'єктні та інтегруючі.

Серед об'єктних новітніх організаційних структур у промисловості можна виділити венчурні, інжинірингові, інноваційні впроваджувальні підприємства, інноваційні бізнес-інкубатори (рис. 1).

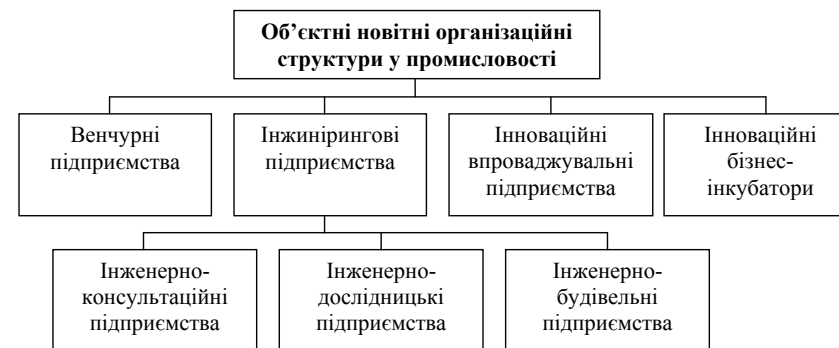

Рис. 1. Види об'єктних новітніх організаційних структур у промисловості

Зміст діяльності венчурних підприємств полягає у фінансуванні високоризикових інноваційних проектів. Необхідними елементами для системи функціонування венчурних підприємств є наступні: інноваційна ідея, венчурний (високоризиковий) капітал, венчурний менеджмент, суспільна потреба в даній інновації. Необхідно також зауважити, що венчурні фірми можуть виступати як самостійними ринковими суб'єктами, так і підрозділами інших суб'єктів ринку (наприклад, транснаціональних корпорацій).

Необхідно звернути також увагу на особливості венчурного фінансування: високий ступінь ризику такого інвестування, відсутність гарантій і застав; поетапність венчурного фінансування: фінансування кожного наступного етапу передбачене лише у випадку успішної реалізації попереднього; участь венчурного інвестора у власності венчурного підприємства; досить значний період

2. Соціальна ефективність використання приладу полягає у скороченні ризику втомлюваності, тривалості часу необхідного на засвоєння матеріалу, поліпшенні умов праці та побуту, стану довкілля, безпеки життя тощо.

3. Локальна (комерційна) ефективність використання приладу визначає конкретний результат виробничо-господарської чи іншої діяльності підприємств, які будуть задіяні у виробництві приладів, а також підприємств, які будуть мати змогу безпечно використовувати сучасні енергозберігаючі технології.

4. Порівняльна ефективність використання приладу відображає наслідки порівняння можливих варіантів освітлення робочого місця чи робочої площі учнів, а також вибору ліпшого з них.

Практичне значення. Застосування приладу особливо доцільно в умовах шкіл, для профілактики захворювань зорового аналізатора школярів, які проводять тривалий час біля екрана комп'ютера і за виконанням письмових завдань. Прилад корисний для зменшення втоми зору у програмістів, операторів ПК. Він, на наш погляд, є одним з елементів інноваційного підходу до функціональної профілактики у фізіології сенсорних систем людини і може бути використаний в якості діючого наочного посібника для студентів медичних, фізкультурних і педагогічних університетів.

Література:

1. Вказівки до самостійних занять з курсу електроніки / В.В. Харламов, Р.В. Сергеев, П.К. Шкодун; Омський держ. ун-т шляхів сполучення. Омськ, 2007. 44с.

2. Малачкова Н.В. Офтальмо-гігієнічні проблеми сучасної шкільної освіти //Н.В. Малачкова, І.В. Сергета, Л.І. Краснова, Н.М. Фещук //Biomedical and biosocial anthropology. –№ 13. –2009. –Р. 27-29.

3. Подрігало Л.В. Гігієнічне обґрунтування моделі управління регламентацією сучасних факторів візуального оточення //Довкілля та здоров'я. –2006. –№2. –С. 18

4. Сергета И.В. Офтальмо-гигиенические аспекты современного визуального окружения детей, подростков и молодежи //И.В. Сергета, Л.В. Подригало, Н.В. Малачкова //Монография. – Винница: Изд. типография «Діло», –2009. –176 с.

коммерческому отделу, приходится единолично не только анализировать все аспекты регионального рынка печати и места в нем издания, но и изучать его аудиторию, занимаясь при этом всеми другими аспектами маркетинга. Соответственно, акцент деятельности остается на традиционных методах продвижения издания, имеет место отсутствие детального изучения целевой читательской аудитории, прогнозирования результатов и применения определенных маркетинговых методов. Принятие в штат специалистов по маркетингу предусматривает создание в редакции газеты отдела маркетинга, что позволит решить ряд проблем, как рекламно-коммерческого отдела ООО «Редакция газеты «Шестой номер», так и в целом издательской организации и достичь следующих результатов: привлечение дополнительных рекламодателей; увеличение читательской аудитории; конкурентоспособность на региональном рынке печатных изданий; увеличение тиража газеты, а, следовательно, и прибыли газеты.

Таким образом, процесс подготовки и выпуска газеты в значительной степени зависит от особенностей оргструктуры редакции. В настоящее время не все организации периодической печати правильно организуют службу маркетинга, тем самым снижая свою конкурентоспособность среди аналогичных изданий на рынке средств массовой информации. В связи с этим, современные условия деятельности предприятий печатного и издательского бизнеса требуют: во-первых, осуществить реструктуризацию организационной структуры газеты, во-вторых, учета тенденций развития информационных технологий и, в-третьих, предоставление уникального издательского продукта потребителям, что позволит обеспечить эффективное продвижение газеты на региональном рынке печатных СМИ с точки зрения специфики редакционного маркетинга.

Література:

1. Богачева О. С. Продажа рекламной площади в газетах. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 140 с.

2. Головкин Б. Н. Деловые издания: Информационный менеджмент массовой коммуникации. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2005. – 128 с.

3. Гуревич С.М. Газета:вчера,сегодня,завтра.–М.:Аспект Пресс,2004.–288с.

4. Корокошко Ю. В. Доверительный маркетинг или продвижение продукции на основе информационных технологий. Информационные технологии в экономике, управлении и образовании. Сборник научных статей. – СПб.: СПбГУЭФ, 2011. – Ч. 2. – С. 116 – 119.

5. Перлов В. И. Маркетинг на предприятии отрасли печати: Учебное пособие для вузов. – М.: Издательство МГУП, 2000. – 284 с.

OBLICZENIE I AUDYT

Проскура Н.М.

д.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Фісай Є.С.

Запорізький національний університет,

м. Запоріжжя

НАУКОВА ДУМКА

ЩОДО ТРАКТУВАННЯ АУДИТОРСЬКОГО РИЗИКУ

Поняття «аудиторський ризик» відноситься до основних понять в аудиті та є домінуючою в аудиторській перевірці при визначенні дієвих аудиторських процедур. Від його рівня залежить матеріальна й моральна відповідальність аудитора [1]. Однак у вітчизняній літературі цьому питанню приділено недостатньо уваги. Для розуміння його суті необхідно мати на увазі, що аудиторам важливо не уникнути ризику взагалі, тому що це неможливо в принципі, а, передбачаючи його, дати йому правильну оцінку, яка дозволяє забезпечити проведення таких процедур і в такому обсязі, результати яких дозволять сформулювати аудиторам професійне судження, яке найбільше повно й об'єктивно відображає стан справ на підприємстві й підтверджує реальність даних у фінансовій звітності.

Аудиторський ризик поділяють на ризик аудиторської діяльності та ризик аудиторської перевірки, пов'язаний з висловленням невірної думки аудитором в аудиторському висновку щодо фінансової звітності підприємства-клієнта. Аналіз наукової літератури показав, що існують різні наукові підходи до визначення аудиторського ризику.

Аренс А., Лоббек Дж. вважають що, аудиторський ризик – це міра готовності аудитора визнати, що фінансова звітність може містити істотні помилки після того, як аудит завершено і висловлено позитивну аудиторську думку без зауважень [2, с. 242].

Алборов Р. О., Хоружий Л. І., Концевая С. М. аудиторський ризик визначають таким чином: оцінка ризику неефективності майбутньої перевірки аудитором, який у своєму висновку може висловити думку про те, що бухгалтерська звітність клієнта достовірна, тоді як насправді там можливі суттєві помилки і пропуски, що не потрапили в поле зору аудитора, або ж визнати, що звітність містить суттєві спотворення, тоді коли насправді таких викривлень немає [3, с. 105].

Бичкова С. М., Растамханова Л. Н. аудиторський ризик розглядають як ймовірність формування невірної думки і відповідно складання невірного висновку за результатами перевірки [4, с. 72].

ня електроенергії мінімум на 4% в рік, скорочення потреби в інвестиціях в нові електростанції приблизно на 10 млн.дол., скорочення обсягів використання палива для генерації електроенергії на 4,5 млн. тон. умовного палива.

Економічна вигода від використання компактних люмінесцентних ламп:

Показники	Лампа розжарювання, 100 Вт	Компактна люмінесцентна лампа, 20 Вт
Енергоспоживання, Вт	100	20 Вт
Світловий потік, люменів	1250	1120
Термін служби, годин	1000	8000
Ціна лампи, грн.	0,88	19,23
Ціна електроенергії, грн./кВт	0,1932	0,1932
Початкові витрати на 8000 год. служби (три роки по 8 год./день), грн.	7,04	19,23
Вартість спожитої електроенергії за 8000 год., грн.	154,56	30,912
Загальні витрати протягом трьох років, грн.	161,6	50,142
Собівартість 1 год. роботи, грн.	0,02	0,006
Економія		111,458 грн.

Традиційні лампи розжарювання, звичайно, дешевше компактних люмінесцентних, та й звичніше оку. На цьому плюси ламп з вольфрамової ниткою закінчуються і починаються мінуси: значне споживання електроенергії, недовговічність, сильне нагрівання та інше. Компактні лампи позбавлені цих недоліків, та й служать КЛЛ в кілька разів довше: тепер не потрібно міняти лампочку, кожні 6-7 місяців – ви зробите це через 5-6 років.

Таким чином, запропонований прилад «Антипульс – 2» дозволить досягнути описаних вище показників ефективності використання компактних люмінесцентних ламп у промисловості чи побуті, за умови дотримання безпечності їх використання.

На цій основі можна привести таку характеристику окремих видів ефективності використання приладу:

1. Економічна ефективність використання приладу відображається через різні вартісні показники, що характеризують проміжні та кінцеві результати виробництва на підприємстві, організації чи сім'ї. До таких показників належать: величина одержаного прибутку від виробництва приладу та його продажу населенню України; економія тих чи інших видів ресурсів (матеріальних, трудових); продуктивність праці викладачів та швидкість засвоєння знань учнями, тощо.

вдасться оцінити, а також запобігти проблемам, за рахунок широкого використання приладу «Антипульс-2».

Традиційно вважається, що у приміщеннях, де працюють люди повинні у більшості використовуватися лампи розжарювання, а у випадку використання газорозрядних ламп повинні бути встановлені також традиційні лампи – для змішаного освітлення. Такий підхід дозволяє уникнути домінування тільки пульсуючого джерела освітлення, а значить і мінімізувати його вплив на зоровий апарат учнів. Поряд з фізіологічними наслідками впливу джерел освітлення на учнів, слід вказати також на ряд економічних аспектів. Перш за все, слід говорити про продуктивність їх роботи в навчальних приміщеннях, а особливо де працює комп'ютерна техніка чи додаткові джерела світла. По-друге, слід вказати на зв'язок продуктивності роботи викладачів у класах з рівнем (швидкістю) втомлюваності учнів. І по-третє, слід оцінити втрати держави від погіршення якості трудових резервів, додаткових витрат на лікування порушень чи захворювань зорового апарату учнів.

Всіх перерахованих негативних ефектів можливо уникнути на основі завчасного попередження негативного впливу пульсуючого освітлення за допомогою використання запропонованого приладу «Антипульс-2». Актуальність та доцільність використання вказаної розробки підкріплюється фактом наявності на українському ринку дешевих газорозрядних ламп з різними типами пуско-регулюючих пристроїв. Наприклад, релейних пуско-регулюючих пристроїв, які з часом втрачають початкові експлуатаційні властивості і, як наслідок, з часом їх негативний вплив на очі людини зростає.

Підтвердити економічну доцільність використання приладу «Антипульс-2» можливо на основі загальносвітових ринкових тенденцій. Світове виробництво компактних люмінесцентних ламп складає близько 4,2 млрд.шт./рік., з яких понад 85% виробляється в Китаї. Слід відзначити, що світовий обсяг виробництва цих джерел світла виріс у 4 рази порівняно з 2010 роком. Сьогодні найбільші виробники ламп усіх типів Philips і Osram відкрили свої виробництва в Китаї та інших країнах Азії, що дозволило максимально завантажити виробництва і суттєво зменшити ціну реалізації компактних енергозберігаючих люмінесцентних ламп. З 1 вересня 2011 року в магазинах ЄС заборонили роздрібний продаж традиційних для нас ламп розжарювання з потужністю понад 60 Вт, а раніше такі ж обмеження діяли на лампи потужністю 100 та 75 Вт. У планах ЄС заборонити продаж з 2012-2013 рр. у роздрібній мережі ламп 40 та 25 Вт. Таким чином, перехід на нові джерела освітлення залишається тільки питанням часу. Звичайно, в Україні ситуація дещо інша, але наш розвиток у напрямку інтеграції з ЄС також передбачатиме виконання цілого комплексу умов та обмежень схожого типу. За такої ситуації практична цінність розробки та використання приладу «Антипульс-2» стає стратегічним завданням нашої держави.

За оцінками Міністерства енергетики прогноуються такі економічні ефекти від використання компактних люмінесцентних ламп: скорочення споживан-

Рудницький В. С. та Гончарук Я. Л. доводять, що аудиторський ризик виникає як слідство двох факторів: ризик того, що можуть мати місце суттєві помилки, а також ризик того, що ці суттєві помилки можуть не бути виявленими [5, с. 121].

Терехов О. О. писав, що аудиторський ризик – це суб'єктивно визначена аудитором можливість визнати за підсумками аудиторської перевірки, що бухгалтерська звітність може містити невиявлені суттєві спотворення після підтвердження її достовірності, або визнати, що вона містить суттєві викривлення, коли насправді таких спотворень немає [6, с. 435].

Шеремет А. Д., Суйц В. П. стверджують що, аудиторський ризик – є підприємницьким ризиком аудитора (аудиторської фірми) та представляє собою оцінку ризику неефективності аудиторської перевірки. Він базується на оцінці ризику неефективності системи обліку клієнта, ризику неефективності системи внутрішнього контролю клієнта, ризику невиявлення помилок клієнта аудиторами [7, с. 128].

Шешукова Т. Г. та Городилов М. А. дотримуються такого визначення аудиторського ризику – це ризик вираження аудитором невідповідної (неправильної) думки у випадках, коли у фінансовій звітності містяться суттєві викривлення [8, с. 54].

Таким чином, тлумачення поняття аудиторського ризику у різних науковців дещо відрізняються, а це може ускладнювати розуміння поняття, як економічної категорії. Провівши детальний аналіз визначень багатьох науковців і вчених, можемо сформулювати власне поняття аудиторського ризику:

аудиторський ризик – це ймовірна економічна категорія, що означає ризик того, що аудитор зробить невірний висновок чи надасть неналежну думку через наявність суттєвих помилок у фінансовій звітності, або ці помилки чи спотворення не будуть виявлені після застосування аналітичних процедур.

Література:

1. Проскуріна Н. М. Сутність дефініції «аудиторський ризик» і її роль при формуванні аудиторських процедур / Н. М. Проскуріна // Журнал «Інвестиції: практика та досвід». – 2010. – № 19. – С. 27-30.
2. Аренс А. Аудит: [пер с англ.] / А. Аренс, Дж. Лоббек; гл. ред. серії проф. Я. В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 560 с.
3. Альборов Р. А. Основы аудита: Учебное пособие / Р. А. Альборов, Л. І. Хоружий, С. М. Концевая – М.: Изд-во «Дело и Сервис», 2001. – 224 с.
4. Бычкова С. М. Риски аудиторской деятельности / С. М. Бычкова, Л. Н. Растамханова; под. ред. проф. С. М. Бычковой. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 416 с.: ил.
5. Рудницький В. С. Аудит: Навч. посіб. /В. С. Рудницький, Я. Л. Гончарук – Львів: Оріяна-Нова, 2004. – 292 с.
6. Терехов А. А. Аудит: перспективы развития. /А. А. Терехов. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 560 с.

7. Шеремет А. Д. Аудит: Учебник. /А. Д. Шеремет, В. П. Суйц – [5–е изд., доп. и перераб.] – М.:ИНФРА – М, 2007. – 448 с.
8. Шешукова Т. Г. Аудит: теория и практика применения международных стандартов: Учеб. пособие. /Т. Г. Шешукова, М. А. Городилов –[2–е изд., доп. и перераб.] – М.: Финансы и статистика, 2005. – 184 с.

Ромашевська Н.О., Божок Т.В.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

У сучасних умовах господарювання, за наявності конкуренції як невід'ємного елемента ринкової економіки та труднощів реалізації і збуту продукції, будівельні підприємства, як і промислові, продають виготовлену продукцію, виконують роботи, надають послуги, використовуючи форми наступної оплати. Таким чином у підприємств з'являється дебіторська заборгованість, яка виступає важливою складовою оборотного капіталу. В той самий час підприємства для здійснення господарської діяльності повинні закуповувати сировину, матеріали, інші товарно-матеріальні цінності, основні засоби, замовляти певні роботи та послуги, формуючи таким чином кредиторську заборгованість. Ці види розрахунків значною мірою впливають на фінансовий стан підприємства і тому заборгованість за цими розрахунками в процесі фінансово-господарської діяльності повинна знаходитися в рамках припустимих значень [1].

Основою нормативно-правової бази, яка регламентує порядок організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку .

Розрахунки з постачальниками та підрядниками проводяться в готівковій, безготівковій формі або шляхом зарахуванням взаємних вимог на підставі первинних документів (накладних, товарно-транспортних накладних, актів приймання-передачі виконаних робіт (наданих послуг), податкових накладних, виписок банку).

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій для обліку розрахунків з постачальниками й підрядниками за отриманими товарно-матеріальними цінностями, виконаними роботами й наданими послугами призначено рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками й підрядниками».

Цей рахунок має такі субрахунки:

631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»;

- 10.Бутырина Е. Участники дискуссии о целесообразности развития в Казахстане атомной энергетики кардинально разошлись во мнениях // «Панорама», №16, 29 апреля 2011 г., С. 7.
- 11.Турсунова Г. Лучше сажать лес, чем строить АЭС: Интервью с известным экологом М. Елеусизовым // «Караван», №7 (237), 17 февраля 2012 г., С. 9.
- 12.Алтаев Ш.А., Чернецов Г.Е., Орынгожин Е.С. Технология разработки гидрогенных урановых месторождений Казахстана. – Алматы: FORTRESS, 2003. – 295 с.
- 13.Осипов В. Подсчитали прослезилась... // «Казахстанская правда», 15 августа 2012 г., С. 6.
- 14.Полонская Ю. Лидер в диалоге нераспространения // «Казахстанская правда», 15 августа 2012 г., С. 6.
- 15.Каренов Р.С. Приоритеты стратегии индустриально-инновационного развития горнодобывающей промышленности Казахстана. – Астана: Издательство КазУЭФМТ, 2010. – 539 с.

Горошко Андрій

Науковий керівник: Шило В.В.

вчитель математики вищої кваліфікаційної категорії Полтавської ЗШ №38 I-III ступенів

ВИКОРИСТАННЯ ПРИЛАДУ «АНТИПУЛЬС-2» ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ЗОРОВОЇ ВТОМИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Останнім часом Україна взялася за впровадження енергозберігаючих технологій в усіх сферах громадського життя, а також в системі освітньо-культурної підготовки учнів. Міністерство освіти, науки, молоді і спорту України інструктивними листами стимулює заміну стандартних вакуумних ламп розжарювання більш прогресивними компактними люмінесцентними лампами. Поряд з визнанням значного прогресу у галузі світлотехніки не слід забувати про безпечність новітніх розробок та їх розумне використання у повсякденному житті. Не стали виключенням і шкільні заклади, які все частіше намагаються отримати економію за рахунок придбання енергозберігаючих джерел світла чи більш дешевих освітлювальних приборів. Адже бездумне користування навіть найбільш безпечним винаходом може призвести до втрати здоров'я школярів, а значить і потенціалу розвитку країни у майбутньому.

Приблизно така сама ситуація і в наших домітках. Пересічний споживач не має достатнього рівня освітньої підготовки, щоб зробити свідомий вибір навіть в межах одного типу ламп. Досить часто в домашніх умовах ми користуємося не «правильними» лампами, а «доступними». Саме такого роду компроміси

В-пятых, события в Японии демонстрируют все-таки уязвимость атомной промышленности перед стихией. И это полностью разрушает миф о надежности и безопасности современной атомной энергетики.

Одним из кардинальных путей решения проблемы безопасности, как считали академики А.Д. Сахаров, П.Л. Капица, А.П. Александров, может стать использование подземного пространства для размещения ядерных энергогенерирующих комплексов, более безопасных и экологически чистых, чем наземные АЭС и АЭСТ (атомные электростанции теплоснабжения).

В-шестых, бурный рост объемов добычи и переработки урановых руд в Казахстане требует привлечения в атомную энергетику горных инженеров различных специальностей из угольной и горнорудной отраслей. Кстаті в советский период подготовкой специалистов и научным сопровождением добычи урана занималось 26 учебных и научно-исследовательских институтов, географически располагавшихся на территории Российской Федерации. В Казахстане только складывается система учебных заведений, готовящих специалистов для НАК «Казатомпром», поэтому приходится констатировать, что специалистов пока не хватает [15; 326 – 327].

В последнее время, исходя из потребностей развития атомной энергетики, в современной системе горных наук и специализаций оформились новые дисциплины – георадиотехнология и георадиоэкология. Вузам Казахстана необходимо готовить специалистов по этим дисциплинам.

Литература:

1. Кумеков С., Алинов М. Атомная энергетика Казахстана в контексте новой энергоэкологической стратегии // Экономист. – 2012. – №2. – С. 72 – 75.
2. Бутырина Е. «Казатомпром» в 2012 году планирует увеличить капзатраты в 2,5 раза // «Панорама», №8, 2 марта 2012 г., С. 6.
3. Иванов В. «Казатомпром» не ожидает спада на урановом рынке после катастрофы на «Фукусиме-1» // «Панорама», №12, 1 апреля 2011 г., С. 8.
4. Аргынов Б. Соответствовать духу и потребностям времени // «Казахстанская правда», 16 ноября 2011 г., С. 5.
5. Инновационное развитие экономики: экономика, интеллектуальные ресурсы, управление знаниями // Под ред. Б.З. Мильнера. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 624 с.
6. Мендыгалиев А. Строительство АЭС в Казахстане: все иллюсы // «Казахстанская правда», 18 июня 2012 г., С. 5.
7. Ерболатулы Д. В поддержку мирных технологий и инноваций // «Казахстанская правда», 21 августа 2012 г., С. 4.
8. Федорова П. «Казатомпром»: 15 лет успешного созидания // «Казахстанская правда», 13 июля 2012 г., С. 12 – 13.
9. Осипов В. «Три кита» мирного атома // «Казахстанская правда», 6 апреля 2012 г., С. 4.

632 »Розрахунки з іноземними постачальниками»;

633 »Розрахунки з учасниками ПФГ».

На субрахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» ведеться облік розрахунків за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги з вітчизняними постачальниками та підрядниками.

На субрахунку 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» ведеться облік розрахунків з іноземними постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги.

На субрахунку 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ» учасник ПФГ веде облік розрахунків за одержані від учасників ПФГ товарно-матеріальні цінності, роботи і послуги [2].

Відповідно до змін, внесених до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, підприємства у своїх Робочих планах рахунків можуть застосовувати й інші субрахунки.

Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником в розрізі кожного документа (рахунку) на сплату, де відповідно кожному контрагенту присвоюється відповідний аналітичний код – цифровий, буквенний, або комбінований. Типову кореспонденцію з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками та використання 63 рахунку з його субрахунками наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Типова кореспонденція з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.	Відображено надходження на підприємство від постачальника товарно-матеріальних цінностей	20, 22, 28	631
2.	Віднесено на витрати виробництва вартість робіт, виконаних підрядником	23	631
3.	Повернуто на підприємство від постачальника раніше перераховані йому кошти	301, 311	631
4.	Відображено суму недостачі при оприбуткуванні на склад цінностей від постачальника	374	631
5.	Відображено суму ПДВ (податкового кредиту) із вартості придбаних цінностей у постачальника, а також виконаних робіт і послуг підрядником	641	631
6.	Визнано підприємством претензії (штрафи, пені, неустойки), пред'явлені зі сторони постачальника	943	631
7.	Проведена оплата постачальникам та підрядникам за поставлені цінності, виконані роботи і надані послуги	631	301, 311

8.	Погашено заборгованість перед постачальником коштами, виданими підзвітним особам	631	372
9.	Проведено розрахунок з постачальником за рахунок позики банку	631	50, 60
10.	Видано вексель постачальникам та підрядникам в рахунок поставки цінностей або виконаних робіт	631	61, 62

Для забезпечення оплати підприємством-покупцем бажаних цінностей на його адресу постачальник надає «Рахунок-фактуру», в якому вказується кількість, ціна і загальна сума (з урахуванням ПДВ) щодо їх оплати. В свою чергу перерахування коштів на розрахунковий рахунок постачальника здійснюється за допомогою документа «Платіжне доручення» (при безготівковій формі розрахунків) та «Видатковий касовий ордер» (при готівковій формі розрахунків). Підтвердженням здійснення оплати постачальнику є виписка банку по розрахунковому рахунку підприємства.

Для отримання у постачальника придбаних цінностей самовивозом, представнику підприємства-покупця повинна бути видана «Довіреність на одержання цінностей», яка є дійсною лише при наявності документа, що підтверджує особу.

Видача покупцю із складу постачальника товарно-матеріальних цінностей здійснюється на підставі документа «Товарно-транспортна накладна»). Вантажі, які надходять на підприємство від постачальників, реєструють у «Журнал обліку вантажів, що надійшли».

Записи у «Картки складського обліку» цінностей, що надійшли, здійснюються на підставі товарно-транспортних накладних або «Прибуткового ордера», який оформляється комірником по факту їх надходження. Узагальнення інформації щодо розрахунків із постачальниками та підрядниками знаходить своє відображення при журнально-ордерній формі обліку у журналі-ордері №3, а при спрощеній формі обліку – у розділі I Відомості 3-М [3].

Отже, для повноцінної організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, підприємству необхідно керуватись Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, які стосуються основних вимог до утворення та погашення кредиторської заборгованості та інших розрахунків з постачальниками та підрядниками. Для забезпечення належного документального оформлення таких розрахункових операцій необхідно керуватись затвердженими Держкомстатом формами первинних документів. Для покращення аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками слід розробити досконалу та зручну систему кодифікації рахунків аналітичного обліку.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В., Малюга Н.М., Чижевська Л.В. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». / За ред. проф. Ф.Ф. Бутиця. – 2-е вид., перероб. та доп. – Житомир: ПП «Рута», 2008. – 480 с.

Во-вторых, нужно обобщить опыт Японии, полученный в результате аварии на «Фукусиме». Кстати уже подсчитаны убытки атомной энергетики Японии после аварии на станции, которые составили 46 млрд. долларов США [13; 6]. Было принято решение вывести данную АЭС из эксплуатации.

Принимая во внимание аварию на «Фукусиме», на всех объектах надо увеличить количество и мощность установок резервного питания электроэнергией, в полной мере обеспечить наличие радиационно-защитных материалов, укреплять сотрудничество заинтересованных организаций через проведение совместных оперативных учений, улучшить систему патрулирования и совершенствовать информационную безопасность [14; 6].

В-третьих, необходимо создать в стране «Казатомнадзор», который обеспечивал бы ядерную безопасность республики и был в прямом подчинении Главы правительства РК. НАК «Казатомпром» не должна заикливаться только на урановом бизнесе, а должна проводить диверсификацию деятельности, реализуя высокотехнологичные инновационные проекты по возобновляемой энергетике. В обозримом будущем компания должна оснастить разрабатываемые отечественные урановые рудники ветровыми и солнечными источниками энергии собственного производства.

В-четвертых, Казахстан должен быть заинтересован в повышении доверия к атомной энергетике и неуклонном росте международной ядерной безопасности. В дальнейшем нужно руководствоваться следующими принципами освоения мирного атома, предложенных на заседании ООН по вопросам ядерной безопасности Президентом РК Н.А. Назарбаевым (Выступление Президента Республики Казахстан на 66-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН, Нью-Йорк, 2011, 21 сентября):

а) следует усовершенствовать общемировые механизмы управления процессами в сфере развития атомной энергетики с целью создания более эффективной системы безопасности ядерных объектов во всем мире. Для этого должны быть единые жесткие стандарты и критерии безопасности, обязательные регулярные стресс-тесты систем управления и защиты АЭС под эгидой МАГАТЭ с привлечением независимых экспертов;

б) необходимы общемировые принципы и механизмы кризисного реагирования на атомные чрезвычайные ситуации. Поскольку все чаще причинами крупных техногенных катастроф в мире становятся природные катаклизмы, целесообразно внедрить глобальную систему мониторинга природных и антропогенных процессов;

в) надо обеспечить полное и незамедлительное информирование мирового сообщества о любых, даже самых незначительных инцидентах на ядерных объектах. На фоне глобальной радиофобии принципиально важно укреплять общественное доверие к ядерной энергетике, давая правдивую и реалистичную информацию. В ядерной энергетике нужно руководствоваться старым правовым принципом – «говорить правду, только правду и всю правду».

5. Разработка месторождений урана методом подземного скважинного выщелачивания оказывает на поверхность земли существенно меньшее отрицательное влияние, чем разработка месторождений традиционным горным способом. Однако при эксплуатации скважин и трубопроводов возможны разливы технологических растворов на поверхность почвы, приводящие к превышению по отдельным радионуклидам фонового содержания в 4 – 5 раз.

Для предотвращения указанных загрязнений, проектами отработки залежей предусматривается снятие поверхностного слоя почвы по длине эксплуатационных скважин на глубину до 50 см, шириной 4 – 5 м. После завершения эксплуатационных работ на участке, снятия разводящей сети трубопроводов и ликвидации скважин, плодородный слой почвы возвращается на прежнее место. Не пригодные к дальнейшему применению материалы и отходы производства захораниваются в спецмогильниках.

Основная проблема охраны окружающей среды при скважинной технологии добычи урана сводится к предотвращению загрязнения подземных вод водоносных горизонтов продуктами выщелачивания. Процесс сернокислотного выщелачивания урана вносит довольно глубокие изменения в химический состав подземных вод в контурах их гидродинамических нарушений, вызывая резкое увеличение общей минерализации по сульфатам, хлоридам, гидрокарбонатам, алюминию, железу, нитратами, радионуклидам. По окончании процесса выщелачивания ореол остаточных растворов перемещается в направлении потока подземных вод. В результате химических и сорбционных взаимодействий растворов с породами и разбавления подземными водами концентрация элементов-загрязнителей снижается с течением времени до нормативов ПДК. Однако этот процесс может длиться весьма длительное время, что недопустимо при наличии вблизи полигонов ПВ водозаборов хозяйственно-питьевого назначения [12; 131].

К вышесказанному можно добавить то, что в последнее время активизировавшее свою деятельность «Зеленое движение» приводит все больше новых аргументов против строительства и эксплуатации АЭС в мире, в том числе и в Казахстане.

Казахстан в цепи международной интеграции ядерной энергетики

Учитывая исключительную важность и дискуссионность рассматриваемой проблемы, считаем уместным высказать следующие соображения.

Во-первых, видимо, следует провести референдум по данному вопросу в республике. Нельзя упускать из внимания тот факт, что после трагедии на «Фукусиме» ряд ведущих европейских государств (Германия, Италия, Австрия) выступил против строительства новых АЭС – через механизм референдума. Поскольку рассматриваемый вопрос волнует всех граждан Казахстана без исключения, референдум может стать формой демократического волеизъявления.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено Наказ Міністерства фінансів України 30.11.99 N 291

3. Організація бухгалтерського обліку. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 3-е вид., доп. і перероб – Житомир: ПП «Рута», 2010. – 592 с.

Ромашевська Н.О., Хаєцька О.І.

ОАП-51 д.м.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА ЇЇ ПРОБЛЕМИ НА СУЧАСНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Нестабільність економічної ситуації в Україні призводить до погіршення стану розрахунків між підприємствами, істотного збільшення ризиків реалізації на умовах відстрочки оплати. Низька платоспроможність підприємств викликає зростання обсягів дебіторської заборгованості та зменшення кредиторської, що призводить до порушення платіжного балансу. Сьогодні в період глобальних змін в різних сферах діяльності суспільства питання дебіторської заборгованості є досить актуальним, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом заборгованості.

Існує багато проблемних питань щодо обліку дебіторської заборгованості підприємства. Проблемам розвитку теорії та практики обліку дебіторської заборгованості в останні роки присвячено багато праць зарубіжних та вітчизняних вчених, серед яких Кияшко О.М., Соловей Н.В., Маліношевська К.І., Кватирка П., Оляднічук Н.В., Огітчук М.Ф., Плаксінко В.А., Беленкова М.І., Панченко Л.Г., Сколотій Л.О. та багато інших. Проте недостатньо дослідженим залишаються багато спірних питань щодо обліку дебіторської заборгованості, що потребує подальшого їх вивчення та впровадження в практичну діяльність обліку підприємств.

Метою написання статті є виявлення існуючих проблем, пов'язаних з обліком розрахунків з дебіторами, та пошук шляхів вирішення даних проблем. Об'єктом дослідження є теоретико-методологічні та організаційно-практичні проблеми обліку дебіторської заборгованості підприємства на сучасному етапі розвитку економіки. Завдання організації обліку дебіторської заборгованості полягають в тому, щоб визначити та дослідити наявні проблеми обліку для полегшення роботи бухгалтерів.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1], національні стандарти бухгалтерського обліку не повинні

суперечити міжнародним. Але на відміну від українських П(с)БО, МСБО не передбачають єдиного стандарту, що регулює порядок обліку і відображення у звітності дебіторської заборгованості. Питання щодо обліку дебіторської заборгованості регулюються декількома міжнародними стандартами, серед яких: МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [5, с.12], МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання» [5, с. 865], МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [5, с. 1026]. В Україні ж облік дебіторської заборгованості регулюється чітко визначеним нормативом – П(с)БО 10, положення якого в певній мірі відрізняються від запропонованих у міжнародних стандартах. Щоб покращити методику обліку розрахунків з дебіторами, передусім необхідно внести зміни у П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [2], в яких чітко були б розмежовані поняття довгострокової та короткострокової дебіторської заборгованостей. Їх облік нині ведеться на різних рахунках бухгалтерського обліку, що не відзначено у вищезазначеному стандарті. Разом із тим слід вказати, що поточна дебіторська заборгованість є оборотним активом, а довгострокова – необоротним, і вони обліковуються на різних рахунках.

На нашу думку, потрібно зробити уточнення визначення поточної дебіторської заборгованості, оскільки згідно з П(С)БО 10, поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, послуги визначається активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів і послуг та оцінюється за первісною вартістю. Але утворення поточної дебіторської заборгованості не завжди слід пов'язувати з доходом, оскільки дохід вимірюється сумою очікуваних грошових надходжень, тому якщо не очікується погашення дебіторської заборгованості у звітному періоді, то наступні надходження коштів або певних матеріальних цінностей не можна вважати доходом. У фінансовій звітності (форма №2 «Звіт про фінансові результати») також потрібно розділити відображення отриманого доходу від реалізації в окремих рядках, щоб не суперечити принципу збереження капіталу підприємства [6].

Відповідно до Концептуальної основи, складання та подання фінансових звітів передбачає використання однієї з чотирьох видів вартості: історичної, поточної, вартості реалізації та теперішньої [3, с. 529]. Згідно з національними стандартами, поточні зобов'язання оцінюються за сумою погашення, тобто за вартістю реалізації. Проте, на нашу думку, не до всіх видів поточних зобов'язань доцільно застосовувати таку вартість.

Отже, мета обліку дебіторської заборгованості полягає в тому, щоб не допустити прострочення термінів платежу та доведення заборгованості до стану безнадійної. Правильно організований бухгалтерський облік повинен мати таку систему рахунків, яка б достатньо мірою відображала і характеризувала всю господарську діяльність з вимушеною конкретизацією [4].

и продуктами их деления. Учеными уже доказано, что малые дозы радиации так же опасны, как и высокие дозы, вследствие аккумуляции радионуклидов в природных экосистемах и долговременного негативного эффекта воздействия на окружающую среду и здоровье человека.

Также всем известно, что Ульбинский металлургический завод находится в черте города и уже оказывает негативное воздействие на состояние окружающей среды и здоровье населения г. Усть-Каменогорска. Размещение МБЯТ в городе усилит техногенную нагрузку и увеличит экологические риски в ВКО.

3. Атомная энергетика совсем не дешева, как утверждают сторонники ее развития. Капитальные затраты на строительство реактора чрезвычайно высоки, а для новых реакторов весьма вероятно еще и превышения бюджета. Ядерная индустрия оценивает стоимость одного киловатта установленной мощности станций с реакторами нового поколения в 1500-2000 долларов, однако оценки эти – лишь желаемое. Проекты компаний Constellation Energy и NRG Energy показали, что реальная стоимость проекта превышает эту сумму вдвое. Стоимость новых реакторов в Японии была гораздо более высокой: от 1700 до 2872 долларов за киловатт установленной мощности в ценах 2003г. Опубликованные в октябре 2007 г. расчеты компании Moody's Investors Service показали, что стоимость новых реакторов в США составит, вероятно, 5000-6000 долларов за киловатт установленной мощности. Так, исследовательская служба Конгресса США указывает на следующее: цена постройки реакторов перевалила за 3000 долларов за киловатт установленной мощности, а утверждения атомной индустрии о том, что ее можно уменьшить (построив несколько одинаковых АЭС), не оправдались.

4. Высокая стоимость демонтажа атомных электростанций. Как известно, нормативный срок службы АЭС не превышает 40 лет. Затем период затухания – еще 15 лет. Отработает свое АЭС – настанет черед демонтажа. По заключению западных специалистов, стоимость демонтажа АЭС равна стоимости ее строительства – это один из парадоксов ядерной энергетики. Так, для закрытия АЭС в Фукусиме нужно 10 млрд. долларов и 15 лет времени (об этом заявила МАГАТЭ). В связи с атомной трагедией на японской Фукусиме, со значительными сроками строительства АЭС (строительство АЭС в Актау будет осуществляться в течение 15 и более лет, съедая при этом огромные ресурсы), с высокой стоимостью демонтажа атомных станций уже прогнозируется надвигающийся спад мировых атомных генерирующих мощностей. В настоящее время на планете существует более 455 действующих атомных реакторов. 119 реакторов уже остановлены, отработав в среднем по 22 года. Даже при увеличении срока службы реакторов до 40 лет 93 из них будут остановлены в период с 2008 по 2015 г. Еще 192 будут выведены из эксплуатации в период с 2016 по 2025 г. Оставшиеся 154 будут остановлены после 2025 г. Сегодня в мире продолжается строительство всего 36 атомных реакторов, 31 из которых находится в Восточной Европе и Азии.

пас низкообогащенного урана с целью производства топливных сборок для атомных электростанций. Это слаборадиоактивное топливо, которое при умелом обращении опасности не представляет.

По мнению экспертов, Казахстан является идеальным претендентом для размещения банка по нескольким причинам. Во-первых, в нашей стране сосредоточено 33% мирового производства урана. Во-вторых, это вопрос доверия. У республики хороший «послужной» список. В-третьих, в стране есть и кадры, и проверенная временем инфраструктура. Имеются два варианта для хранения топлива для АЭС: площадки АО «УМЗ» и Национального ядерного центра в Курчатове, требующие минимальной модернизации для соответствия заявленным целям [9; 4].

Как отмечают мировые СМИ, Правительство Казахстана планирует в ближайшее время завершить консультации с Международным агентством по атомной энергии по поводу месторасположения будущего банка.

Основные аргументы противников развития атомной энергетики в республике

Главные доводы некоторых специалистов и ученых о негативных моментах развития атомной энергетики в мире и Казахстане изложенные в работах [1, с. 73; 10, с. 7; 11, с. 9], сводятся в обобщенном виде к следующим моментам:

1. Бесперспективность места расположения будущей атомной станции – в Актау, на базе Мангистауского атомного энергокомбината (МАЭК), построенного в конце 1970-х годов Министерством среднего машиностроения СССР, «с целью производства оружейного плутония для нужд воено-промышленного комплекса». Считается, что Мангистауский регион представляет собой географический тупик, и если построить там атомную электростанцию, вырабатываемую электроэнергию нельзя будет поставлять на внутренний рынок или продавать на экспорт. К тому же Мангистау никогда не имел и в ближайшее время не будет иметь потребности в большом количестве электроэнергии. В крайнем случае, ее можно будет производить на газотрубинных станциях, ведь этот регион считается нефтегазовым центром республики и нефтегазодобывающие компании, согласно Киотскому протоколу, к которому присоединился Казахстан, просто обязаны утилизировать весь добываемый газ. В настоящее время выработка тепла для жителей осуществляется ТЭЦ, работающей на газе, которого там достаточно.

2. До сих пор многим непонятно, в чем состоит цель создания Международного банка ядерного топлива, насколько велики экологические риски для региона, где будет он размещен, в какой форме будет представлен уран, подлежащий хранению, соответствуют ли наши технологические возможности внедрению такого проекта? Почему столь важное решение принимается без учета мнения жителей РК?

Между тем известно, что более чем за 40 лет эксплуатации на Ульбинском металлургическом заводе (УМЗ) уже накоплено около 1,4 млн. т радиоактивных и токсичных бериллиевых отходов, связанных с U-238 и Th-232

Література:

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні (зі змінами і доповненнями) – Закон України від 16.07.99 р.
2. П(с)БО 10 «Дебіторська заборгованість» – Затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237.
3. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практич. посібник. – К.: Лібра, 2001. – 840 с.
4. Матицина Н. Дебіторська заборгованість: нові облікові підходи // Економіст, 2005. – №11. – С.50-52.
5. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) 2004 та їх тлумачення. – Київ: ПП «Видавництво «Фенікс». – 2004. – 1272 с.
6. Облік дебіторської заборгованості з позиції концепції збереження капіталу. – Кияшко О.М. – www.nbuv.gov.ua/portal.
7. Проблеми обліку дебіторської заборгованості. – Соловей Н.В., Маліношевська К.І. – www.nbuv.gov.ua/portal.

Usachev V.A., Zikunova N.E

*Donetsk National University of Economics
and Trade named after Tugan-Baranovsky*

THE INDUSTRIALIZATION OF THE WESTERN WORLD

In the late 17th century in England after the Revolution, finally put an end to feudalism, established bourgeois-democratic political system, mainly continued to exist in our time. But she had England won the struggle for supremacy on the seas in the 16th century Spain, in the 17th century, Holland in the 18th century, France has become a global superpower. Being a small country, it became the center of a vast colonial empire, which included nearly all of North America, India and other regions. This meant an influx of new capital into the British industry and the growing demand for British manufactured goods. Unprecedented in the history of European mass armies and navies, which have served hundreds of thousands of people, generated massive demand for specific English standardized products (tissue specific varieties for different uniformirovannoy clothes soldiers arms, uniform buttons, boots, helmets, standard bayonets, rifles and ammunition of the same caliber, and so on). Especially the demand for cotton fabrics for underwear. British cotton industry born British colonial empire (cotton from the British colony of India and North America) in a bitter competitive struggle woolen industry, which managed to win over to win due to higher demand and lower prices. Mismatch manual technology increased demand for cotton fabrics resolved introduction of machines. First mechanized cotton spinning process (tulle machine S.Kramptona, 1783). As the yarn was more urgently needed

power loom, which was invented in 1785 by E. Cartwright. New machine replaces 40 weavers, demanded more than 30 years for its wide use in the production, which was explained by the high price and the beginning of its resistance to the weavers, whose work it replaced. After the mechanization of spinning and weaving the need arose in the minds of the universal motor, which does not depend on the forces of nature (such as a water wheel.) This engine was a steam engine, created by James Watt (patented in 1784). In the same year built the first steam-spinning factory. The steam engine was truly universal use in industry, and a little later, and transportation. The use of machines has caused a sharp increase in demand for the metal. Constrained by the lack of development of the industry of charcoal, and the use of coal has turned poor quality metal. In 1784 the Court invented the puddling furnace, which provided steel iron with mineral oil, and his invention of a pressure roller enabling production of metal products desired configuration. Labour productivity in industry because of these inventions has increased 15-fold. Progress of metallurgy, in turn, contributed to the rapid development of the English coal industry. In mines there rails («tram») for horse hauling coal. The combination of rail and steam engine gave the railroad. The first locomotive was created by George Stephenson v1814 year and railways in 1824, a mechanized water transport on the basis of the inventive American H. Fulton steamer appeared earlier. The emergence of the railways and to create the basis of stable communication between the various economic regions and industries caused a radical change in the economic life of the country. One of the recent problems of the industrial revolution was the construction of factory machines themselves: an entirely new industry, mechanical engineering. This was aided by the creation of the main types of machine tools, lathes (G. Modeli, 1798) and planer (Brahm, 1802). The creation of factory machinery (first half of the 19th century) and culminated in a technological revolution the economy of England. If in 1800 in England, employs 320 steam engines, then a quarter of a century, more than 15 thousand. The coup took place not only in technology: in England formed the structure of bourgeois industrial society. With the help of cheap manufactured goods bourgeoisie destroyed the handicraft industry. Emergence of new industrial centers and in the middle of the 19th century almost half of England was employed in the industry. The main producer of a textile worker, and a place at the head of the merchant took the fabric of bourgeois society. Industrial revolution, as the shift from the manufacturing to the car, the factory, the production stage was the real revolution that takes place in the history of each country only once. The first in the history of mankind English Factory industry took a unique position in the world economy. During the Napoleonic Wars and the continental blockade of England by France and its dependent states access to the mainland of British cars to a halt, and therefore the modernization of European industry is very delayed. After the defeat of Napoleon, when the continental countries have returned to the world economic development, British industry has moved forward quickly and compete with it for the time being excluded. Cost of British industrial goods produced machines continuously decreasing. Pound paper yarn, which in 1788 was

атомной и альтернативной энергетики; сернокислотный завод, находящийся на декомиссии, первый в мире коммерческий реактор на быстрых нейтронах БН-350, входящий в состав энергетического предприятия МАЭК-Казатомпром;

в) «Казатомпром» – это поставщик природного урана, присутствующий во всех регионах мира, где эксплуатируются АЭС: в странах Европы, Азии, США. Компания выходит на новые рынки и заключает крупные контракты с новыми для нее потребителями. Кроме того, атомный холдинг успешно реализует стратегию по построению транснациональной вертикально-интегрированной компании, участвующей во всех стадиях ядерно-топливного цикла, кроме переработки облученного топлива и размещения радиоактивных отходов;

г) «Казатомпром» совместно с канадскими партнерами работает над созданием конверсионного производства в Республике Казахстан. Благодаря «Казатомпрому» Казахстан вошел в высокотехнологичную сферу обогащительной отрасли в Российской Федерации. Вместе с французскими партнерами «Казатомпром» успешно развивает проект по производству компонентов ядерного топлива на базе Ульбинского металлургического завода;

з) интересы «Казатомпрома» лежат в таких перспективных направлениях, как создание в Республике Казахстан наукоемких производств на основе редких и редкоземельных металлов, расширение линейки танталовой и бериллиевой продукции;

е) в планах компании – идея наладить собственное производство ионообменных смол и пероксида водорода как важной реагентки для урановой промышленности. Для этого Казатомпром входит в химические кластеры в Павлодаре и Актау. Также в компании разрабатываются инновационные локальные установки по производству серной кислоты с использованием нанокатализаторов. Такие мини-заводы позволяют получать серную кислоту непосредственно на рудниках.

Как известно, все ядерные реакторы в мире находятся под контролем Международного агентства по атомной энергии (МАГАТЭ). В нашей стране подготовлена и имеется законодательная база для постановки будущей атомной электростанции под надзор этой организации. Также Республика Казахстан ратифицировала конвенции о ядерной безопасности, об оперативном оповещении при ядерной аварии, о помощи в случае ядерной аварии или радиационной аварийной ситуации. В 2012 г. Казахстан вошел в Глобальное партнерство стран «Группы восьми» (G8) против распространения оружия массового уничтожения и представил на рассмотрение партнеров предложения по реализуемым проектам.

Немаловажной видится и другая инициатива – по размещению на территории РК Международного банка ядерного топлива. В настоящее время работа с МАГАТЭ по размещению такого банка в Казахстане вышла на практическую стадию. Банк ядерного топлива – это буферный запас обогащенного урана для изготовления ядерного топлива и обеспечения стабильных поставок топлива на реакторы, находящиеся под контролем МАГАТЭ.

Как ожидается, агентство и доноры выделяют на реализацию проекта 150 млн. долларов. В банке планируется хранить небольшой гарантированный за-

лечение все возрастающего числа больных детей и взрослых? Ответ на этот вопрос получить достаточно сложно, хотя его логично было бы учитывать при определении конкурентоспособности энергоустановок традиционной и альтернативной энергетики [5; 140].

3. В октябре 2011 г. Глава государства Н.А. Назарбаев высказал намерения реализовать в стране проект строительства АЭС, приведя веские аргументы в пользу этого решения: Казахстан обладает четвертью всех мировых запасов урана, у него есть большой научный потенциал, инфраструктура ядерной энергетики [6; 5].

Исходя из мирового опыта строительства и эксплуатации АЭС, выполнение плана, намеченного Президентом страны, видится реалистичным. Дело в том, что по прогнозам, Республика Казахстан к 2018 г. готова выйти на добычу 27 тыс. т урана в год и затем поддерживать этот уровень до 2090 г. При этом дефицит природного урана сегодня ощущается очень остро во всем мире – иссякают запасы оружейного плутония, которые были пушены на топливо в процессе конверсии. И поэтому на Казахстан, обладающий крупнейшими легкоизвлекаемыми запасами урана, возлагаются основные надежды глобальной атомной энергетики [4; 5].

В целом высказываются соображения о том, что создание ядерно-энергетической отрасли и развитие атомной энергетики в республике позволит решить целый комплекс взаимосвязанных проблем, направленных на обеспечение энергетических потребностей экономики страны путем диверсификации источников энергии. Это позволит Казахстану сохранить и укрепить мировой статус государства – обладателя центров по ядерным исследованиям и радиационной безопасности, выступающего в роли регионального лидера в области мирного использования атомной энергии, а также внести существенный вклад в реализацию индустриально-инновационной политики страны [7; 4].

4. Еще одним основанием для реализации проекта по строительству АЭС в РК является деятельность компании «Казатомпром», которая является национальным оператором по импорту-экспорту урана, редких металлов, ядерного топлива для атомных электрических станций, специального оборудования, технологий и материалов двойного назначения. НАК входит в число ведущих уранодобывающих компаний мира, что находит выражение в следующем [8; 12 – 13]:

а) сейчас компания нацелена выпускать экспортный продукт с максимальной прибавочной стоимостью, в которой наибольшую долю будет иметь интеллектуальная собственность. Компания является самым известным примером успешной реализации интеллектуального потенциала страны;

б) на сегодняшний день АО «НАК» «Казатомпром» – крупный диверсифицированный холдинг, в составе которого 73 предприятия, среди них геологоразведочная компания «Волковгеология»; завод-изготовитель компонентов ядерного топлива – Ульбинский металлургический завод; предприятия по добыче и переработке урановой продукции; предприятия РМ и РЗМ; предприятия

worth 35 shillings in 1800 is worth nine shillings, and in 1833 decreased to 3 shillings. This decrease in prices, of course, provided the most comprehensive English products, truly global, market. The most vulnerable point in the British economy was dependent on grain imports. Thanks fencing Britain has become a country of unlimited domination of the big landowners, and although much of the land leased by farmers, entrepreneurs, the country's needs in the bread does not cover. However the British farming is under the protection of agricultural protectionism to benefit large landowners. According to the «bread» of the Act of 1815, the import of grain in the country permitted, unless the domestic price is higher than 82 shillings per quarter. This is a «beater» and the workers and the bourgeoisie, as the high cost labor, and did not contribute to the export of British manufactured goods, which in response to the corn duties levied abroad by high customs duties. English people hated Corn Laws abolished in 1864. Repeal of the Corn Laws was the basis of a new, yet unknown in the world of economic policy of unrestricted freedom of trade, which is a hundred years later became the foundation of European economic integration.

Usachev V.A., Zikunova N.E

*Donetsk National University of Economics
and Trade named after Tugan-Baranovsky*

INDUSTRIAL REVOLUTION IN ENGLAND

In the late 17th century in England after the Revolution, finally put an end to feudalism, established bourgeois-democratic political system, mainly continued to exist in our time. But she had England won the struggle for supremacy on the seas in the 16th century Spain, in the 17th century, Holland in the 18th century, France has become a global superpower. Being a small country, it became the center of a vast colonial empire, which included nearly all of North America, India and other regions. This meant an influx of new capital into the British industry and the growing demand for British manufactured goods. Unprecedented in the history of European mass armies and navies, which have served hundreds of thousands of people, generated massive demand for specific English standardized products (tissue specific varieties for different uniformirovannoy clothes soldiers arms, uniform buttons, boots, helmets, standard bayonets, rifles and ammunition of the same caliber, and so on). Especially the demand for cotton fabrics for underwear. British cotton industry born British colonial empire (cotton from the British colony of India and North America) in a bitter competitive struggle woolen industry, which managed to win over to win due to higher demand and lower prices. Mismatch manual technology increased demand for cotton fabrics resolved introduction of machines. First mechanized cotton spinning process (tulle machine S.Kramptona, 1783). As the yarn was more urgently needed

power loom, which was invented in 1785 by E. Cartwright. New machine replaces 40 weavers, demanded more than 30 years for its wide use in the production, which was explained by the high price and the beginning of its resistance to the weavers, whose work it replaced. After the mechanization of spinning and weaving the need arose in the minds of the universal motor, which does not depend on the forces of nature (such as a water wheel.) This engine was a steam engine, created by James Watt (patented in 1784). In the same year built the first steam-spinning factory. The steam engine was truly universal use in industry, and a little later, and transportation. The use of machines has caused a sharp increase in demand for the metal. Constrained by the lack of development of the industry of charcoal, and the use of coal has turned poor quality metal. In 1784 the Court invented the puddling furnace, which provided steel iron with mineral oil, and his invention of a pressure roller enabling production of metal products desired configuration. Labour productivity in industry because of these inventions has increased 15-fold. Progress of metallurgy, in turn, contributed to the rapid development of the English coal industry. In mines there rails («tram») for horse hauling coal. The combination of rail and steam engine gave the railroad. The first locomotive was created by George Stephenson v1814 year and railways in 1824, a mechanized water transport on the basis of the inventive American H. Fulton steamer appeared earlier. The emergence of the railways and to create the basis of stable communication between the various economic regions and industries caused a radical change in the economic life of the country. One of the recent problems of the industrial revolution was the construction of factory machines themselves: an entirely new industry, mechanical engineering. This was aided by the creation of the main types of machine tools, lathes (G. Modeli, 1798) and planer (Brahm, 1802). The creation of factory machinery (first half of the 19th century) and culminated in a technological revolution the economy of England. If in 1800 in England, employs 320 steam engines, then a quarter of a century, more than 15 thousand. The coup took place not only in technology: in England formed the structure of bourgeois industrial society. With the help of cheap manufactured goods bourgeoisie destroyed the handicraft industry. Emergence of new industrial centers and in the middle of the 19th century almost half of England was employed in the industry. The main producer of a textile worker, and a place at the head of the merchant took the fabric of bourgeois society. Industrial revolution, as the shift from the manufacturing to the car, the factory, the production stage was the real revolution that takes place in the history of each country only once. The first in the history of mankind English Factory industry took a unique position in the world economy. During the Napoleonic Wars and the continental blockade of England by France and its dependent states access to the mainland of British cars to a halt, and therefore the modernization of European industry is very delayed. After the defeat of Napoleon, when the continental countries have returned to the world economic development, British industry has moved forward quickly and compete with it for the time being excluded. Cost of British industrial goods produced machines continuously decreasing. Pound paper yarn, which in 1788 was

1950-х годах американский геофизик Марион Кинг Хабберт создал математическую модель, используя которую можно прогнозировать, на сколько лет хватит запасов углеводородов, находящихся в земных недрах. Мнения ученых, использующих для расчета «кривую Хабберта», расходятся лишь в сроках («среднеарифметические» показатели: бесперебойные поставки нефти в течение 40 лет, газа – 60-80 лет, угля – 200-250 лет), но сходятся в одном – углеводородное топливо не имеет «вечной перспективы». При этом важно учитывать, что темпы потребления ископаемых углеводородных ресурсов (нефть, уголь и природный газ) почти в миллион раз превышают скорость процессов их естественного формирования [5; 138].

2. Целесообразность учета природоэкологического фактора.

Безусловно, от ядерной энергетики можно отказаться. Тем самым будет полностью устранена опасность облучения людей и угроза ядерных аварий. Но тогда для удовлетворения потребностей в энергии придется наращивать строительство ТЭС и ГЭС. А это неизбежно приведет к большому загрязнению атмосферы вредными веществами, накоплению в атмосфере избыточного количества углекислого газа, изменению климата Земли и нарушению теплового баланса в масштабах всей планеты.

Исследованиями выявлено [5; 139], что в традиционных энергоустановках различного типа в мире ежегодно сжигается более 3 млрд. т нефти и нефтепродуктов, которые дают до 40% вредных выбросов в атмосферу. При этом потребляется 45-50 млрд. т воздуха. Взамен в атмосферу Земли выбрасываются 150 млн. т золы, 100 млн. т диоксида серы, 60 млн. т оксидов азота, 300 млн. т оксидов углерода, углекислого газа и многих других веществ, которые поглощают длинноволновое излучение, идущее от поверхности Земли. Долгосрочное нахождение этих примесей в атмосфере существенно влияет на глобальное изменение климата вообще и в Казахстане в частности.

Как свидетельствует Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ), сегодня почти 30% детских заболеваний связаны с неблагоприятной экологией. По данным Межправительственного совета ООН по изменению климата, эмиссия «парниковых газов» достигает примерно 4,5 т на одного человека при современной численности населения Земли в 6,7 млрд. человек. Около 3 млн. человек в год убивают ядовитые выбросы в атмосферу. В отчете Международного энергетического агентства (МЭА), опубликованном накануне Саммита министров энергетики «Большой восьмерки» в Токио в июне 2008 г., особо подчеркивалось, что если правительства большинства стран продолжат нынешний курс развития, то к 2050 г. рост эмиссии углекислого газа прогнозируется на уровне 130%, а спрос на нефть и нефтепродукты вырастет на 70%, что может привести к катастрофическим последствиям. А по оценкам МЭА, чтобы спасти мир от экологической катастрофы и снизить объем выбросов углекислого газа на 50%, к 2050 г. мировой экономике потребуется 45 трлн. долл. А во сколько оцениваются безвозвратные потери (3 млн. умирающих ежегодно), расходы на

шлось 11079 т, или 20 % от мировой добычи. В 2012-2015 гг. в стране планируется рост добычи урана до 25 тыс. т в год [2; 6].

Поскольку авария на японской станции «Фукусима-1» показала, что высокие темпы развития атомной энергетики не соответствуют уровню ее безопасности, в Казахстане тема строительства и эксплуатации АЭС в последнее время заметно актуализировалась. Одни эксперты говорят о неизбежности ужесточения требований безопасности на АЭС в большинстве стран мира, что, по их мнению, замедлит вводы в строй новых атомных мощностей и приведет к их удорожанию. Они полагают, что уже начавшиеся антиядерные выступления экологической общественности, вероятно, приведут к пересмотру некоторыми странами своей энергетической политики в сторону более сдержанного развития атомной энергетики или сохранения мораториев на строительство АЭС. Другие эксперты считают, что атомной энергетике не существует альтернативы и приводят в свою очередь массу аргументов в ее пользу. Так, генеральный директор Института высоких технологий НАК «Казатомпром» С. Кожаметов полагает, что спада на урановом рынке после сильного землетрясения в Японии и инцидентов на «Фукусиме» не следует ожидать хотя бы потому, что альтернативы атомной энергетике по сей день не придумано. По его мнению, изменений в долгосрочной конъюнктуре уранового рынка не будет: слишком велика и значима роль атомной энергетики и слишком глубоко с ее планами развития связано общеэкономическое развитие в мире [3; 8].

Учитывая, что сторонников этой отрасли энергетики столько же, сколько и противников, рассмотрим более обстоятельно вопрос о том, насколько активно наша страна хочет иметь дело с ядерной энергетикой, будь то радиоактивные отходы или хранилище ядерного топлива.

Плюсы строительства и эксплуатации АЭС в Казахстане

Многие специалисты целесообразность строительства и эксплуатации атомных электростанций в республике обосновывают следующими соображениями:

1. Необходимо учитывать исчерпаемость и конечность ископаемых природных ресурсов как источников энергии.

По оценкам международных экспертов, уже к 2030 г. потребление энергии человечеством вырастет вдвое. И решить проблему глобального энергоснабжения способен только атомная энергетика. Да тех пор, пока не изобретены принципиально новые источники получения энергии, остальные не могут быть достойной альтернативой «мирному атому». Для решения энергетической задачи к 2030 г., к примеру, нужно добывать дополнительно 100 млн. баррелей нефти в сутки, либо в четыре раза увеличить производство угля на планете. Понятно, что это из области фантастики, учитывая прогрессирующее истощение недр [4; 5].

В последние годы человечество с возрастающей интенсивностью продолжает использовать традиционные природные ископаемые, которые в настоящее время удовлетворяют до 85% мировых потребностей в энергоресурсах. Еще в

worth 35 shillings in 1800 is worth nine shillings, and in 1833 decreased to 3 shillings. This decrease in prices, of course, provided the most comprehensive English products, truly global, market. The most vulnerable point in the British economy was dependent on grain imports. Thanks fencing Britain has become a country of unlimited domination of the big landowners, and although much of the land leased by farmers, entrepreneurs, the country's needs in the bread does not cover. However the British farming is under the protection of agricultural protectionism to benefit large landowners. According to the «bread» of the Act of 1815, the import of grain in the country permitted, unless the domestic price is higher than 82 shillings per quarter. This is a «beater» and the workers and the bourgeoisie, as the high cost labor, and did not contribute to the export of British manufactured goods, which in response to the corn duties levied abroad by high customs duties. English people hated Corn Laws abolished in 1864. Repeal of the Corn Laws was the basis of a new, yet unknown in the world of economic policy of unrestricted freedom of trade, which is a hundred years later became the foundation of European economic integration.

Д.э.н. профессор Колесникова Е. В., студент Розина Е. А.

Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего профессионального образования Южно-российский государственный университет экономики и сервиса ЮРГУЭС, г. Шахты, Россия

ПРИВЕДУТ ЛИ ДОЛГИ РОССИЮ К НОВОМУ КРИЗИСУ?!

Станет ли кредитование той самой точкой накала международных экономических отношений и как скоро наступит новая волна кризиса, над этим вопросом размышляют экономисты всех стран и делают свои прогнозы на ближайшее будущее. Кризис несомненно будет, но как скоро никто не знает, так как он складывается под влиянием различных внутри- и внешнеэкономических факторов, влияющих на экономическую стабильность.

На данном этапе развития Россия имеет серьезную кредитную проблему. Привлечение иностранных кредитов исторически предусматривало усовершенствование развивающихся стран в сфере экономики и формирование инфраструктуры: технической, транспортной и образовательной, что в будущем предполагает получение денежных потоков, которые в свою очередь окупят долг. Однако для России это не свойственно или точнее говоря это не совсем так.

Используемые в настоящее время инструменты не всегда позволяют спрогнозировать кризисную ситуацию в экономике, сформировать пакет эффективных мер государственного регулирования экономики, спланировать и

проконтролировать их реализацию в кратко- и долгосрочной перспективе. Одна из причин такого положения в том, что государство реагирует на уже возникший финансовый кризис не уделяя должного внимания своевременному и эффективному мониторингу предкризисной ситуации в экономике [3].

Если говорить об инфраструктуре нашей страны, то можно отметить, что ни один из вузов России не входит в даже в сотню мировых лидеров образования, транспортная система минимальным образом модернизирована, а самые крупные инвестиции идут на крупный проект – сочинскую Олимпиаду 2014 года, которая вбирает в себя миллиарды долларов, но конечно финансовая отдача подобного события вызывает неоспоримые сомнения.

Основные инвестиции помимо Олимпиады концентрируются на автопроме и потребительских товарах, а еще один крупный проект в виде высоких технологий, разрабатываемых в Сколково, много лет не будет приносить ощутимой прибыли. Так же на фоне инфляции произошло увеличение заработных плат с начала 2012 года, увеличились пенсии и увеличился потребительский кредит, в экономике абсолютно не происходили вливания инвестиций в ее диверсификацию, что привело к стремительному росту иностранной задолженности банков и предприятий России.

Стоит обратить внимание еще на то что, в отличие от некоторых западных стран, где внешний долг, в соответствии с договорами о займе – деноминирован, то есть страна попросту может взять напечатать и раздать долги, то Россия не имеет права печатать иностранную валюту, что приведет элементарной продаже ценностей.

Экономисты в сложившейся ситуации разводят руками. Неизвестно какого стечения обстоятельств стоит ожидать, перенесет ли страна следующий кризис? Вот что по этому поводу говорит президент и председатель правления Сберегательного банка РФ – Герман Греф. «Я бы никого не пугал апокалиптическими предсказаниями кризиса. Ни один человек в мире сегодня, если он ответственный, не сможет сказать, какой глубины будет кризис, как долго он продлится и вообще, случится ли он. Рациональная политика состоит в том, чтобы готовить все инструменты к кризису, создавать устойчивую бюджетную систему, и компаниям иметь альтернативные бизнес-планы на случай, если резко упадут цены на нефть и случится дефицит бюджета» [4].

Не противоречат Грефу и прогнозы ученых-экономистов. Свою позицию по рассматриваемому вопросу выдвигает доктор экономических наук, профессор О.П.Овчинникова: «... говорить, что кризис миновал, было бы преждевременно... Безусловно, кризис приведет к кардинальному изменению не только мировой финансовой системы и выделению новых приоритетов и инструментов, но и к изменению политической карты мира как таковой» [2].

риод 2011-2015 годов». URL: <http://minstroy.tatarstan.ru/rus/documents/post.htm> (дата обращения: 22.10.2012).

4. Мустафина Л.Р., Ланцов В.М. «Стратегия развития жилищного строительства в регионе (на примере Республики Татарстан)» Евразийский международный научно-аналитический журнал. Проблемы современной экономики, N2 (42), 2012. URL: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=4109> (дата обращения: 18.10.2012).

Д.э.н., академик, Почетный работник РК Каренов Р.С.
Казахдинский государственный университет им. Е.А.Букедова,
Республика Казахстан (РК)

ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ ПЕРЕВОДА ТРАДИЦИОННОЙ ЭНЕРГЕТИКИ НА ЯДЕРНО- ЭНЕРГЕТИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ В МИРЕ И КАЗАХСТАНЕ

В 2008 г. работники МАГАТЭ прогнозировали, что атомные электростанции (АЭС) станут в XXI веке одним из ключевых источников электроэнергии. По их расчетом, к 2030 г. число АЭС в мире должно было вырасти на 60%.

Однако тяжелым ударом для мировой атомной энергетики стала авария на японской АЭС «Фукусима-1», которая произошла 11 марта 2011 г. После нее ряд стран заявил о пересмотре своих планов по строительству АЭС.

До аварии на «Фукусима-1» в мире эксплуатировалось 440 ядерных энергоблоков, на стадии строительства находилось 65 ядерных энергоблоков. Строительство еще 150 ядерных энергоблоков планировалось осуществить в ближайшие 10 лет и более 200 проектов предполагалось реализовать в более длительной перспективе. В 2011 г. производство электроэнергии на АЭС в мире составляло 14% от ее общего объема.

В сложившихся условиях предстоит выбор и Казахстану, запасы нефти и газа которого постепенно идут на убыль. По прогнозам ученых, после 2025 г. развивать его индустрию на основе углеводородной энергетики будет невозможно уже в принципе. Между тем, располагая 19% мировых разведанных запасов урана, Казахстан в 2009 г. вышел в абсолютные лидеры по его добыче и продаже. Тем самым страна объективно вовлечена в ядерную технологию [1; 72].

Добыча природного урана в Казахстане, в отличие от других минеральных ресурсов, за постсоветские годы не снижалась. В 2011 г. Казахстан обеспечил 35% от общемирового объема добычи урана, добыв 19450 т, что почти на 9% больше, чем в 2010 г. (17,8 тыс.т). При этом на долю Национальной атомной компании (НАК) «Казатомпром», дочерних и зависимых предприятий при-

денежного, «кредита» (займа). Жилые дома (и квартиры в них) строятся за счет государственных ресурсов на государственной земле под руководством единого государственного заказчика-застройщика. Граждане проходят конкурсный отбор и заключают договора с лицом, уполномоченным государственным жилищным фондом. На условиях поэтапного выкупа граждане становятся собственниками построенного жилья. Применение такого приема позволяет снижать фиксированную цену приобретаемого гражданами жилья практически в 2 раза по сравнению с ценой жилья, приобретаемого на основе «ипотечного кредитования», причем без уменьшения «нормы прибыли» застройщика и строительных подрядных организаций. Главное преимущество заключается в следующем: граждане, приобретающие право на жилье по механизму, используемому в Татарстане и не способные выполнить свои договорные обязательства, утрачивают право пользования жильем (выселяются из квартиры) и получают возврат большей части денежных средств, уплаченных в порядке выкупа жилья. Граждане, приобретающие право на жилье по механизму «ипотечного кредитования», могут утратить право собственности на жилье (быть выселены из квартиры), утратить средства, уплаченные в погашение кредита, утратить разное движимое имущество, права на выплату страховой премии при утрате здоровья и могут превратиться в кабальных (пожизненных) должников [4].

Жилищно-строительная политика Татарстана носит в целом прогрессивный характер. К наиболее значимым результатам относятся: создание «Государственного резервного фонда земель при Президенте Республики Татарстан»; анализ распределения граждан по доходу и определение экономического критерия возможностей граждан в приобретении собственного жилья; отказ от ипотечного кредитования, и использование «имущественного кредита»; использование жилищно-строительной кооперации.

В целях соблюдения баланса между социальным и коммерческим жильем, основными направлениями жилищного строительства в среднесрочной перспективе в республике будут: строительство жилья по социальной ипотеке; строительство коммерческого жилья; индивидуальное жилищное строительство, а также предоставление социального жилья.

Литература

1. Долгосрочная целевая программа «Развитие жилищного строительства в Республике Татарстан на 2011 – 2015 годы». URL: <http://minstroy.tatarstan.ru/rus/discuss.htm> (дата обращения: 27.05.2012).

2. Прогнозные показатели ввода жилья в Республике Татарстан на 2011 – 2015 годы в соответствии с требованиями ФЦП «Жилище». URL: http://minstroy.tatarstan.ru/rus/habitation_building.htm (дата обращения: 26.05.2012).

3. Постановление КМ РТ от 22 декабря 2010г. N 1091 «Об утверждении концепции развития жилищного строительства в Республике Татарстан на пе-

Прогнозы аналитиков не оставляют сомнения в высокой степени вероятности новой волны кризиса в России. Для его преодоления уже рассматривается тринадцать мероприятий для подготовки к грядущим негативным изменениям:

1. оптимизация бюджетов развития;
2. поиск новых рынков;
3. усиленный контроль доходности сделок;
4. сокращение затрат на персонал;
5. исполнение инструментов удаленной коммуникации;
6. процесс непрерывной оптимизации;
7. повышение клиентоориентированности;
8. уменьшение затрат на информационные технологии;
9. перевод отдельных направлений на самокупаемость;
10. реструктуризация продаж;
11. повышение качества планирования;
12. создание финансового запаса;
13. проведение стресс-теста бизнеса [1].

Однако, на наш взгляд, ситуация находится под контролем и не настолько сложна, как кажется на первый взгляд. Долг всегда был и будет, здесь проблема более глубокая – это неэффективность экономической системы и управления инвестициями. Данную позицию можно без особого труда аргументировать. Итак, Россия на данный момент имеет небольшой долг, который вполне может быть покрыт за счет имеющихся средств. Если рассматривать долги самых экономически развитых стран мира, то проблемы там решаются за счет сберегателей, следовательно иметь низкий уровень долга тоже не выгодно – приходится быть спонсором, грубо говоря для всего мира. Хотя с другой стороны и умышленное наращивание долга – бессмысленная затея. Можно сделать вывод, что Россия имеет довольно таки умеренный уровень долга. Стоит отметить еще и тот факт, что если западные страны станут погашать свои долги специально напечатанными долларами, то долг России автоматически обесценится. Еще не смотря на все ужасы экономической системы в последнее время заметен рост, хоть и небольшой, но стабильный. Разумные реформы в сфере занятости, инвестиций, мобильности и импорта технологий помогли бы вывести нашу страну на высший уровень, так как есть вся необходимая база для развития.

Вообще если говорить откровенно, то проблем у России конечно много и возможно при несвоевременном их решении может нахлынуть новая волна кризиса, но все же хочется верить что это будет не в ближайшее время и причиной всех бед будут явно не долговые обязательства перед другими странами.

Література:

1. Коптелов А., Как подготовиться ко второй волне кризиса?//Андрей Коптелов//Business Excellence. – 2012.-№8
2. Овчинникова О.П., Угрозы стабильности глобальной финансовой системы и направления их нейтрализации / О.П. Овчинникова//Финансы и кредит. 2012.-№11
3. Федорова Е.А., Прогноз кризисного состояния на фондовом рынке Российской Федерации с помощью модели Маркова/ Е.А. Федорова, О.А. Лыткина// Финансы и кредит.- 2012.- №13
4. <http://www.klerk.ru/bank/articles/283751/>

Бенько Надія Миколаївна

Студентка 3 курсу, ФОАЕК,

Київський національний торговельно-економічний університет

БАЛАНС: СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА

У сучасних ринкових умовах особливо актуальною є проблема інформаційного забезпечення процесу управління. Одним із основних джерел такого інформаційного забезпечення є баланс, який готується шляхом виконання спеціальних процедур обробки, групування та узагальнення даних і формується на завершальній стадії облікового процесу.

Від правильного розуміння сутності балансу та його інформаційного змісту багато в чому залежить задоволення інформаційних потреб керівництва та прийняття ефективних управлінських рішень.

Метою дослідження є систематизація підходів до розуміння сутності балансу та структури балансу підприємства, що дозволить різним користувачам зрозуміти його зміст та найбільш ефективно застосовувати в своїй практичній діяльності.

Дослідженням сутності балансу підприємства та його структурі присвячена значна кількість праць вітчизняних та зарубіжних вчених таких, як В.В. Соппко, С.Ф. Грабова Н.М., Голов, О.В. Мец, М.В. Кужельний, В. Г. Швець, В.О. Іваненко, Н.М.

Виникнення балансового узагальнення, його формування пройшло певні етапи і припадає на ранні періоди людської історії. В XIII столітті баланс використовували виключно, як економічну категорію. На цьому етапі використання балансу в облікових процедурах ще не відбувалося.

Вже в XVI столітті подвійний характер відображення господарських операцій зумовив використання балансу як облікової категорії. Основою формування структури балансу став поділ рахунків на активні та пасивні. В цей час баланс виконує значною мірою лише контрольну функцію.

Початок XX століття характеризується виникненням балансознавства, що включало теоретичні принципи побудови балансу, вивчало підходи щодо оцін-

Таким образом, в соответствии с имеющейся государственной программой жилищное строительство в республике предположительно будет ориентировано в двух направлениях. Во-первых, на освоение имеющегося резерва территорий, имеющих потенциальную возможность жилой застройки, обеспечение которых инженерной инфраструктурой возможно с учетом минимального вложения бюджетных средств; на освоение территорий комплексной жилой застройки в рамках проектов комплексного освоения и развития территорий; на реализацию проектов жилой застройки, обоснованных наличием и перспективным размещением производительных сил. Во-вторых, жилищное строительство в республике следует направить на удовлетворение платежеспособного спроса населения, подкрепленного, в том числе и мерами государственной поддержки в отношении определенных категорий населения (механизм социальной ипотеки; субсидии на улучшение жилищных условий молодых семей, отдельных категорий граждан, ветеранов, инвалидов и молодых специалистов, работающих в агропромышленном комплексе).

По итогам 2011 года коэффициент доступности жилья для граждан Республики Татарстан составляет 2,96 года. Этот показатель превышает общероссийский уровень. Суть показателя состоит в том, что если в течение этого периода (2,96 года) все свои доходы семья из трех человек направляет исключительно на покрытие ипотечного кредита, то к концу срока она его полностью погашает и становится безусловным собственником стандартного жилья из расчета 54 кв.метра на подобную семью [1]. В итоге, в соответствии с Долгосрочной целевой программой «Развитие жилищного строительства в Республике Татарстан на 2011 – 2015 годы» в перспективе (2011-2020гг.) планируется достигнуть следующих объемов жилищного строительства на территории Республики Татарстан, представленных в таблице.

Таблица

Планируемые объемы жилищного строительства на территории Республики Татарстан на 2011 – 2020 г.г.[2].

Наим-ние показ-ля	Ед-ца изм-я	Факт		Прогноз								
		2010 год	2011 год	2012 год	2013 год	2014 год	2015 год	2016 год	2017 год	2018 год	2019 год	2020 год
Годовой ввод жилья	тыс. кв. метров	2027	2396	2480	2321	2555	2810	3000	3330	3663	3885	3957

Можно сделать следующий вывод, методы, применяемые в республике Татарстан для улучшения и развития жилищной политики, более усовершенствованы, в сравнении с российскими программами. Главная идея государственной поддержки в Татарстане – предоставление гражданам «имущественного», а не

стоящее время аварийным жилым фондом, в Республике Татарстан следует апробировать механизм предоставления их на торгах инвесторам с обременением:

- земельные участки предоставлять инвесторам под коммерческую жилую застройку;
- земельные участки предоставлять инвесторам на аукционах вместе с существующим аварийным фондом, при этом цена участка снижается с учетом обременения;
- инвестор обеспечивает снос аварийного фонда за счет собственных и/или заемных средств, сторонних инвестиций и включает стоимость затрат по сносу в стоимость жилья, которое будет им построено на данном участке [1].

Для обеспечения доступным жильем категорий населения с низкими доходами в Республике Татарстан на протяжении последних пяти лет реализуется Программа социальной ипотеки. Приоритет использования механизма социальной ипотеки для улучшения своих жилищных условий принадлежит работникам бюджетной сферы и работникам предприятий, участвующих в реализации указанной программы. Развитие ипотечного жилищного кредитования ориентировано на достижение двух основных целей: обеспечить доступность механизмов приобретения жилья; обеспечить низкую стоимость жилья.

В целях обеспечения жилищного строительства в Республике Татарстан необходимыми территориями застройки в ближайшие годы планируется реализовывать следующие практические мероприятия:

1) Формирование государственного резерва земель Республики Татарстан в целях обеспечения строительства жилья по социальной ипотеке, а также подготовки территорий и предоставления их на конкурсной (аукционной) основе организациям строительного комплекса и инвесторам для реализации проектов строительства жилья эконом-класса.

2) Вовлечение в хозяйственный оборот для целей жилищного строительства земельных участков на территории Республики Татарстан, находящихся в федеральной собственности.

3) Установление налоговых санкций в отношении собственников неэффективно использующих земельные участки [1].

Чтобы обеспечить требуемый рост объемов ввода жилья в жилищное строительство необходимо направить дополнительные инвестиции. Их источники ограничены и могут включать следующее:

- повышение уровня доходов населения, что является задачей макроэкономического уровня в масштабах всей страны;
- вовлечение в строительство жилья сбережений населения, которые хранятся в банках. Для этого необходимо, чтобы уровень роста цен на жилье превышал уровень процентной ставки по депозитам;
- привлечение средств инвесторов;
- государственная поддержка в виде прямых государственных инвестиций [1].

ки його статей і разом з тим ставало наукою про аналіз господарської діяльності підприємства. В 70-ті роки цього ж ХХ століття вже виділяються дві найбільш поширені облікові моделі: англо-американська облікова модель та континентальна.

На цьому етапі використання балансу здійснюється у двох напрямках:

- як елементу методу бухгалтерського обліку для узагальнення облікової інформації та контролю за правильністю ведення бухгалтерського обліку;
- як форми фінансової звітності, що відображає фінансовий стан підприємства та використовується різними користувачами для прийняття рішень.

У ХХІ столітті почали формуватися міжнародні стандарти обліку та звітності, метою створення яких стала уніфікація вимог до облікової інформації, у тому числі й до бухгалтерського балансу.

Етапи розвитку бухгалтерського балансу, його використання в різних напрямках зумовлюють і різне тлумачення сутності балансу. У табл. 1 наведено основні підходи до трактування терміну «баланс» в бухгалтерському обліку.

Таблиця 1

Підходи до трактування терміну «баланс» у бухгалтерському обліку

№ з/п	Визначення	Автор (джерело)
1	2	3
1.	Баланс – це групування інформації на початок і кінець звітного періоду, тобто підсумок господарських операцій на певну звітну дату.	В. О. Мец [5]
2.	Баланс – це не просто складова методу бухгалтерського обліку, його елемент; це найважливіший документ бухгалтерської звітності, суттєве джерело інформації для управління, планування, організації виробництва, нормування, аналізу, контролю.	Кужельний М. В. [3]
3.	Бухгалтерський баланс – це прийом (спосіб) відображення стану господарських фактів – явищ і процесів – за ознаками їх ставлення до продуктивних сил (майновий аспект групування) і виробничих відносин (власницький аспект групування) на певний момент часу.	Сопко В.В. [8]

Продовження табл. 1

1	2	3
	Технічний бухгалтерський баланс – це таблиця, в якій наведено характеристику стану майна господарства за певними ознаками поділу продуктивних сил (основні засоби, матеріали, гроші) у вартісному вираженні і характеристику того самого майна з власницьких відносин (скільки власних і позичених коштів укладено в господарство, господарську діяльність). Перший аспект має назву «актив», другий – «пасив».	
4.	Бухгалтерський баланс є способом економічного групування і узагальненого відображення у грошовій оцінці стану господарських засобів за складом і розміщенням та за джерелами їх утворення і цільовим призначенням на певну дату.	Грабова Н.М. [1]
5.	Баланс – це метод відображення стану господарських засобів (майна) за їхнім складом і джерелами утворення у вартісній оцінці на певну дату. форма фінансової звітності, яка містить важливу інформацію про фінансовий стан підприємства.	Швец В.Г. [9]
6.	Баланс – це звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.	П(С)БО 1 [6]

Аналізуючи наведені в обліково-економічній літературі визначення, слід зазначити, що більшість авторів при визначенні сутності терміну «баланс» використовують такі поняття, як система показників, спосіб групування та узагальнення, прийом (спосіб) відображення, документ(таблиця) або форма звітності та ін.

Враховуючи різні підходи до трактування балансу та багатогранність цієї економічної категорії, Іваненко В.О., вважає, що в системі бухгалтерського обліку звітність (баланс) треба розглядати з трьох векторів: теоретичного, практичного та дидактичного.[2] Теоретичний підхід ґрунтується на тому, що баланс виступає невід'ємним елементом методу бухгалтерського обліку, тобто є способом узагальнення інформації. При цьому баланс є практичною діяльністю (процесом обробки та надання інформації) зі складання форми звітності та її надання відповідним користувачам. Дидактичний зміст балансу полягає у формуванні знань щодо особливостей заповнення звітної форми, що дозволить правильно інтерпретувати та використовувати звітну інформацію.

Баланс як форма звітності тісно пов'язаний із поточним обліком господарської діяльності, його організацією, формами і методами, і націлений на задоволення інформаційних потреб зовнішніх та внутрішніх користувачів.

экспертизы на проектную документацию, технических условий на подключение объектов к инженерным коммуникациям, разрешений на ввод построенных объектов в эксплуатацию;

– отсутствие подготовленных к застройке земельных участков, обеспеченных коммунальной инфраструктурой;

– недоступность для большинства застройщиков кредитных ресурсов для осуществления строительства. Процентная ставка по банковским кредитам на реализацию жилищных проектов для застройщиков доходит до 28 – 34 процентов годовых;

– сдерживание развития промышленности строительных материалов, связанное с имеющимся износом основных фондов на уровне 60 – 70 процентов и невозможностью для большинства предприятий стройиндустрии привлечь льготный кредит для модернизации производства или закупить высокотехнологичное оборудование за пределами Российской Федерации;

– кадровая проблема в отрасли. В республике строительная отрасль ощущает серьезную нехватку высокопрофессиональных, хорошо подготовленных кадров в управлении строительством и в сфере девелопмента [3].

Ко второй группе недостатков, негативно влияющих на динамику спроса на рынке жилья, относятся:

– низкий уровень доходов населения;

– отсутствие на рынке ипотечных продуктов, доступных для широких слоев населения с разной покупательской способностью;

– отсутствие маневренного фонда муниципальных образований для предоставления отдельным гражданам жилья на условиях социального найма;

– отсутствие необходимой нормативной базы, стимулирующей развитие системы жилищных строительных и накопительных кооперативов, позволяющей им участвовать в освоении земельных участков под комплексную массовую жилую застройку, и развития системы стройсберкасс [3].

Для развития жилищного строительства в целях решения жилищной проблемы населения Татарстана была разработана инновационная программная политика создания благоприятного инвестиционного климата. Она основана на реализации «Республиканской программы развития жилищного строительства в Республике Татарстан». Главная задача государственной жилищной политики в Республике Татарстан направлена на комплексное решение проблемы перехода к устойчивому функционированию и развитию жилищной сферы, а именно на обеспечение реализации права улучшения жилищных условий граждан, проживающих в аварийном жилищном фонде [1]. При реализации мероприятий по переселению граждан из аварийного жилого фонда, по расчетным данным, будут высвобождены земельные участки общей площадью порядка 90–100 гектаров. Для эффективного вовлечения высвобожденных земель, занимаемых в на-

рення національних виробництв за рахунок використання спільного або навіть іноземного капіталу на території своєї країни з випуском конкурентоспроможної продукції.

Література:

1. Лукінов І.І. Агропромислова політика у макроструктурних пріоритетах / І.І. Лукінов; Інститут аграрної економіки. – К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2007. – 816 с. – (Вибрані праці. У двох книгах. – Кн. 1).
2. Гуторов А.О. Агрохолдинги як ефективна форма концентрації сільсько-господарського виробництва / А.О. Гуторов // Економіка АПК. – 2011. – № 3. – С. 102 – 107.

Елисеєва Т.С.

аспірант кафедри «Економіка і менеджмент»,

Пуряєв А.С.

д-р екон. наук, професор

*Камская государственная инженерно-экономическая академия
(г.Набережные Челны, Россия)*

ПРОБЛЕМЫ И СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА В РЕСПУБЛИКЕ ТАТАРСТАН

Республика Татарстан является лидером в Приволжском федеральном округе по объему строительства жилья и занимает 6 место в целом среди субъектов Российской Федерации. Жилье, помимо выполнения базовых функций, является средством накопления капитала, а также инвестиционным механизмом в сфере производства и оборота капитала в обществе. Одной из главных задач государства является стимулирование спроса на рынке жилья, потому что, влияя на спрос и повышая доступность приобретения жилья, опосредованно стимулируются предложение на рынке жилья, активность строительных организаций. Значительное внимание в Республике Татарстан уделяется не только вопросам обеспечения жильем наименее защищенных категорий граждан, но и развитию системы классической ипотеки, рефинансирования ипотечных кредитов и внедрению в практику новых ипотечных продуктов [1].

Проблемы в жилищном строительстве можно условно разделить на две группы: проблемы, влияющие на активность предложения на рынке жилья, и проблемы, влияющие на активность спроса на жилье.

К проблемам первой группы следует отнести:

– наличие административных барьеров при получении: исходно-разрешительной документации на строительство, заключения государственной

В Україні багато підприємств щороку вже протягом останніх років готують три комплекти звітності (бухгалтерська статистична звітність за національними стандартами, податкова звітність, звітність за міжнародними стандартами).

Відмінностей при підготовці бухгалтерської звітності за національними стандартами та фінансової звітності за міжнародними стандартами не так уже багато, адже при встановленні національних стандартів їхні творці від самого початку орієнтувалися на міжнародні аналоги. До складу повного комплексу фінансових звітів за міжнародними стандартами входить «Звіт про фінансовий стан на кінець періоду» який в Україні має назву «Баланс».

Статті, що наводяться у звіті про фінансовий стан, повинні бути класифіковані як поточні та непоточні активи, поточні та непоточні зобов'язання, за винятком випадків, коли структура звіту на основі ліквідності є більш обґрунтованою та доречною.

Більш доречною є класифікація на поточні та непоточні активи та зобов'язання, якщо суб'єкт господарювання постачає товари або послуги в межах операційного циклу, який можна чітко визначити. Для деяких суб'єктів господарювання (наприклад, фінансових установ) подання активів та зобов'язань у порядку зростання (або зменшення) їхньої ліквідності надає більш доречну інформацію, ніж подання на основі поточні/непоточні.

Міжнародні стандарти не визначають чіткої структури балансу, тому підприємство може обирати форму подання інформації про фінансове становище, якщо інше не передбачено законодавством.

Проте, у міжнародній практиці набула поширення модель балансу, де Активи = Зобов'язання + Власний капітал. Порівняння структури балансу за національними та міжнародними стандартами наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Структура балансу за П(С)БО 2 [7] та МСБО 1 [4]

Активна частина		Пасивна частина	
П(С)БО 2	МСБО 1	П(С)БО 2	МСБО 1
Актив	Актив	Пасив	Пасив
1. Необоротні активи	1. Непоточні активи	1. Власний капітал	1. Власний капітал
2. Оборотні активи	2. Поточні активи	2. Забезпечення таких витрат і платежів	2. Непоточні зобов'язання
3. Витрати майбутніх періодів		3. Довгострокові зобов'язання	3. Поточні зобов'язання
		4. Поточні зобов'язання	
		5. Доходи майбутніх періодів	
Активи = Власний капітал + Зобов'язання			

Слід зазначити, що міжнародні стандарти, на відміну від національних, не передбачають суворо фіксованої, конкретної форми балансу, а лише містять мінімальний перелік показників, які необхідно відобразити в ньому. До того ж цей перелік може бути збільшений за рахунок додаткових статей, якщо керівництво підприємства вважає ці статті істотними для достовірного відображення фінансового стану [4].

При складанні балансу в Україні і в міжнародній практиці дотримуються стандартизованих (регламентованих) правил визначення певного показника діяльності підприємства чи характеристики його потенціалу на певну дату. Це стосується змістового наповнення балансових статей та визначення його валюти.

Подальший розвиток бухгалтерського балансу буде здійснюватися в напрямі підвищення його інформативності, оптимізації структури для сприяння задоволення інформаційних потреб керівництва у процесі прийняття управлінських рішень.

Література:

1. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник / За і ред. М.В. Кужельного. – 6-те вид. – К.: А.С.К., 2001. – 272 с.
2. Іваненко В.О. Звітність як елемент методу бухгалтерського обліку та форма статистичного спостереження // Економічні науки, Вісник ЖДТУ №2 (52), 2010. – С.104-112
3. Кужельний М. В., Лінник В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: КНЕУ, 2001. – 334с.
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1. Подання фінансової звітності IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_013
5. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1999. – 132 с.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. N 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»: Наказ: Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. N 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99>
8. Сопко В.В. Бухгалтерський облік : Навч. посіб. / В.В. Сопко.-3-е вид., перероб. і доп.- К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.
9. Швец В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: навч. Посіб. / В.Г. Швец.- К.: Знання-Прес, 2003. – 444 с.

робництва, наявності оборотних коштів, які інвестуються в інноваційні технології вирощування сільськогосподарських рослин, утримання худоби та птиці. Велика фондоозброєність власних зберігаючих, переробних, транспортних потужностей дає змогу величезним агропромисловим формуванням відтворювати замкнутий цикл виробництва, використовувати всі переваги великотоварного виробництва за рахунок спеціалізації, концентрації і агропромислової інтеграції виробництва.

Разом з тим для забезпечення продовольчої безпеки України як члена СОТ, недопущення надконцентрації сільськогосподарських угідь, що створює загрози національній безпеці держави при знятті мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення, підтримуємо думку багатьох вчених, які вважають за доцільне внести відповідні зміни до Законів України «Про оренду землі», «Господарський кодекс України», «Податковий кодекс України» та інших нормативно-правових актів.

Сучасний курс державної агропромислової політики треба спрямувати на створення концепції відродження великотоварного виробництва, для чого доцільні такі вимоги:

- максимально ефективно використовувати накопичений раніше основний капітал, припинивши його руйнування;
- повернути економічний механізм регулювання доходів і витрат товаровиробника у напрямі забезпечення нормального відтворювального процесу темпами, які відповідають збалансованості ринкового попиту і пропозиції. Поряд з регулюючою функцією держава, у свою чергу, повинна посилити законодавче урегулювання і контроль через банківсько-фінансову систему за процесами грошового обігу, платіжною дисципліною, підтримкою розвитку пріоритетних сфер шляхом активного використання цінового, кредитного, податкового і бюджетного механізмів. Зокрема, за досвідом економічно розвинутих країн, ввести цінову підтримку доходів сільськогосподарських товаровиробників, усунувши цінові диспропорції у товарообміні між промисловістю і сільським господарством, між містом і селом;
- повернути національну промисловість на першорядне забезпечення потреб АПК, випуск конкурентоспроможних технологічних систем для землеробства і тваринництва у різних формах і умовах господарювання, а також випуск сучасних технологій для промислової переробки сільськогосподарської сировини. В цьому напрямі треба здійснювати активну політику розвитку ринкової інфраструктури специфічного, капітало- і наукомісткого продовольчого ринку;
- ввести чіткішу і жорсткішу систему макроекономічного регулювання і управління, враховуючи особливості АПК, зокрема, в сільському господарстві, а також систему мікроекономічного управління в усіх формах господарювання;
- активізувати політику захисту внутрішнього продовольчого і технологічного ринку від зовнішньої експансії, яка паралізує національне товаровиробництво. Зовнішньоекономічну діяльність доцільно спрямувати на ство-

розширеного відтворення під споживчий попит всього АПК. Так закладається надійний фундамент збалансованості внутрішнього продовольчого ринку та збільшення експортних можливостей [1].

Стан АПК України можна характеризувати, як кризовий, але одночасно він має державні пріоритети. Ситуація, яка склалась в АПК, потребує здійснення невідкладних соціально-економічних рішень з боку держави, проведення активної агропродовольчої політики антиінфляційно-створювального характеру. При цьому розраховувати на велику інвестиційну допомогу з-за кордону немає вагомих підстав. Треба спиратись на власні ресурсні можливості. Укладення міжнародних угод з необмеженою лібералізацією імпорту, при одночасному блокуванні національної продукції, загрожує продовольчій безпеці держави, а також загальним економічним занепадом держави.

Така спрямованість ринкових реформ збільшила частку дрібнотоварного виробництва у валовій продукції сільського господарства і дала поштовх формуванню багатуокладності. Розвиток подій був закономірним, оскільки в умовах дефіциту фінансових ресурсів держава поступово втратила функції управління. З початку реформ в Україні знизилась ефективність виробництва сільськогосподарських підприємств, в тому числі висококонцентрованих і з вигідною регіональною спеціалізацією.

Ринкові реформи призвели до того, що виробництво основних видів сільськогосподарської продукції перейшло в особисті підсобні господарства з примітивними технологіями, високими витратами, низькою ефективністю.

На нашу думку, в АПК не слід було здійснювати приватизаційні процеси і земельну реформу, оскільки це привело до соціально-економічної кризи на селі, в тому числі диспаритету цін з боку переробних підприємств і торгівлі, втрати державного впливу на галузь.

Середній рівень фондоозброєності великотоварного виробництва, наприклад, в агрохолдингах, в 4,4 рази вище за середньоукраїнське значення, рівень прибутковості у розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь – у 15,8 разів. За показником рівня рентабельності виробництва і реалізації продукції чотири з десяти обстежених агропромислових формувань перевищили рівень 40 % [2], що свідчить про об'єктивні можливості здійснення ними господарської діяльності на засадах самоокупності, самофінансування та розширеного відтворення капіталу (що доводить високий рівень рентабельності основних засобів). Слід зазначити, що переважна більшість досліджуваних великих агропромислових формувань успішно розвивають одночасно рослинництво і тваринництво, що дає їм змогу зменшити сезонність виробництва і вносити у ґрунт необхідну кількість органічних добрив.

Проведений аналіз діяльності великих агропромислових формувань – агрохолдингів свідчить, що дана форма господарювання має переваги над іншими сільськогосподарськими і харчовими промисловими підприємствами. Висока економічна ефективність досягається за рахунок кращої фондоозброєності ви-

К.е.н. Труфіна Ж.С., Воробець Н.М.

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, Україна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ

У процесі експлуатації основні засоби поступово втрачають свої споживчі та фізичні якості й стають непридатними для використання, таким чином вони підлягають фізичному та моральному зносу.

Основні засоби зношуються не тільки фізично, а й стають відсталими за своєю технічною характеристикою, а також економічною ефективністю, тобто підлягають моральному зносу. Моральний знос зумовлюється двома факторами: ростом продуктивності праці та темпами технічного прогресу.

Правильне визначення ступеня зносу основних засобів має дуже важливе значення для економіки виробництва, для визначення відновлювальної вартості основних засобів і розміру амортизаційних відрахувань.

Оскільки основні засоби приносять підприємству економічні вигоди протягом кількох років, необхідно розподілити вартість цих активів між звітними періодами для забезпечення відповідності доходів і витрат. Це досягається шляхом амортизації.

Згідно Податкового кодексу передбачено, що амортизації підлягають витрати на:

- придбання основних засобів та нематеріальних активів для власного виробничого використання, включаючи витрати на придбання племінної худоби та придбання, закладення і вирощування багаторічних насаджень до початку плодоношення;
- самостійне виготовлення основних засобів для власних виробничих потреб, включаючи витрати на виплату заробітної плати працівникам, які були зайняті на виготовленні таких основних фондів;
- проведення всіх видів ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних засобів;
- капітальне поліпшення якості земель, не пов'язаних з будівництвом, зокрема іригація, осушення, збагачення та інше капітальне покращення землі;
- капітальні інвестиції, отримані платником податку з бюджету, у вигляді цільового фінансування на придбання об'єкта інвестування.;
- сума переоцінки вартості основних засобів;
- вартість безоплатно отриманих об'єктів енергопостачання, водопостачання тощо [1, ст. 145].

Починаючи з 1.04.2011р. вступили в дію нові норми нарахування амортизації згідно з Податковим Кодексом, де всі основні засоби класифікують за 16 групами.

Записи на рахунках бухгалтерського обліку, у балансі і звіті про фінансові результати щодо сум нарахованих амортизаційних відрахувань будуть зроблені на підставі методів, що зазначені П(С)БО №7 «Основні засоби».

Згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, бухгалтерський облік зносу необоротних активів ведеться на пасивному рахунку 13 «Знос необоротних активів», який призначено для узагальнення інформації про нарахувану амортизацію та індексацію зносу необоротних матеріальних і нематеріальних активів, що підлягають амортизації, і має такі субрахунки:

- 131 «Знос основних засобів»;
- 132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»;
- 133 «Знос нематеріальних активів»;
- 134 «Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів»[2].

З метою розшифровки субрахунку 131 «Знос основних засобів» необхідно використовувати :

- 1311 «Знос основних засобів (будинки та споруди)»;
- 1312 «Знос основних засобів (машини та обладнання)»;
- 1313 «Знос основних засобів (інструменти, прилади, інвентар)» і т.д.

Така деталізація субрахунку 131 «Знос основних засобів» є зручною при віднесенні амортизаційних відрахувань на відповідні субрахунки рахунку 10 «Основні засоби», а саме: 103 «Будинки та споруди», 104 «Машини та обладнання», 105 «Транспортні засоби», 106 «Інструменти, прилади, інвентар».

Рекомендації щодо вдосконалення обліку амортизації на підприємстві сприятимуть ефективній організації, спрощенню й уніфікації облікового процесу, суттєвому скороченню трудовитрат та формуванню єдиної інформаційної бази для контролю й управління процесом нарахування та використання амортизації.

Для практичного їх застосування запропоновано вести нарахування амортизації у спеціальній таблиці з використанням MS Excel – відомості нарахування і використання сум накопиченої амортизації за рік з квартальним нарахуванням. Запропонована відомість допоможе керівництву та фінансовій службі підприємства відобразити дані й проаналізувати розміри нарахованої амортизації, контролювати напрями використання накопиченої амортизації, заповнювати розділ XIII Приміток до річної фінансової звітності «Використання амортизаційних нарахувань», що містить повний аналіз використаної амортизації і забезпечує прозорість та своєчасність тлумачення фінансової звітності.

чеством древесины широколиственных лесов малолесной зоны, представленных лесами не только первой, но и второй группы, где могут применяться, хотя и ограниченно, все виды рубок главного пользования.

Второй особенностью ведения лесного хозяйства в вышеуказанном регионе является отличие в организации проведения рубок промежуточного пользования. Если в многолесной зоне предполагается выгодным выставление на аукционы лесосек всех рубок промежуточного пользования, то в отношении ведения лесопользования малолесной зоны политика несколько иная.

В малолесной зоне мало лесопользователей, устойчиво и эффективно работающих в современных условиях. Рубки ухода, санитарные рубки, рубки реконструкции являются основными лесохозяйственными мероприятиями, позволяющими поддерживать леса в надлежащем состоянии. К этим рубкам действующими нормативными документами предъявляются более жесткие лесоводственно – экологические требования.

** Исследование выполнено при финансовой поддержке Российского гуманитарного фонда в рамках научно-исследовательского проекта № 12-02-00327а на тему «Технологии мониторинга и прогнозирования приоритетных направлений развития региональной инновационной и кластерной политики в лесном хозяйстве»*

К.е.н. Басюркіна Н.Й.

Одеська національна академія харчових технологій

КОНЦЕПЦІЯ ВІДРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОТОВАРНОГО АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

З метою подолання структурної деформації економіки України, держава прагне надати вирішенню проблеми продовольчої безпеки першорядного значення, визначивши загальнодержавними пріоритетами стабілізацію і розвиток паливно-енергетичного комплексу, сільськогосподарського виробництва і всього АПК, а також високотехнологічних галузей промисловості, конкурентоспроможних на внутрішніх і зовнішніх ринках.

Науковою основою агропромислової політики є моделювання процесу реформування виключно за критеріальною оцінкою приросту ефекту – збільшення виробництва і глибокої промислової переробки продукції, зниження її собівартості, формування на здоровій ринковій основі необхідних доходів для сплати податків, створення внутрігосподарських фондів накопичення і споживання, які є реальним фінансовим джерелом структурного і технологічного оновлення діючих і створення нових виробництв, поповнення бюджетних надходжень,

са, подсобные сельскохозяйственные подразделения и другие, деятельность которых соответствуют целям и задачам лесхоза.

Одним из таких производственных подразделений является лесопромышленное производство, под которым следует понимать деятельность по переработке древесины, полученной от рубок промежуточного пользования, второстепенных лесных ресурсов, а также продуктов от побочного пользования лесом.

Лесопромышленное производство часто является особым структурным подразделением в составе лесхоза. Это обычно общества с ограниченной ответственностью (ООО). Государство управляет данным звеном только через систему налогообложения. Лесхоз имеет право продавать заготовленную им продукцию промышленного производства по трансфертным ценам, т.е. ценам, которые отражают переход продукта в границах собственности одной организации. Прибыль, образующаяся в результате предпринимательской деятельности промышленных подразделений, самого лесхоза по решению руководства лесхоза либо направляется на развитие экономики государственного предприятия, либо становится источником собственных средств лесхоза.

Однако такое производство в различных по обеспеченности лесными ресурсами регионах имеет свои особенности, связанные с различиями в ведении лесного хозяйства в данных регионах.

Малолесные районы России на сегодня занимают 220 млн. га общей площади, из них 122 млн. га – покрытой лесом. В настоящее время в малолесной зоне недоиспользуется около 100 млн.куб.м.

Причина в отсутствии предприятий по переработке древесины и убыточности малых промышленных производств самих лесхозов, занятых рубками ухода в молодняках. В составе лесного фонда малолесных областей преобладают ценные хвойные и твердолиственные породы, занимающие более половины покрытой лесом площади. Леса лесостепной зоны имеют исключительное народно-хозяйственное значение. Они выполняют поле – почвозащитные, водоохраные, санитарно-оздоровительные и многие другие функции. Богатство почв лесостепной зоны и сравнительная умеренность климата способствуют успешному произрастанию высокопроизводительных дубрав, боров и суборий.

Районы широколиственных лесов отличаются интенсивным ведением сельского и лесного хозяйства и большей населенностью. Наряду с удовлетворением потребностей в древесине леса этой зоны имеют огромное водоохранное, поле-почвозащитное и санитарно-гигиеническое значение. В составе лесов преобладают дубравы, а из хвойных – сосновые насаждения, меньше распространены еловые.

Леса лесостепной зоны относятся к 1 группе лесов, где рубки главного пользования не проводятся, а вся древесина заготавливается в результате рубок промежуточного пользования. Такая древесина, естественно, более низкого качества, чем полученная от освоения расчетных лесосек в многолесных районах, представленных в основном лесами 3 группы. Отличается она более низким ка-

Література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (з наступними змінами і доповненнями) // Все про бухгалтерський облік – 03.01.2011.-№1-3.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. нак. Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291//Право. Податки. Консультації. Збірник систематичного законодавства.- 2011.- №1 с.21-76

Поляк Ю.П., магістрант

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОНЕСЕННЯ ВИТРАТ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКУ ТА ОЦІНКИ

Одним із важливим напрямком оцінки діяльності торговельних підприємств є аналіз ефективності, як всієї діяльності, так і окремих її складових, зокрема пов'язаних із здійсненням витрат.

Ефективність – складна й багатогранна категорія економічної науки. Критерій економічної ефективності покладено в основу матеріально-структурної, системної та функціональної характеристик господарської діяльності підприємства. Як справедливо зазначають А. Д. Шеремет та Р.С. Сайфулін, через категорію ефективності знаходять своє адекватне відображення риси, властиві успішній господарській діяльності, – цілісність та динамічність [3].

За словами М. Н. Чепуріна та О. О. Кисельової, ефективність господарської діяльності в загальному випадку визначається як спроможність певної кількості та якості господарських витрат забезпечити певний результат відповідно до мети господарської діяльності [3].

К. Макконелл та С. Брю зазначають, що економічна ефективність охоплює проблему «витрати-випуск», характеризуючи зв'язок між кількістю обмежених ресурсів виробництва та отриманим у його процесі кількісно вимірним результатом – продуктом [2].

А. Шеремет та Р. Сайфулін наголошують, що ефективність господарської діяльності визначається одним з двох способів, які відображають результативність роботи підприємства щодо розміру авансованих ресурсів (ресурсні показники) або розміру їх споживання (витрат) (витратні показники ефективності) у процесі здійснення господарської діяльності. Перші формують систему ресурсних показників ефективності, другі – систему витратних показників ефективності господарської діяльності [4].

Безумовно специфіка торговельного підприємства впливає на систему аналітичних показників ефективності. Спробуємо сформулювати та обґрунтувати сутність головних показників, які за словами А.Шеремата та Р.Сайфуліна відносяться до витратних показників ефективності.

Для підприємств, що займаються торговельною діяльністю, головним результатом основної діяльності є товарооборот. Саме з його допомогою повинен визначатись рівень ефективності спожитих ресурсів (понесених витрат), їх доцільності та покриття отриманими доходами. Враховуючи принципи побудови більшості показників ефективності, представимо формулу ефективності витрат торговельного підприємства:

$$P_e = \frac{\sum B}{P_{mo}} \times 100\% \quad (1),$$

де $\sum B$ – сума витрат, P_{mo} – роздрібний товарооборот

Допоміжними показниками під час оцінки раціональності (ефективності) витрат обігу є розрахунок відносної економії або перевитрат.

Обчислення відносної економії або перевитрат без розподілу їх на змінні та постійні розраховується

$$E_B = \sum B_1 - \frac{\sum B_o \cdot T}{100\%} \quad (2)$$

де T – процент виконання плану роздрібного товарообороту (або темп росту).

Розрахунок відносної економії або перевитрат з розподілом витрат на змінні ($\sum 3$) і постійні ($\sum n$)

$$E_B = \sum B_1 - \left(\frac{\sum B_{3o} \cdot T}{100\%} + \sum B_{no} \right) \quad (3)$$

На думку О. Кудинова, для проведення оцінювання економічної ефективності слід скористатись та побудувати 3 моделі:

баланс доходів і витрат, який описує результати діяльності підприємства;

баланс активів і пасивів, що створює фінансовий образ підприємства та характеризує структуру його активів і зобов'язань;

баланс надходжень та платежів – представлення руху платіжних засобів між підприємством і контрагентами, що дає повне уявлення про динаміку інкасації дебіторської заборгованості та фінансування всіх операцій підприємства за період [1].

У своїй сукупності ці моделі створюють фінансову модель підприємства. Зіставлення протилежних елементів кожного балансу дає змогу певною мірою оцінити раціональність та ефективність функціонування підприємства.

Доходи, полученные от лесопромышленной, внебюджетной деятельности самих лесхозов в значительной мере позволяют финансировать часть затратных мероприятий лесохозяйственной деятельности.

Лесное хозяйство – это отрасль материального производства, основным содержанием которой является воспроизводство разнообразных продуктов и полезностей леса с учетом народнохозяйственного назначения лесов. С этой целью проводится регулярный учет лесов, организация рационального использования их, восстановление их после рубки, лесоразведение, в том числе защитное, уход за лесами, охрана их от пожаров и защита от вредителей, контролирование использования лесов и лесных земель.

По действующему Положению, лесхоз является специально уполномоченным государственным органом в следующих областях государственного управления:

- использования, охраны, защиты лесного фонда Российской Федерации и воспроизводства лесов;
- охраны окружающей природной среды;
- охраны, контроля и регулирования использования объектов животного мира и среды их обитания.

Лесхоз осуществляет ведение лесного хозяйства в той мере, в какой это необходимо для осуществления функций государственного управления в области использования, охраны, защиты лесного фонда и воспроизводства лесов, ведение охотничьего хозяйства, если на него возложены эти функции, и иную хозяйственную деятельность, не противоречащую целям и задачам, стоящим перед лесхозом, и не запрещенную законодательством Российской Федерации.

В современных условиях лесхозам разрешены все виды внебюджетного лесопользования, определенные Лесным кодексом, за исключением рубок главного пользования. В соответствии с Лесным кодексом лесной фонд находится в федеральной собственности, что предопределяет бюджетное финансирование затрат на ведение лесного хозяйства. Доходы, полученные лесхозами, принадлежат собственнику, т.е. государству, а собственные средства, заработанные лесхозами, приравниваются к бюджетному финансированию.

В условиях жесткого дефицита бюджетных ассигнований, выделяемых на управление лесами, их охрану и воспроизводство, лесхозы вынуждены заниматься зарабатыванием собственных средств, главным образом за счет разрешенных законодательством рубок леса под своим же контролем и последующей продажи заготовленной древесины и продуктов ее переработки.

Удельный вес таких средств лесхозов достиг в целом по отрасли 50 %, а по отдельным регионам -70-80 %. Доля лесного хозяйства в общих объемах производства древесины превысила 17 % и превратила его в одного из основных лесозаготовителей.

В состав лесхозов, в зависимости от условий их деятельности могут входить внебюджетные производственные подразделения, осуществляющие использование лесных ресурсов, переработку древесины, пищевых продуктов ле-

EKONOMIKA PRZEMYSŁU

Карданов А.М., Хашир Б.О.

Кубанский Государственный Технологический Университет Краснодар, РФ.

АСПЕКТЫ ЭКОНОМИЧЕСКИ ЭФФЕКТИВНОГО КЛАСТЕРНОГО ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЯ*

Предприятия лесного хозяйства в регионах представлены государственными предприятиями – лесхозами. В лесхозах осуществляется два основных вида деятельности.

- Лесохозяйственная деятельность.
- Лесопромышленная деятельность.

Лесохозяйственная деятельность включает в себя отдельные организационные структуры, выполняющие определенные виды работ, в том числе:

- охрана лесов от пожаров, от энтомофитовредителей, от самовольных рубок;
- организация лесных питомников и создание лесных культур ценных древесных пород;
- проведение мероприятий по увеличению производительности лесонасаждений, по повышению защитных, водоохраных, мелиоративных свойств леса;
- по повышению уровня рекреационных свойств лесонасаждений;
- по государственному контролю и реализации арендных отношений на территориях лесного хозяйства;
- по отводу лесосек для проведения рубок ухода за лесом, санитарных рубок, рубок реконструкции древостоев;
- мероприятия побочного пользования лесом;
- ведение охотничьего хозяйства.

Вся эта лесохозяйственная деятельность имеет бюджетное финансирование, которое является далеко недостаточным для выполнения всех требуемых затратных работ по созданию лесных культур, по облесению пустошей, неудобий, по охране лесов от пожаров и энтомофитовредителей.

Лесопромышленная деятельность в лесхозах включает в себя:

- заготовки леса при проведении рубок ухода, санитарных рубок, рубок реконструкции лесонасаждений;
- вывозка леса на склады для переработки;
- лесопильное производство для выпуска пиломатериалов, столярно-строительных деталей;
- технологии народных промыслов для выпуска сувениров, товаров широкого потребления.

Така методика дозволяє візуально зобразити всі отримані результати діяльності (продукт, дохід, грошовий потік) та понесені витрати (спожиті ресурси, здійснені платежі тощо). Однак відсутнє їх відносне зіставлення, а оцінювання ефективності буде носити суб'єктивний характер. Ці моделі можуть бути також побудовані за даними всього підприємства, оскільки побудова в розрізі окремих сфер відповідальності ускладнюється важкістю (або ж неможливістю) розподілу складових балансів.

Отже, показник ефективності розраховується як співвідношення ефекту (приріст корисного результату) і витрат, що забезпечили цей приріст. Під час обчислення показника економічної ефективності важливе значення має критерій її оцінювання – визначна ознака, що характеризує якісну сутність економічного процесу, на основі якого визначається ступінь ефективності реалізації підприємством своїх головних функцій з обслуговування потреб ринку.

Література:

1. Куудинов А. Прогнозирование финансового состояния и результатов деятельности промышленных и торговых предприятий [Электронный ресурс] / А. Куудинов. – Режим доступа : http://www.iteam.ru/publications/finances/section_30/article_1275/.
2. Макконнелл К.Р. Экономикс. Принципы, проблемы и политика В 2т. / К.Р. Макконнелл, С. Л. Брю ; Т. 2. – М. : Республика, 1992. – 400 с.
3. Чепурин М. Н. Курс экономической теории: учеб. / М. Н. Чепурин, Е. А. Киселева. – [6-е изд., перераб. и доп.]. – Киров : АСА, 2009. – 848 с.
4. Шеремет А. Д. Методика финансового анализа / А. Д. Шеремет, Р. С. Сайфулин, Е. В. Негнашев. – М. : ИНФА-М, 1999. – 560 с.

Репка А. І., магістрант

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Ефективність механізму управління товарними запасами напряму залежить від правильної організації та здійснення аналітичної роботи, глибини економічного аналізу, обґрунтованості й точності його результатів і висновків. В свою чергу, правильне використання товарних запасів впливає на стан і динаміку активів підприємства, їх оборотність і рентабельність, а структура джерел та умови фінансування ресурсів – на рівень фінансової стійкості торговельного підприємства.

Теоретичні і практичні аспекти досліджуваної проблеми знайшли віддзеркалення в роботах відомих вітчизняних учених: І. І. Королькова, П. Ю. Балабана, І. А. Бланка, А. А. Мазаракі, Л. О. Лігоненко, зарубіжних дослідників: Дж. Букана, Л. П. Наговіциной, Ю.І. Рижикова, В.І. Сергєєва, А.М. Гаджінського та ін.

В цілому ж послідовність проведення економічного аналізу товарних запасів можна представити схематично наступним чином (рис.1.).

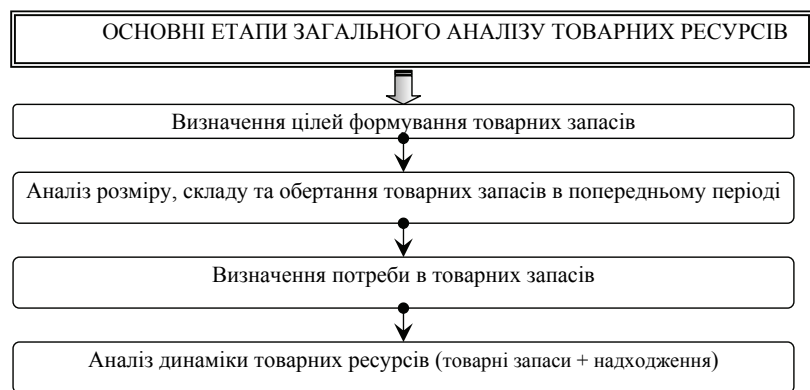

Рис. 1. Основні етапи аналізу товарних запасів на підприємстві

Для аналізу стану та ефективності використання товарних ресурсів є певна система аналітичних показників. Всі показники поділяють на узагальнюючі та часткові.

На сьогоднішній день не існує єдиної думки з стосовно загальноприйнятого переліку показників, що дозволяють оцінити ефективність використання товарними запасів.

Окремі дослідники [1, 2, 4] вважають, що ефективність управлінських рішень з приводу товарних запасів можна оцінити, використавши показник оборотності товарів у днях або кількості оборотів.

Пещанська І.В. наголошує на можливому використанні показника прибутку на одиницю авансованих засобів або на одиницю витрат і втрат, пов'язаних з управлінням товарними запасами [2].

Інша група авторів [1, 3] пропонує оцінювати ефективність використання товарними запасами на базі всіх вище перелічених показників і розширити систему такими показниками, як витратомісткість одиниці товарних запасів, частка неходових товарів в загальному об'ємі товарних ресурсів, показник якості роботи з товарною масою.

На нашу думку, всі зазначені показники дійсно відображають ефективність управлінських рішень. Проте, без їх систематизації практичне вживання їх стає

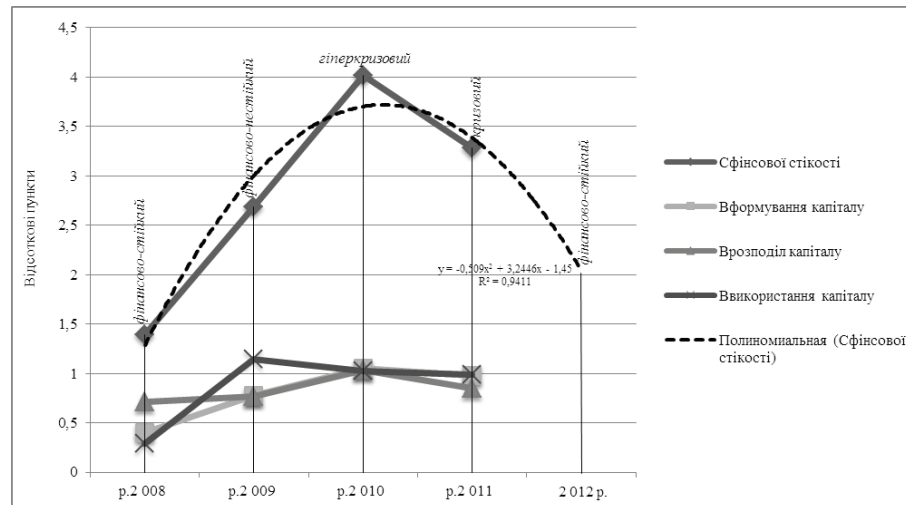

Рис. 1. Поліноміально-трендовий прогноз значення інтегрального показника ФС ПуАТ «Лантманнен Акса» на 2012 р. із визначенням типу ФСП

Література:

1. Барна Н.С. Підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства // Науковий вісник. – О., 2012. – № 24(125). – С. 75-81.
2. Заюкова М.С. Фінансова стійкість та її забезпечення на підприємствах м'ясної промисловості АПК: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.04.01 / Ін-т аграр. економіки Укр. акад. аграр. наук. – К., 2003. – 19 с.
3. Курганський К.С. Фінансова стійкість підприємства: застосування апарату нечіткої логіки для прогнозування банкрутства // Моделювання та інформаційні системи в економіці. – К., 2011. – № 85. – С. 185-199.
4. Тищенко О.М. Моделювання оцінки та прогнозування фінансової стійкості підприємства // Вісник. – Львів, 2009. – № 640: Проблеми економіки та управління. – С. 406-415.
5. Цал-Цалко Ю.С. Статистичний аналіз фінансової звітності: теорія, практика та інтерпретація / Держ. акад. статистики, обліку та аудиту. Житомир. держ. технол. ун-т. – Житомир, 2006. – 505 с.
6. Штангрет А.М., Копилук О.І. Антикризове управління підприємством: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 335 с.
7. Якименко І.Ю. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства // Управління розвитком. – Х., 2008. – № 9. – С. 23-29.

Таблиця 1

Інтегральні показники розраховані за запропонованою нами методикою ФС ПуАТ «Лантманнен Акса»

Умовне скорочення інтегрального показника ФСП	Роки, що аналізуються				Тенденція	
	2008	2009	2010	2011	2008-2010 р.р.	2010-2011 р.р.
<i>C</i> фінансової стійкості	1,39	2,69	4,016	3,28	↑	↓
<i>B</i> формування капіталу	0,40	0,78	1,053	0,98	↑	↓
<i>B</i> розподілу капіталу	0,71	0,77	1,035	0,85	↑	↓
<i>B</i> використання капіталу	0,29	1,14	1,028	0,99	↑	↓

Як видно з табл. 1, протягом аналізованого періоду в фінансовій політиці ПуАТ «Лантманнен Акса» відбулися негативні зміни в період 2008-2010 р.р. Так, інтегральний показник ФС неспинно зростає і в 2010 р. досяг критичного значення на рівні 4,016 в.п. З 2011 р. в менеджменті ПуАТ «Лантманнен Акса» намітилась тенденція до покращення всіх без винятку інтегральних показників, що демонструють його ФС в середньому на 0,258 в.п., що логічно відбилося на типі ФС підприємства з «гіперкризового» в 2010 р. «перетекло» до «кризового» в 2011 р.

Здійснений нами прогноз інтегрального значення ФС ПуАТ «Лантманнен Акса» із застосуванням поліноміально-трендової технології, що вбудована в можливості пакету електронних таблиць MS Excel (див. рис. 1) свідчить, що в 2012 р. підприємству буде присвоєно тип ФС «фінансово-стійкий» із ймовірністю настання даної події на рівні 0,9411 із максимально можливою «1». Тобто обраний «курс» керівництва ПуАТ «Лантманнен Акса» щодо удосконалення фінансів слід рахувати ефективним з ймовірністю 0,9411.

Застосування розробленого методичного підходу до експрес-оцінювання ФС ПуАТ «Лантманнен Акса» дозволить як фахівцям самого підприємства, так і потенційним інвесторам оцінити не тільки його фінансово-економічну діяльність в динаміці в контексті виключно ФС, а й в розрізі інтегральних значень елементів, які визначальним чином впливають на нього.

занадто складним. Все вище вказане дозволяє сформувати систему показників ефективності управління товарними запасами (рис.2).

В ролі загального показника ефективності управління товарними запасами вважаємо за можливе використання показника товарооборотності. Він є найбільш узагальненим для оцінки використання запасів.

Однак обмежуватися лише показником оборотності, на наш погляд, було б невірним. Оскільки, на підставі одного показника дуже складно об'єктивно оцінити усі процеси, що відбуваються. Так, прискорення оборотності може бути пов'язане зовсім не з поліпшенням використання наявних ресурсів, а з їх нестачею.

Рис.1. Показники ефективності управління товарними запасами

Отже, оптимальна організація економічного аналізу товарних запасів торговельного підприємства із побудовою організаційно-інформаційної моделі

дозволить досягнути визначеної мети, отримати об'єктивні результати розрахунків, покращити стан справ щодо ефективності використання товарних запасів підприємства та прийняти ефективні управлінські рішення.

Література:

1. Гаджинський А.М. Логістика: [навч. посібник] / А.М.Гаджинський – М.: ІВЦ Маркетинг, 2008. – 228 с.
2. Пещанская И.В. Финансовый менеджмент: краткосрочная финансовая политика: [учебник] / И.В. Пещанская. – М.: Издательство Экзамен, 2005. – 256с.
3. Рыжиков Ю.И. Теория очередей и управление запасами / Ю.И.Рыжиков. – СПб.: Питер, 2010. – 384с.
4. Сергеев В.И. Логистика в бизнесе: [учебник] / В.И. Сергеев – М.: ИНФРА-М, 2011.-608с.

Бабарицька Д.О., Литвиненко О.Д.

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

На даному етапі розвитку української економіки ключовою проблемою багатьох підприємств є ефективність їх функціонування та економічне зростання. Систематично аналізуючи фінансовий стан підприємства, можна встановити тенденції зміни фінансових результатів діяльності, контролювати співвідношення рівня фінансових показників підприємства і його конкурентів як з метою довгострокового планування розвитку, так і для прийняття рішень у поточному плануванні.

Актуальність дослідження полягає у відсутності комплексної системи оцінки фінансової стійкості, збільшенні потреби як зовнішніх, так і внутрішніх користувачів у достовірній та якісній інформації про фінансовий стан підприємства, особливо в умовах вступу України до Європейського Союзу, в країнах якого краще відпрацьована методологія аналізу та оцінки фінансового стану підприємства.

Вивченням питання оцінки фінансового стану підприємства присвячено чимало праць вітчизняних та зарубіжних вчених, серед них: Т. А. Обушак, О. Л. Хотомлянський, П. А. Знахуренко, В. В. Ковальов, Г. В. Савицька, О. А. Сметанюк, Р. Фоулк, Дж. Кеннон та інші. Проте, незважаючи на це, залишається потреба у подальших дослідженнях та розробках.

Фінансовий стан підприємства кількісно вимірюється системою показників, які мають важливе значення і відображають міру його стійкості, а отже, на

де: B_k – інтегральний показник переходу капіталу з одного стану в ін., який характеризує: систему його формування, перенесення вартості на вартість виготовленої продукції та цільового використання; w_j – вагомість A_j в B_k ; A_j – варіабельність j -го показника ФС; $k \in [1;3]$ – кількість етапів руху капіталу.

Використовуючи метод аналізу ієрархій та можливі інтервали варіювання $A_j \in [0;1]$, $A_j \in (1;2]$, $A_j \in (2;3]$ та $A_j \in (3;+\infty)$ можна стверджувати, що B_k також може коливатися в інтервалах $B_k \in [0;1]$, $B_k \in (1;2]$, $B_k \in (2;3]$ та $B_k \in (3;+\infty)$. Так у випадку, якщо $B_k \in [0;1]$ – підприємство використовує економіко-компромісний підхід до управління капіталом за k -тим етапом; $B_k \in (1;2]$ – середньоагресивний; $B_k \in (2;3]$ – надагресивний та $B_k \in (3;+\infty)$ – кризовий.

Через це, формула для розрахунку інтегрального показника ФС (С) матиме наступний вигляд:

$$C = \sum_{k=1}^3 B_k, \quad (7)$$

Щодо економічного змісту інтегрального показника ФС, то він спрямований на встановлення рівня варіабельності процесу трансформації капіталу в капітальні блага та визначає, якщо $C \in [0;3]$, то фінансовий стан підприємства є фінансово-стійким; $C \in (3;6]$ – нестійким; $C \in (6;9]$ – кризовим та $C \in (9;+\infty)$ – гіперкризовим.

Для підтвердження практичної значущості розробленого та запропонованого методичного підходу до експрес-оцінювання ФС нами було виконано його апробацію на ПуАТ «Лантманнен Акса» у 2008-2011 р.р.

Так, протягом вищезазначеного аналізованого періоду ПуАТ «Лантманнен Акса» мало такі проблеми у фінансовому менеджменті:

- 2008 р.: управління ін. активами;
- 2009 р.: управління поточними зобов'язаннями, управління основними фондами (засобами), управління ін. активами та управління звичайною діяльністю;
- 2010 р.: управління власним капіталом, управління забезпеченнями наступних витрат та платежів, управління довгостроковими зобов'язаннями, управління основними фондами (засобами), управління запасами, управління дебіторської заборгованістю, управління грошовими коштами, управління інвестиціями та управління операційною діяльністю;
- 2011 р.: управління довгостроковими і поточними зобов'язаннями та управління нематеріальними активами.

В табл. 1 представлено результати розрахунку інтегральних показників ФС ПуАТ «Лантманнен Акса».

$$A_j = \frac{|x_{ji} - \bar{x}_j|}{\sigma_j} \quad (2)$$

Припустимим інтервалом варіювання будь-якого показника ФС в часі є $A_j \in [0;1]$. Тобто, $A_j \in [0;1]$ свідчить про низьку варіабельність x_{ji} . Верхню границю цього інтервалу було встановлено шляхом підставлення верхньої $(\bar{x}_j + \sigma_j)$ та нижньої $(\bar{x}_j - \sigma_j)$ межі коливання x_{ji} до формули (2), а нижню – виходячи з припущення, що за певних умов розвитку внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства x_{ji} буде дорівнювати \bar{x}_j .

Окрім того, згідно правила 3σ в межах протилежного інтервалу $A_j \in (1;+\infty)$ можна виділити ще такі:

$$\begin{cases} \bar{x}_j - 2\sigma_j \leq x_{ji} < \bar{x}_j - \sigma_j \\ \bar{x}_j + \sigma_j < x_{ji} \leq \bar{x}_j + 2\sigma_j \end{cases}, \quad (3)$$

$$\begin{cases} \bar{x}_j - 3\sigma_j \leq x_{ji} < \bar{x}_j - 2\sigma_j \\ \bar{x}_j + 2\sigma_j < x_{ji} \leq \bar{x}_j + 3\sigma_j \end{cases}, \quad (4)$$

$$\begin{cases} x_{ji} < \bar{x}_j - 3\sigma_j \\ x_{ji} > \bar{x}_j + 3\sigma_j \end{cases}. \quad (5)$$

У випадку, коли x_{ji} коливається в інтервалі (3), (4) та (5), то $A_j \in (1;2]$, $A_j \in (2;3]$ та $A_j \in (3;+\infty)$ відповідно. Чим більш віддаленим є значення A_j від верхньої межі припустимого інтервалу коливання, від 1, тим більш проблемним є напрямком господарської діяльності підприємства. Так, якщо $A_j \in (1;2]$, то варіабельність x_{ji} є середньою, $A_j \in (2;3]$ – високою та $A_j \in (3;+\infty)$ – дуже високою.

Згідно принципу комплексності наступним завданням дослідження було визначення інтегрального показника ФС підприємства. Аналіз робіт [5; 6; 7] дозволив встановити, що забезпечити інтегральний підхід до оцінювання ФС можна шляхом застосування різних методів, а саме: методу сум, методу геометричної середньої, методу коефіцієнтів, методу відстаней та експертно-статистичного методу.

Враховуючи вищевикладене та зважаючи на те, що варіабельність кожного показника ФС є різної за рівнем значимості для лінійно-функціонального керівництва ПуАТ «Лантманнен Акса», розрахунок інтегрального показника, що характеризує перехід капіталу підприємства з одного економічного стану і ін., слід здійснювати за такою формулою:

$$B_k = \sum_{j=1}^m w_j A_j, \quad (6)$$

підставі яких здійснюється його оцінка. Але, необхідно відзначити відсутність єдиного підходу до побудови відповідного алгоритму оцінки і наявність різних методик, які пропонують використовувати показники, що відрізняються один від одного методом розрахунку. Крім того, для оцінки фінансової стійкості підприємства не існує єдиних нормативних критеріїв, оскільки вони залежать від галузевої належності підприємства, галузевих особливостей формування капіталу, принципів кредитування, структури капіталу, що склалася на підприємстві, оборотності оборотних активів, репутації підприємства тощо [1].

Але, як вітчизняні, так й іноземні автори ігнорують галузеві особливості, що є основною вадою більшості методик діагностики фінансового стану. Негативний вплив закордонних систем оцінювання на методику оцінки фінансового стану підприємств в Україні проявляється, насамперед, у спробі деяких економістів застосувати зарубіжні інтегровані показники оцінки фінансового стану без адаптації їх до сучасних умов господарювання, а також у визначенні окремими методиками нормативних значень показників, розрахованих на основі закордонної статистики. Наслідком розбіжностей в системах бухгалтерського обліку, порядку складання форм фінансової звітності, способах розрахунку окремих показників у країнах із ринковою економікою є наявність розходжень в здійсненні аналізу фінансового стану підприємств різних держав.

В міжнародній практиці для оцінки фінансового стану підприємств широко використовують математичні моделі, за допомогою яких формують узагальнений показник фінансового стану підприємства – його інтегральну оцінку, серед яких заслуговують на увагу моделі Альтмана, Таффлера, Ліса, Чессера.

Однак ці моделі показують правдиві результати лише в тих конкретних умовах, для яких вони розроблені. У зв'язку з наявними відмінностями показники вітчизняних підприємств, введені в модель, повинні мати інші критеріальні значення. Адже величина цих коефіцієнтів істотно впливає на результати розрахунків і правильність висновків про фінансовий стан підприємства [2].

Незважаючи на достатній розвиток теорії і практики оцінки фінансового стану підприємств, в Україні не розроблено чіткої методики аналізу фінансового стану підприємства. Методичні рекомендації, що надаються різними міністерствами і відомствами, спрямовані на аналіз фінансового стану підприємства у конкретних умовах: при приватизації, санації, банкрутстві, аудиторських перевірках. Застосування таких методик ускладнюється недостатньо правовою і технологічно-культурною базою економіки.

Для забезпечення задовільного фінансового стану на кожному підприємстві у загальній системі фінансового менеджменту необхідно розробити та забезпечити реалізацію системи аналізу та оцінки фінансового стану, адаптованої до особливостей функціонування даного підприємства на ринку, завдань його фінансової стратегії та політики, фінансової ментальності власників тощо. Така система повинна забезпечити наявність необхідної інформаційної бази для проведення ґрунтовного аналізу фінансового стану як в оперативному, так і поточ-

ному режимом, з врахуванням всіх чинників, що його визначають, проведення аналізу і розробку заходів щодо його зміцнення в майбутньому [3].

Таким чином, якісна та достовірна оцінка фінансового стану підприємства може бути здійсненою за умови існування стандартизованого та достовірного формування фінансової звітності об'єкту аналізу на державній та інших мовах, що б давало можливість аналізу фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності іноземним інвесторам.

Література:

1. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М.Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – №3. – С.117-128
2. Івашко О.М., Міценко Н.Г., Львівська К.А. Деякі підходи до застосування методик оцінки фінансового стану підприємства / О.М. Івашко, Н.Г. Міценко, К.А. Львівська // Економіка, планування і управління в лісовиробничому комплексі (науковий вісник). – 2006. – № 16. – С. 45-53
3. Міценко Н.Г., Мікайло М.М. Особливості оцінювання фінансового стану підприємств у країнах з ринковою економікою / Н.Г. Міценко, М.М. Мікайло // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – № 19. – С. 82-94

К.с.н. Зоря О.П., доцент кафедри обліку і аудиту

Запорізький національний технічний університет, Україна

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ КРЕДИТНОЇ ЯКОСТІ КРЕДИТІВ ЗА 2011 РІК АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»

Проведено аналіз кредитної якості кредитів за 2011 рік. Поточні та не знецінені усього 14620243 тис. грн., з них кредити юридичним особам 8953424 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 357303 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 2214951 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 3094560 тис. грн., інші кредити 4 тис. грн.. Великі позичальники з кредитною історією більше 2 років 3264239 тис. грн., з них кредити юридичним особам 3106879 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 157360 тис. грн., нові великі позичальники 1908806 тис. грн., кредити середнім компаніям 3961574 тис. грн., кредити малим компаніям 176108 тис. грн.. Кредити фізичним особам складають 5309515 тис. грн.: іпотечні кредити фізичних осіб 2214951 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 3094560 тис. грн., інші кредити 4 тис. грн.. Кредити, умови яких протягом року усього 950906 тис. грн., з них кредити юридичним особам 429370 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 17864 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 304158 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 199513 тис. грн..

Відповідно до принципу оптимальності наступним завданням дослідження було визначення відносної важливості показників, що відбивають ФС підприємства.

Для встановлення відносної важливості показників ФС підприємства слід обраховувати вагові коефіцієнти. Вагові коефіцієнти можна визначити за допомогою експертного оцінювання або статистичного моделювання.

Для запобігання похибки в підборі вагових коефіцієнтів доцільним представляється їхнє устанавлення за методом аналізу ієрархій. Опитування респондентів (семи лінійно-функціональних керівників ПуАТ «Лантманнен Акса») щодо відносної важливості одного показника ФС над ін. дозволило отримати такі результати (розміщені за рівнем важливості для експертів (респондентів):

- серед показників формування капіталу: 1 – частка власного капіталу; 2 – частка поточних зобов'язань; 3 – частка довгострокових зобов'язань; 4 – частка забезпечень наступних витрат та платежів; 5 – частка доходів майбутніх періодів;
- серед показників розподілу капіталу: 1 – частка основних фондів (засобів); 2 – частка запасів; 3 – частка грошових коштів; 4 – частка дебіторської заборгованості; 5 – частка інвестицій; 6 – частка нематеріальних активів; 7 – частка ін. активів;
- серед показників використання капіталу: 1 – доходність операційної діяльності; 2 – доходність інвестиційної та фінансової діяльності; 3 – доходність надзвичайної діяльності.

Зважаючи на принципи конструктивності, динамічності та об'єктивності, в якості індикатора адаптації підприємства до ринкового середовища, яке постійно змінюється, слід розглядати середньоквадратичне відхилення фактичного значення показника ФС від середнього [4]:

$$\sigma_j = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_{ji} - \bar{x}_j)^2}{n}}, \quad (1)$$

де: σ_j – середньоквадратичне відхилення x_{ji} від \bar{x}_j ; x_{ji} – фактичне значення j -го показника ФС для i -ого періоду; \bar{x}_j – середнє значення j -го показника ФС; $j \in [1; m]$, m – кількість показників ФС в межах певної групи; $i \in [1; n]$, n – кількість періодів.

Застосування методу сигмальних відхилень [4] дозволило встановити, що припустимим інтервалом варіювання будь-якого показника є $x_{ji} \in [\bar{x}_j - \sigma_j; \bar{x}_j + \sigma_j]$. Визначити відповідність фактичного значення показника ФС цьому інтервалу можна за розрахунок обчислення A_j :

Доц. Петруха С.В., магістр Сасенко Т.В.

Університет «КРОК», Україна

ОПТИМІЗАЦІЯ КРИТЕРІАЛЬНО-ПОКАЗНИКОВОЇ БАЗИ ЕКСПРЕС-ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА МАТЕРІАЛАХ ПУАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА»)

Відсутність уніфікованої системи показників фінансової стійкості (ФС) є однією з проблем її оцінювання. Можна погодитися з науковцями [1; 2; 3], які відмічають, що показники фінансового стану підприємства повинні мати однакові одиниці виміру та не повинні дублювати один одного. Через це, зважаючи на принципи формування, розподілу та використання капіталу, а також на принципи транспарентності, системності та безперервності, в даній роботі було розроблено та запропоновано таку систему її показників:

1 група: показники формування капіталу (частка власного капіталу, забезпечень наступних витрат та платежів, довгострокових зобов'язань, поточних зобов'язань, доходів майбутніх періодів у валюті балансу);

2 група: показники розподілу капіталу (частка нематеріальних активів, основних фондів (засобів), запасів, дебіторської заборгованості, грошових коштів, інвестицій та ін. активів у валюті балансу);

3 група: показники використання капіталу (доходність операційної, інвестиційної, фінансової та надзвичайної діяльності).

Логіка побудови такого складу показників ФС підприємства виходить із невинного руху капіталу в процесі одного обороту та потреби підприємства в підвищенні ефективності його господарської діяльності.

Щодо економічного змісту показників – то показники першої групи характеризують склад джерел формування капіталу підприємства, а другої – напрямів його використання. Метою розрахунку показників третьої групи є визначення співвідношення між доходами та витратами підприємства від звичайної (операційної, інвестиційної та фінансової) та надзвичайної діяльності, які відображують їхню ефективність та є основою для забезпечення безперервності руху капіталу.

Як видно з вище наведеного, показники, що рекомендовані для оцінювання ФС підприємства, є зведеними. Але, кожен з них при необхідності може бути розкладений на певні складові. Так, наприклад, частка запасів може бути представлений у вигляді суми таких показників: частки виробничих запасів, частки тварин на вирощуванні та відгодівлі, частки незавершеного виробництва, частки готової продукції та частки товарів. Необхідність подібної декомпозиції визначається виходячи з мети оцінювання ФС підприємства та проблемних напрямів його господарської діяльності. Порядок розрахунку часткових показників аналогічний зведеному, в даному випадку – це показники структури.

Усього кредитів поточних та незнецінених: 15571149 тис. грн., з них кредити юридичним особам 9382794 тис. грн., облік кредитів що надані юридичним особам та фізичним особам-підприємцям ведеться на рахунку 2062,2063; кредити фізичним особам – підприємцям 375168 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 2519109 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 3294074 тис. грн., облік споживчих кредитів фізичним особам обліковуються на рахунку 2202, 2203; інші кредити 4 тис. грн., інші кредити фізичним особам обліковуються на рахунку 2211,2220.

Прострочені, але незнецінені: 442802 тис. грн., з них кредити юридичним особам 319542 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 5903 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 28605 тис. грн., облік іпотечних кредитів що надані фізичним особам ведуться на рахунку 2232, 2233; споживчі кредити фізичним особам 88752 тис. грн.. Із затримкою платежу до 31 днів усього 359029 тис. грн., з них кредити юридичним особам 240248 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 5339 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 27868 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 85574 тис. грн..

Із затримкою платежу від 32 до 92 днів усього 8518 тис. грн., з них кредити юридичним особам 4952 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 565 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 685 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 2317 тис. грн.. Із затримкою платежу від 93 до 183 днів усього 74636 тис. грн., з них кредити юридичним особам 74342 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 294 тис. грн.. Із затримкою платежу від 184 до 365 (366) днів усього 391 тис. грн., з них іпотечні кредити фізичних осіб 52 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 340 тис. грн.. Із затримкою платежу більше ніж 366 (367) днів усього 228 тис. грн., з них споживчі кредити фізичним особам 228 тис. грн.. Знецінені кредити, які оцінені на індивідуальній основі усього 15354166 тис. грн., з них кредити юридичним особам 4542723 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 536872 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 5265099 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 5009472 тис. грн.. Із затримкою платежу до 31 днів усього 1906131 тис. грн., з них кредити юридичним особам 449573 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 30161 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 629335 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 794431 тис. грн., інші кредити 2632 тис. грн.. Із затримкою платежу від 32 до 92 днів усього 1335735 тис. грн., з них кредити юридичним особам 740957 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 29002 тис. грн., іпотечні кредити фізичних осіб 203593 5 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 362130 тис. грн., інші кредити 52 тис. грн..

Із затримкою платежу від 93 до 183 днів усього 1332 тис. грн., з них кредити юридичним особам 1231 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 48 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 53 тис. грн.. Із затримкою платежу від 184 до 365 (366) днів усього 391 тис. грн., з них іпотечні кредити фізичним особам 52 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 340 тис. грн..

Із затримкою платежу більше ніж 366 (367) днів усього 228 тис. грн. споживчі кредити фізичним особам.

Знецінені кредити, які оцінені на індивідуальній основі усього 15354166 тис. грн., з них кредити юридичним особам 4542723 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 536872 тис. грн., іпотечні кредити фізичним особам 5265099 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 5009472 тис. грн.. Із затримкою платежу до 31 днів усього 1480332 тис. грн., з них кредити юридичним особам 590300 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 57514 тис. грн., іпотечні кредити фізичним особам 341807 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 490712 тис. грн.. Із затримкою платежу від 32 до 92 днів усього 1134107 тис. грн., з них кредити юридичним особам 628985 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 30328 тис. грн., іпотечні кредити фізичним особам 209276 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 265519 тис. грн..

Із затримкою платежу від 93 до 183 днів усього 1003893 тис. грн., з них кредити юридичним особам 585094 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 13298 тис. грн., іпотечні кредити фізичним особам 199 466 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 206036 тис. грн.. Із затримкою платежу від 184 до 365 (366) днів усього 1103255 тис. грн., з них кредити юридичним особам 515220 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 38176 тис. грн., іпотечні кредити фізичним особам 245005 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 304854 тис. грн.. Із затримкою платежу більше ніж 366 (367) днів усього 10632578 тис. грн., з них кредити юридичним особам 2223124 тис. грн., кредити фізичним особам – підприємцям 397557 тис. грн., іпотечні кредити фізичним особам 4269545 тис. грн., споживчі кредити фізичним особам 3742352 тис. грн..

Таблиця 1.

Аналіз кредитної якості кредитів за 2011 рік тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам - підприємцям	Іпотечні кредити Фізичних осіб	Споживчі кредити фізичним особам	Інші кредити фізичним особам	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Поточні та незнецінені:	8 953 424	357 303	2 214 951	3 094 560	4	14 620 243
1.1	Великі позичальники з кредитною історією більше 2 років	3 106 879	157 360	-	-	-	3 264 239
1.2	Нові великі позичальники	1 908 806	-	-	-	-	1 908 806
1.3	Кредити середнім компаніям	3 837 583	123 991	-	-	-	3 961 574
1.4	Кредити малим компаніям	100 156	75 952	-	-	-	176 108
1.5	Кредити фізичним особам	-	-	2 214 951	3 094 560	4	5 309 515
2	Кредити, умови яких протягом року були переглянуті	429 370	17 864	304 158	199 513	-	950 906
3	Усього кредитів поточних та незнецінених:	9 382 794	375 168	2 519 109	3 294 074	4	15 571 149

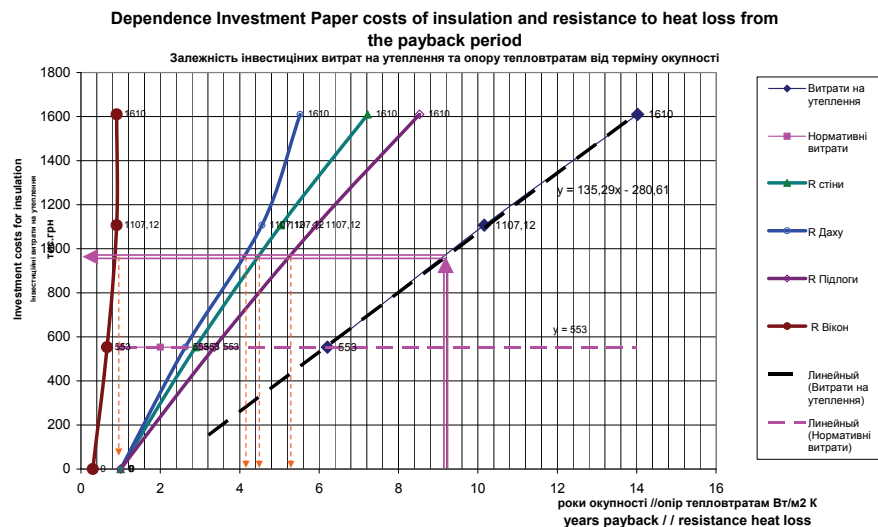

Fig.1 Dependence of investment costs for insulation and resistance to heat loss from the payback period

References

1. Мартинов В.Л., Ткачук Л.І. Економіко-математичне моделювання витрат на опалення будинку // Тези міжнародної науково-практичної конференції «Диверсифікація інноваційного розвитку національного господарства в контексті реалізації глобалізаційних процесів». – Кременчук: КДУ, 2010. – С. 36-38.
2. Степанов М.Ф., Гайко А.Ф. Економічно доцільний опір зовнішніх огорожувальних конструкцій будинків // Теплотехніка. — К.: КДТУБА, 1998. — Вип. 63. — С. 239—255.
3. Мартинова Ю.В. Економіко-математичне моделювання оптимальних витрат на опалення енергоекономічних будівель / В.Л. Мартинов, Ю.В. Мартинова // Вісник Кременчуцького ДУ імені Михайла Остроградського. – Вип.5/2010(64). – Частина 1. – С. 190-192.
4. Мартинова Ю.В. До питання економіко – математичне моделювання оптимальних витрат на опалення енергоефективних будівель / В.Л. Мартинов, Ю.В. Мартинова //Тези VI Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Наукові дослідження молоді – вирішенню проблем європейської інтеграції». – Харків,- 2011.–С.64-67.

MATEMATYCZNE METODY W EKONOMICE

Martynova Y., student

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

DEFINITION OF INVESTMENT COST OF INSULATION WALLING ENERGY EFFICIENT BUILDINGS AT ASKED PAYBACK

Abstract. A method of determining the optimal investment costs for insulation walling energy efficient buildings at a given payback period.

Key words. Definition of investment costs, insulation of buildings, building envelope, energy efficient buildings, economic and metematychno modeling, payback period.

Ukraine has one of the ways to reduce costs for the purchase and production of energy – a reconstruction of existing buildings into energy efficient and energy-efficient buildings that spend the minimum amount of energy for heating the house and have small heating costs.

There is a problem with the use of economic-mathematical modeling to develop a method that allows the design stage to determine the amount of investment in reconstruction, economically reasonable cost insulation, heating costs at home during certain payback period.

When modeling takes into account factors such as the cost of insulation and its installation, normalized resistance heat loss, insulation payback period, the existing operating costs for heating, energy costs, and more.

In [1, 3, 4] determined the minimum heating costs through optimal distribution of insulation over protective structures. In [2] determined economically sensible heat resistance walling. But it does not take into account the possibility of redistribution of insulation.

The result of the study is to develop economic and mathematical model, which allows determining:

- indicators of investment costs for insulation of buildings (insulation installation and cost) for specified payback period (Fig. 1);
- inimum operating costs for heating;
- indicators of optimal allocation of insulation in terms of minimum operating costs for heating buildings (Fig. 1);
- payback period in certain investment costs for insulation and more.

With the use of economic-mathematical model the actual calculations and the indicators of economically sound insulation and optimum distribution of insulation over the surface of the building Adminbuilding ATP 15362 a given payback period of six years. Innovative insulation value, the heating value of 0.52 UAN / kWh will be 531.13 thousand UAN.

4	Прострочені, але незнецінені:	319 542	5 903	28 605	88 752	-	442 802
4.1	Із затримкою платежу до 31 днів	240 248	5 339	27 868	85 574	-	359 029
4.2	Із затримкою платежу від 32 до 92 днів	4 952	565	685	2 317	-	8 518
4.3	Із затримкою платежу від 93 до 183 днів	74 342	-	-	294	-	74 636
4.4	Із затримкою платежу від 184 до 365 (366) днів	-	-	52	340	-	391
4.5	Із затримкою платежу більше ніж 366 (367) днів	-	-	-	228	-	228
5	Знецінені кредити, які оцінені на індивідуальній основі:	4 542 723	536 872	5 265 099	5 009 472	-	15 354 166
5.1	Із затримкою платежу до 31 днів	590 300	57 514	341 807	490 712	-	1 480 332
5.2	Із затримкою платежу від 32 до 92 днів	628 985	30 328	209 276	265 519	-	1 134 107
5.3	Із затримкою платежу від 93 до 183 днів	585 094	13 298	199 466	206 036	-	1 003 893
5.4	Із затримкою платежу від 184 до 365 (366) днів	515 220	38 176	245 005	304 854	-	1 103 255
5.5	Із затримкою платежу більше ніж 366 (367) днів	2 223 124	397557	4 269 545	3 742 352	-	10 632 578

Література:

1. Річний звіт АТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2011 рік

Холодов Павел Павлович, к.э.н., доцент

Зяблицкая Галина Ивановна, ст. преподаватель

Кемеровский технологический институт пищевой промышленности, Россия

АКТИАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПЕРЕХОДА РОССИЙСКОГО УЧЕТА НА МСФО

В статье отражены проблемы внедрение международных стандартов в России, что является важным шагом в вопросе построения эффективной системы учета в России.

Ключевые слова. Стандарты учета, МСФО, проблемы перехода.

The paper describes the problems of implementation of international standards in Russia, which is an important step by God in the matter of building an effective accounting system in Russia.

Keywords. Accounting standards, IAS, the problems of transition.

Более десяти лет назад была разработана программа перехода нашей страны на учет по нормам МСФО и все национальные «стандарты» – положения по бухгалтерскому учёту (ПБУ), должны были плавно уйти в историю. Тем не менее, внедрение МСФО в нашей стране продвигается медленно. Внедрить МСФО удалось только в отдельных секторах экономики, в частности в банковском сегменте. Да и то далеко не все участники данного сектора их используют на практике в полном объеме.

Основным барьером на пути международных стандартов оказалось законодательство. Отсутствие норм, регламентирующих ведение учёта по МСФО, приводит к ситуации, когда эта отчётность фактически остается вне закона.

Другой проблемой является несовместимость международных стандартов с российскими традициями и практикой ведения учета. Можно даже с большой долей достоверности констатировать, что информация, представленная по стандартам МСФО, не воспринимается адекватно ни её потребителями, ни самими специалистами учета.

Помимо этого международные стандарты требуют проведения оценки активов и обязательств по так называемой «справедливой стоимости», а не по первоначальной стоимости, как принято в России. На практике это в России приведёт к тому, что стоимость, например, основных средств возрастает во много раз по сравнению с их стоимостью, оценённой по действующим правилам. Соответственно возрастает доля амортизационных отчислений в себестоимости. Но значительно увеличится и величина налоговой базы по налогу на имущество организаций.

Ещё один аспект внедрения международных стандартов в России, равно как любой другой стране, – наличие квалифицированных специалистов, которые могут понимать и применять МСФО. Причем речь идет не только о подготовке отчетности, но и об использовании и понимании ее. И, безусловно, предприятиям, переходящим на МСФО, понадобятся на это значительные денежные средства.

Сложность перехода заключается также и в том, что комитет по международным стандартам финансовой отчетности (КМСФО) не разрешает стране, которая приняла решение использовать МСФО, не только править изначальный текст, но и комментировать положения МСФО. На практике это означает, что государство, принявшее для себя обязательство работать по МСФО, должно обязать все организации страны работать с оригиналом МСФО, изданным на английском языке. И даже их «дословный» перевод на русский язык не уменьшает проблем понимания и адаптации данных стандартов применительно к отечественным реалиям и устоявшимся догмам.

Применению МСФО препятствует политика налоговых органов в отношении бухгалтерского учета и отчетности. Подчиняя формирование бухгалтерской информации специфическим правилам и требованиям налогового законодательства, мы получаем односторонне ориентированную бухгалтерскую отчетность.

Отчетность, подготовленная в соответствии с МСФО, должна быть консолидированной, т.е. включать данные всех дочерних и зависимых организаций. Таким образом, помимо самого сбора информации, подготовка отчетности предполагает обеспечение единых принципов организации учета: единой учетной политики, плана счетов, системы группировки и классификации информации всех компаний группы. Несоблюдение данных требований приводит к существенному увеличению объема работ по подготовке отчетности, дополнительному отвлечению ресурсов всех экономических служб.

Переход на МСФО необходим. Ни один национальный финансовый рынок не сможет поступательно развиваться в отрыве от его международного «старшего брата». Внедрение международных стандартов является важным шагом в вопросе построения эффективной системы учета в России. Увеличение прозрачности деятельности российских компаний позволит повысить эффективность отечественных предприятий за счет внедрения современных систем управления экономической информацией, повысит их инвестиционную привлекательность. Переход на МСФО должен производиться поэтапно: повышение квалификации бухгалтеров, создание эффективной законодательной базы бухгалтерского учета, разработка стимулирующих механизмов, создание определенной благоприятствующей среды.

Когда выстроенная система будет понятна всем финансовым работникам и позволит им более эффективно работать в своей области, а руководители компаний будут действительно заинтересованы в предоставлении достоверной и объективной информации, реформу можно считать состоявшейся.

Литература:

1. www.i-ias.ru/publikacia/problemi_perehoda_msfo.html – электронный ресурс
2. www.management.com.ua/finance/fin036.html – электронный ресурс
3. www.ipnpu.ru/article.php?idarticle=004318 – электронный ресурс
4. www.buh7.ru/articles/262 – электронный ресурс
5. www.finman.ru/articles/2004/4/2310.html – электронный ресурс

МСФО удалось только в отдельных секторах экономики, в частности в банковском сегменте. Да и то далеко не все участники данного сектора их используют на практике в полном объеме.

Основным барьером на пути международных стандартов оказалось законодательство. Отсутствие норм, регламентирующих ведение учёта по МСФО, приводит к ситуации, когда эта отчётность фактически остается вне закона.

Другой проблемой является несовместимость международных стандартов с российскими традициями и практикой ведения учета. Можно даже с большой долей достоверности констатировать, что информация, представленная по стандартам МСФО, не воспринимается адекватно ни её потребителями, ни самими специалистами учета.

Помимо этого международные стандарты требуют проведения оценки активов и обязательств по так называемой «справедливой стоимости», а не по первоначальной стоимости, как принято в России. На практике это в России приведёт к тому, что стоимость, например, основных средств возрастает во много раз по сравнению с их стоимостью, оценённой по действующим правилам. Соответственно возрастает доля амортизационных отчислений в себестоимости. Но значительно увеличится и величина налоговой базы по налогу на имущество организаций.

Ещё один аспект внедрения международных стандартов в России, равно как любой другой стране, – наличие квалифицированных специалистов, которые могут понимать и применять МСФО. Причем речь идет не только о подготовке отчетности, но и об использовании и понимании ее. И, безусловно, предприятиям, переходящим на МСФО, понадобятся на это значительные денежные средства.

Сложность перехода заключается также и в том, что комитет по международным стандартам финансовой отчетности (КМСФО) не разрешает стране, которая приняла решение использовать МСФО, не только править изначальный текст, но и комментировать положения МСФО. На практике это означает, что государство, принявшее для себя обязательство работать по МСФО, должно обязать все организации страны работать с оригиналом МСФО, изданным на английском языке. И даже их «дословный» перевод на русский язык не уменьшает проблем понимания и адаптации данных стандартов применительно к отечественным реалиям и устоявшимся догмам.

Применению МСФО препятствует политика налоговых органов в отношении бухгалтерского учета и отчетности. Подчиняя формирование бухгалтерской информации специфическим правилам и требованиям налогового законодательства, мы получаем односторонне ориентированную бухгалтерскую отчетность.

Какие бы решения в отношении применения МСФО ни принимались, организации вынуждены постоянно оглядываться на налоговые органы, вести учет и составлять бухгалтерскую отчетность по методике, привычной для налогового ведомства.

Какие бы решения в отношении применения МСФО ни принимались, организации вынуждены постоянно оглядываться на налоговые органы, вести учет и составлять бухгалтерскую отчетность по методике, привычной для налогового ведомства.

Отчетность, подготовленная в соответствии с МСФО, должна быть консолидированной, т.е. включать данные всех дочерних и зависимых организаций. Таким образом, помимо самого сбора информации, подготовка отчетности предполагает обеспечение единых принципов организации учета: единой учетной политики, плана счетов, системы группировки и классификации информации всех компаний группы. Несоблюдение данных требований приводит к существенному увеличению объема работ по подготовке отчетности, дополнительному отвлечению ресурсов всех экономических служб.

Переход на МСФО необходим. Ни один национальный финансовый рынок не сможет поступательно развиваться в отрыве от его международного «старшего брата». Внедрение международных стандартов является важным шагом в вопросе построения эффективной системы учета в России. Увеличение прозрачности деятельности российских компаний позволит повысить эффективность отечественных предприятий за счет внедрения современных систем управления экономической информацией, повысит их инвестиционную привлекательность. Переход на МСФО должен производиться поэтапно: повышение квалификации бухгалтеров, создание эффективной законодательной базы бухгалтерского учета, разработка стимулирующих механизмов, создание определенной благоприятствующей среды.

Когда выстроенная система будет понятна всем финансовым работникам и позволит им более эффективно работать в своей области, а руководители компаний будут действительно заинтересованы в предоставлении достоверной и объективной информации, реформу можно считать состоявшейся.

Литература:

1. www.i-ias.ru/publikacia/problemi_perehoda_msfo.html – электронный ресурс
2. www.management.com.ua/finance/fin036.html – электронный ресурс
3. www.ipnou.ru/article.php?idarticle=004318 – электронный ресурс
4. www.buh7.ru/articles/262 – электронный ресурс
5. www.finman.ru/articles/2004/4/2310.html – электронный ресурс

Людвенко Д.В., канд.екон.наук

Орехова Л.Р., магістр

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В МЕЖАХ ДІЇ НОВОГО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Основні засоби як матеріальна основа процесу виробництва потребують такої організації їх обліку, яка б сприяла підвищенню контрольних функцій обліку, стимулювала відновлення основних засобів, а також давала об'єктивну інформацію для аналізу ефективності використання основних засобів та джерел їх відтворення. Зі вступом в силу Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», «Податкового кодексу України», П(с)БО 7 та інших стандартів бухгалтерського обліку настала нова ера організації і методології бухгалтерського обліку основних засобів.

Важливою умовою функціонування суб'єкта господарювання є наявність основних засобів. З огляду на це, питання економічного визначення такої категорії, як основні засоби, стають досить вагомими й актуальними для економічних наук і, зокрема, для бухгалтерського обліку. Вирішення цього питання дозволить ефективніше вирішувати завдання керування збереженням, рухом та використанням об'єктів основних засобів. Адже ефективне керування та інвестування не можливе без достовірної інформації, а її може забезпечити бухгалтерський облік, який ґрунтується на практичному досвіді та глибокому теоретичному аналізі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню проблем обліку, оцінки основних засобів і аналізу нарахованої амортизації значну увагу в своїх працях приділяли такі вітчизняні науковці, як: М. В. Кужельний, В. Я. Савченко, Ю. Я. Литвин, А. М. Герасимович, В. В. Бабич, Ф. Ф. Бутинець, І. М. Павлюк, М. Т. Білуха. Результати їх досліджень мають велике значення для розвитку теорії бухгалтерського обліку. Вагомий внесок у розвиток теорії амортизації, дослідження тенденцій обсягів її нарахування і закономірностей відтворення основних засобів зробили зарубіжні вчені: К. Маркс, А. Гроппеллі. Проте питання вибору методів нарахування амортизації, її впливу на фінансово-економічні показники діяльності підприємства, використання нарахованої амортизації як фінансового джерела досліджені недостатньо.

Незважаючи на те, що основні засоби як економічна категорія використовуються досить часто, питання методики їх обліку залишається дискусійним, що й обумовило дослідження цього питання.

Метою дослідження є теоретичне та практичне обґрунтування положень, аналіз нарахування й використання амортизації для забезпечення раціонального та ефективного управління фінансово-економічною діяльністю підприємства, а

- методологія повинна передбачати суцільне за охопленням та безперервне за часом вивчення процесів виробничо-господарської діяльності;

- в методології повинні бути відображені функціонально необхідні процеси бухгалтерського обліку, а не ті, що традиційно склалися на тому чи іншому об'єкті управління;

- запропоновані в методології методи бухгалтерського обліку господарської діяльності повинні бути обґрунтовані і зорієнтовані на отримання необхідної та достатньої облікової інформації;

- методологія повинна бути системним описом виконання функції бухгалтерського обліку господарської діяльності на відповідному рівні управління комерційно-виробничою діяльністю.

Таким чином, в узагальнення викладеного можливо сказати, що методологія являє собою найважливіший елемент підсистеми «Бухгалтерський облік», який багато в чому визначає підсистему та характер рішень за іншими її елементами. Внаслідок цього очевидно, що розроблення, затвердження та передача методологічних матеріалів із бухгалтерського обліку підприємствам та організаціям, які проектують в системі управління підприємством підсистему «Бухгалтерський облік», повинна бути здійснена в першу чергу та передувати проведенню проектних робіт за іншими видами забезпечення підсистеми.

Холодов Павел Павлович, к.э.н., доцент

Зяблицкая Галина Ивановна, ст. преподаватель

Кемеровский технологический институт пищевой промышленности, Россия

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПЕРЕХОДА РОССИЙСКОГО УЧЕТА НА МСФО

В статье отражены проблемы внедрение международных стандартов в России, что является важным шагом в вопросе построения эффективной системы учета в России.

Ключевые слова. Стандарты учета, МСФО, проблемы перехода.

The paper describes the problems of implementation of international standards in Russia, which is an important step by God in the matter of building an effective accounting system in Russia.

Keywords. Accounting standards, IAS, the problems of transition.

Более десяти лет назад была разработана программа перехода нашей страны на учет по нормам МСФО и все национальные «стандарты» – положения по бухгалтерскому учёту (ПБУ), должны были плавно уйти в историю. Тем не менее, внедрение МСФО в нашей стране продвигается медленно. Внедрить

ня, аналізу і регулювання, у взаємозв'язку з якими здійснюється функція бухгалтерського обліку.

І в третьому випадку зміст методології багато в чому визначається особливостями безпосередньо функції бухгалтерського обліку – його цілями, методами та підходами організації процесу обліку господарської діяльності підприємств тощо.

Вплив перерахованих факторів веде до того, що створені для різних об'єктів управління методологічні матеріали із бухгалтерського обліку, з одного боку, мають яскраво виражені галузеві та внутрішньогалузеві особливості, а з іншого – мають досить багато спільного у своєму змісті.

Роль методології бухгалтерського обліку діяльності підприємств та об'єднань важко переоцінити, але особливо вона зростає в умовах створення ефективних систем управління підприємствами, подальшого поглиблення та трансформації ринкових процесів в економіці України. Удосконалення бухгалтерського обліку веде до створення якісно нового механізму реалізації цієї функції, до розвитку методів здійснення обліково-економічного забезпечення. Тому в процесі організації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством більш за все відчувається потреба у всебічно обґрунтованих методологічних матеріалах. Це пояснюється тим, що методологія бухгалтерського обліку дозволяє, з одного боку, встановити перелік облікової інформації, потрібної для прийняття управлінських рішень, а з іншого боку – визначити потреби у початкової інформації, яка потрібна для виконання відповідних розрахунків. Тобто методологія надає можливість визначити інформаційний вихід та інформаційний вхід підсистеми «Бухгалтерський облік».

Відображаючи комплексно усі сторони та процеси виробничо-господарської діяльності підприємств і об'єднань, методологія формує склад задач підсистеми «Бухгалтерський облік», визначає їх взаємозв'язки і послідовність вирішення, що забезпечує побудову моделі функціональної структури підсистеми.

Пропонуючи підходи, періоди та методи обліку різних аспектів господарського процесу, методологія тим самим дозволяє визначити алгоритми вирішення задач підсистеми «Бухгалтерський облік». Надаючи рекомендації щодо використання результатів бухгалтерського обліку, методологія створює можливість вибору найбільш придатних підходів, періодів, методів та форм надання вихідної інформації підсистеми «Бухгалтерський облік».

При відсутності точних постановок облікових задач методологія є практично єдиним джерелом інформації для вироблення попередніх рішень в області інформаційного та організаційно-технічного забезпечення підсистеми «Бухгалтерський облік». При цьому методологічні матеріали повинні задовольняти наступним вимогам:

- методологія бухгалтерського обліку повинна забезпечувати реалізацію встановлених цілей обліку;

також розробка рекомендацій щодо вдосконалення методики та організації бухгалтерського обліку об'єктів основних засобів.

Результати досліджень та їх обговорення. В Україні, з дією з 01.01.2000 Закону України «Про бухгалтерський облік і звітність в Україні» і введенням Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку держава дала підприємствам універсальний шанс навести порядок у їхній бухгалтерсько-фінансовій сфері діяльності, зокрема, в обліку вартості основних засобів.

Головними питаннями поліпшення системи бухгалтерського обліку основних засобів у зв'язку із введенням П(с)БО є:

- установа часу й факту визначення об'єктів основних засобів як активів і визначення первісної вартості визнаних активів;
- проведення переоцінки основних засобів з метою встановлення справедливої вартості кожного об'єкта основних засобів;
- визначення стратегії амортизаційних відрахувань для окремих груп активів;
- розкриття інформації про основні засоби в бухгалтерському обліку й фінансової звітності[3].

Визначенню термінів у бухгалтерському обліку приділяються значна увага. І це не випадково, оскільки від визначення та деталізації обліково-економічних понять і категорій залежить розвиток бухгалтерського обліку як науки. До набуття чинності Податкового кодексу України основоположні законодавчі документи, які регулювали фінансовий та податковий облік основних засобів, а саме, П(С)БО 7 «Основні засоби» та Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» не містили їх методологічної єдності і єдності термінів. Так, в П(С)БО 7 використовувався термін «основні засоби», а в податковому законодавстві – «Основні фонди».

Сучасна редакція Податкового кодексу України нівелює розбіжності в назвах, використовуючи термін «основні засоби» [1, с.30]. При цьому критерії віднесення активів до основних засобів порівняно з Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств» залишилися незмінними.

Запровадження ефективних методів діяльності та управління залежить від різноманітних факторів, основне місце серед яких займає раціональна організація бухгалтерського обліку.

Підприємство, обираючи конкретну облікову політику на поточний фінансовий рік забезпечує організацію бухгалтерського (особливо аналітичного) обліку відповідно до показників форм річної фінансової звітності, знижує трудомісткість і тривалість формування фінансової звітності, забезпечує використання оптимальних методів облікових робіт із метою отримання очікуваних результатів фінансово-економічної діяльності підприємства [5].

Елементи облікової політики підприємства стосуються практично усіх складових активів, забезпечення, доходів і витрат, інших об'єктів обліку. Мож-

на сказати, що всі елементи облікової політики підприємства впливають так чи інакше на фінансові результати.

Елементи, які найбільше впливають на фінансові результати, можна назвати такі:

- визначення методу оцінки вибуття запасу;
- визначення методу нарахування амортизації.

Розглядаючи особливості ведення обліку амортизаційних відрахувань та методи нарахування амортизації основних засобів, можна зазначити, що революційних змін у методах амортизації немає.

У період переходу економіки до ринкових відносин питання амортизації основних засобів постають особливо гостро. Цей інтерес цілком виправданий, тому що мова йде про методи збереження і відновлення основних засобів.

Заслуговує на увагу науковий підхід до трактування поняття «амортизація» Ю. Старицького [6, с.72], який охарактеризував та проаналізував сім підходів до трактування амортизації. Ним відмічено, що незважаючи на суттєві відмінності між ними, все ж пов'язують її з процесом зношування вже наявних основних фондів.

Разом з тим в економічній теорії існує напрямок, згідно з яким амортизація – це не частина вартості нині діючих виробничих фондів, а витрати, необхідні для компенсації зношених засобів праці, тобто капітальні вкладення у нові основні фонди [6, с.74].

Одна з особливостей обліку основних засобів пов'язана з методологією погашення вартості функціонуючих основних засобів. В даний час при діючих методиках нарахування зносу (амортизації) зовсім не враховується фактор економічного старіння. Ринок, відносин купівлі-продажу вимагають визначення і реальної залишкової вартості нерухомості, що в жодному разі не може бути забезпечено системою централізованих нормативів погашення з дуже усередненими розрахунками фізичного і морального зносу, тим більше глобально встановлюваних коефіцієнтів перерахування.

Вибір методу нарахування амортизації є одним із найвпливовіших елементів облікової політики. Згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби», амортизація визначається як системний розподіл вартості об'єкта основних засобів, що підлягає амортизації протягом строку його корисного використання [1, с.30]. Також відповідно до цього Положення встановлені такі методи нарахування амортизації: прямолінійний; зменшення залишкової вартості (відсотковий); прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний; виробничий.

За статистикою в Україні здебільшого використовують податковий, прямолінійний та метод зменшення залишкової вартості.

Відповідно до методів нарахування амортизації основних засобів обраних з П(с)БО 7, амортизаційні відрахування здійснюються щомісячно. Деяка інша методика нарахування амортизації відповідно до податкового методу, в якому передбачається нарахування амортизації поквартально. Відсоток амортизаційних

слідовним впровадженням інноваційного розвитку, широким використанням економіко-математичних методів, поставили нові завдання перед теорією і методологією бухгалтерського обліку. На наш погляд, самим важливим із цих завдань – створення для підприємств та об'єднань універсальних методологічних матеріалів із бухгалтерського обліку, які дозволяють обліковувати різні аспекти їх діяльності за певний період часу та відповідають вимогам, які висуваються до побудови ефективних систем управління.

Для вирішення вказаного завдання уявляється доцільним визначити, яке ж значення потрібно вкладати в саме поняття «методологія» стосовно до функції бухгалтерського обліку господарської діяльності. Окремі пропозиції за цим питанням зустрічаємо у роботах багатьох авторів і розробників. Але найбільш чітко і повно, на наш погляд, зміст методології бухгалтерського обліку трактується наступним чином. Методологія бухгалтерського обліку повинна утримувати наступні складові елементи:

- схему і послідовність проведення обліку;
- методи бухгалтерського обліку;
- перелік організаційних етапів проведення обліку;
- способи отримання та оброблення інформації, яка використовується для бухгалтерського обліку;
- розподіл обов'язків із розроблення бухгалтерського обліку.

Однак досвід розроблення та використання методологічних матеріалів із бухгалтерського обліку останніх років показує, що це навіть дуже змістовне визначення змісту методології потребує уточнення. Уявляється, зокрема, що методологія бухгалтерського обліку повинна додатково включати в себе, по меншій мірі, ще три елементи:

- об'єкти бухгалтерського обліку;
- цілі бухгалтерського обліку, тобто визначення того, що і з якою ціллю повинне бути обліковано;
- порядок використання отриманої інформації.

Тільки в цьому випадку, на наш погляд, методологія буде всебічно охоплювати функцію бухгалтерського обліку на підприємствах та в об'єднаннях.

Як показує досвід створення методологічного забезпечення підсистеми «Бухгалтерський облік» на підприємствах машинобудівної галузі, зміст методології бухгалтерського обліку, її структура, передбачені в неї технічні рішення в основному визначаються трьома факторами: специфікою об'єктів управління; принципами організації управлінських систем; особливостями бухгалтерського обліку як функції управління.

У першому випадку на методологію впливають об'єкти управління, в яких, на самперед, знаходять своє відображення конкретні процеси постачання, виробництва продукції та її реалізації.

У другому випадку на зміст методології впливають цілі та призначення системи управління в цілому, існуюча методологія виконання функцій плануван-

Ткаченко Сергій Анатолійович

*к.е.н., проректор з науково-педагогічної роботи (навчальний процес)
ВНЗ «Миколаївський політехнічний інститут», Україна*

РОЛЬ МЕТОДОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СТВОРЕННІ ТА ФУНКЦІОНУВАННІ ПІДСИСТЕМИ

Підсистема «Бухгалтерський облік», як і будь-яка інша підсистема системи управління підприємством, включає в себе наступні елементи: комплекси методологічних, інформаційних та організаційних проектних рішень, потрібних для її створення та функціонування.

Провідне положення серед них займає методологічне забезпечення підсистеми, яке являє собою сукупність керівних матеріалів, які визначають зміст бухгалтерського обліку та регламентуючих порядок його здійснення на усіх рівнях управління підприємством. Хоча у керівних методологічних матеріалах із створення системи управління підприємством цей вид забезпечення не передбачається, практика переконливо свідчить, що ефективно введення функцій управління можливе тільки на основі глибокого вироблення методологічних аспектів кожної конкретної функції, зокрема бухгалтерського обліку. Потрібно відзначити той факт, що не всі функції управління підприємствами та об'єднаннями в однакової мірі забезпечені науково-методологічними матеріалами. Досить повно забезпечена методологічними матеріалами така функція, як планування, за якою наявні матеріали, які визначають порядок виконання вказаної функції на підприємствах та в об'єднаннях.

Менше ніж інші функції управління методологічними розробками забезпечений облік, в області якого, умовно кажучи, практика усе більш «наступає на п'яти» розробникам його теоретичних основ.

Не дивлячись на те, що по питанням бухгалтерського обліку господарської діяльності промислових підприємств надруковано велику кількість робіт та видані інструктивно-методологічні матеріали, багато які із них із-за різних причин не забезпечують всебічного висвітлення усіх сторін діяльності підприємства. Слабке теоретичне розроблення та недостатнє практичне використання конкретних методологій здійснення функції бухгалтерського обліку на різних рівнях управління підприємством відзначають багато які фахівці. Так, на наш погляд, гальмом для розвитку бухгалтерського обліку на підприємствах країни є недолік методології обліку. Методичні вказівки із бухгалтерського обліку не можуть відновити цю прогалину, тому що вони не можуть охопити усіх питань обліку, з якими щодня зіштовхуються обліково-економічні працівники на підприємствах та в об'єднаннях.

Сучасні умови управління промисловими підприємствами та об'єднаннями, які характеризуються подальшим удосконаленням обліку та по-

відрахувань жорстко встановлюється за податковою шкалою амортизації, залежно від того, до якої з чотирьох груп основних фондів відноситься конкретний об'єкт. Внаслідок відповідних змін, внесених до картки ОЗ-6, можна було б полегшити роботу як персоналу бухгалтерської служби, так і представникам органів контролю при проведенні перевірок за операціями нарахування амортизації об'єктів основних засобів на підприємстві. Така інформація зацікавить аудиторів та ревізорів саме тому, що амортизаційні відрахування приймають участь в розрахунку суми оподаткованого прибутку і деяке їх викривлення призводить до порушень фінансової дисципліни на підприємстві, що суттєво може створити негативні тенденції в процесі управління господарською діяльністю підприємства, особливо в період економічної кризи.

Міністерство фінансів у Листі № 31 наголошує, що при застосуванні податкового методу амортизації підприємству необхідно: розрахувати суму амортизації, що включається до декларації з податку на прибуток; отриману суму поділити на 3 та відобразити в бухгалтерському обліку щомісяця протягом кварталу, в якому була розрахована амортизація для зазначеної декларації [4].

Згідно з Податковим кодексом метод зменшення залишкової балансової вартості заміняється прямолінійним та методом прискореного зменшення балансової вартості. Тобто замість фіксованого коефіцієнту зменшення балансової вартості для визначених груп основних фондів встановлений граничний термін використання по різних групам основних фондів [2].

Окремо слід розглядати механізм прискореної амортизації. Не підлягає сумніву теза згідно з якою підприємства повинні мати можливість здійснювати прискорену амортизацію особливо при запровадженні новітніх технологій. Однак, на нашу думку, треба більш точно визначити, яку саме форму нарахування амортизації необхідно вважати прискореною.. Досить поширеною помилкою є те, що під прискореною амортизацією розуміють будь-який метод розрахунку амортизації, з якого вона прогресивно зменшується в кожному періоді. Саме за таким методом обов'язково розраховується амортизація основних фондів, що є проблематичним, особливо для груп 2 і 4.

Розширена класифікація основних засобів у податковому обліку, тобто перераховано 16 груп основних фондів (табл.1.) замість 4-х груп. При цьому облік балансової вартості основних засобів кожної групи вестиметься за кожним із об'єктів, що входить до складу окремої групи, включаючи вартість поліпшення основних засобів, отриманих безоплатно або в оперативний лізинг (оренду), та в цілому за групою, як сума балансових вартостей окремих об'єктів такої групи.

Для зазначених груп основних засобів запропоновано більш рівномірний розподіл вартості основних засобів за основними методами, що базуються на застосуванні строків корисного використання. [2].

Одна з особливостей обліку основних засобів пов'язана з методологією погашення вартості функціонуючих основних засобів. В даний час при діючих методиках нарахування зносу (амортизації) зовсім не враховується фактор

економічного старіння. Ринок, відносин купівлі-продажу вимагають визначення і реальної залишкової вартості нерухомості, що в жодному разі не може бути забезпечено системою централізованих нормативів погашення з дуже усередненими розрахунками фізичного і морального зносу, тим більше глобально встановлюваних коефіцієнтів перерахування.

Таблиця 1

Класифікація груп основних засобів і інших необоротних активів й мінімально допустимі строки їх амортизації.

Групи	Мінімальні допустимі строки корисного використання, років
група 1 – земельні ділянки	
група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
група 3 – будинки, споруди, передавальні пристрої	20 15 10
група 4 – машини та обладнання: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, інші інформаційні системи, телефони, мікрофони і рації, вартість яких перевищує 1000 гривень	5 2
група 5 – транспортні засоби	5
група 6 – інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
група 7- тварини	6
група 8 – багаторічні насадження	10
група 9 – інші основні засоби	
група 10 – бібліотечні фонди	
група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи	
група 12 – тимчасові (не титульні) споруди	5
група 13 – природні ресурси	
група 14 – інвентарна тара	6
група 15 – предмети прокату	5
група 16 – довгострокові біологічні активи	7

Висновки і пропозиції. Таким чином, не дивлячись на значні теоретичні розробки, які стосуються обліку основних засобів, нарахування амортизації, багато з них на практиці залишаються невирішеними, що потребує подальшого вдосконалення підходів до практичної реалізації даних питань.

Адаптація практики використання міжнародних стандартів обліку та її обґрунтування відображення в П(с)БО в Україні – одна з актуальних проблем реформування обліку в сучасних умовах. Вирішення цієї проблеми дасть змогу

дарських процесів, оскільки інформація про позикові ресурси розпорошена та несистематизована у фінансовій звітності.

– удосконалення обліку позикових ресурсів потребує розширення нормативно-правової бази у сфері регулювання фінансової діяльності, яка створює економічно-правове поле для залучення нових видів фінансування підприємства. Зокрема, це стосується випуску боргових цінних паперів і надання фінансових послуг.

– вирішення проблем визнання та оцінки зобов'язань дасть можливість моделювати майбутній фінансовий стан підприємства, знизити негативний вплив різноманітних фінансових ризиків на його розвиток.

Отже, удосконалення політики управління позиковими фінансовими ресурсами підприємства слід розглядати як один із головних чинників підвищення ефективності будь-якої фінансово-господарської діяльності. Від цього залежить поліпшення позицій підприємства в конкурентній боротьбі, його стабільне функціонування та динамічний розвиток. Головна спрямованість реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємства полягає в оптимізації використання ресурсів підприємства. Система управління фінансовими ресурсами підприємства вважається досить ефективною лише у тому випадку, коли вона дає змогу не лише раціонально використовувати наявні ресурси, а й забезпечувати активний системний пошук можливостей подальшого розвитку підприємства.

Література:

1. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» (Форма №1): Наказ Міністерства Фінансів України від 31.03.1999 №87 // zakon1.rada.gov.ua
2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» (Форма №3): Наказ Міністерства Фінансів України від 31.01.2000 №20 // zakon1.rada.gov.ua
3. Буряк П.Ю. Формування і надання інформації про фінансові ресурси підприємства // Фінанси України. – 2006. – №10. – С.123-128.
4. Волинець О.О. Розвиток теорії і практики обліку та контролю зобов'язань у підприємствах ресторанного господарства // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №5. – С.186-192.
5. Кім Г.В., Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерських облік: первинні документи та порядок їх заповнення. – К.: ЦУЛ. – 2004. – 437с.
6. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. – М.: Финансы и статистика. – 2006.- 512 с.
7. Коммерческие и некоммерческие кредитно-заемные отношения: Монография / В.И. Белоцерковский, Д.В. Кандауров, М.В. Корнеев. – 2003. – 76 с.

Довгострокові зобов'язання складаються з:

- довгострокових кредитів банків;
- довгострокових фінансових зобов'язань;
- відстрочених податкових зобов'язань тощо.

Пильної уваги потребують відстрочені податкові зобов'язання, які формуються через існування постійних або тимчасових різниць між даними податково та фінансового обліку. Вони збільшують суму коштів підприємства на певний період, однак фактично не є запозиченими, оскільки мають іншу економічну природу. Вважаємо включення їх до складу позикових ресурсів недоречним.

Доречно зазначити, що вітчизняна нормативна база має певні прогалини у відображенні середньострокових кредитів, оскільки банківське регулювання передбачає виділення окремим видам кредитів, термін погашення яких стано вить від 1 до 3 років. Національні П(С)БО відповідної класифікації не підтримують.

Слід звернути увагу і на суперечності у визначеннях національних стандартів бухгалтерського обліку, зокрема щодо оцінки непередбачених зобов'язань. Так, у П(С)БО 11 зазначено, що сума непередбачених зобов'язань визначається за обліковою оцінкою ресурсів, необхідних для погашення на певну звітну дату, але, керуючись цим документом, суму непередбаченого зобов'язання достовірно визначити не можна. Ця ж ситуація спостерігається й щодо оцінки забезпечень, а це вже досить суттєво може вплинути на фінансові результати діяльності підприємства, оскільки суми створених забезпечень визнаються витратами звітного періоду.

Сутність забезпечень як об'єкта обліку недостатньо широко висвітлена у наукових працях [3; 4; 5;]. Основана дискусія ведеться довкола межі, яка розділяє потенційну і теперішню заборгованість підприємства.

Процес формування забезпечень вимагає систематизації за такими ознаками:

- характер витрат, на покриття яких створюється забезпечення;
- джерела залучення або фінансування;
- період і частота нарахування;
- ступінь використання у господарському процесі.

Визначені показники встановлюються для кожного виду витрат, які планує покрити підприємство, залежно від особливостей їх утворення.

Проте національні П(С)БО не визначають, за якої конкретно величини ймовірності здійснення платежу треба визнавати забезпечення в обліку. Оче видно, що таку шкалу доречно розробляти відповідно до галузевих особливостей господарювання та видів витрат, на відшкодування яких створюється певне забезпечення.

Таким чином, за результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

– позикові ресурси є важливим і складним об'єктом бухгалтерського обліку. Розкриття їхньої сутності в обліку полягає у ретельному вивченні госпо

формувати достовірну інформативну базу, яка є основою прийняття ефективних управлінських рішень на всіх існуючих рівнях господарювання.

Література:

1. Податковий кодекс України // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – №1-3. – С.3-354.
2. Податковий кодекс № 2755-VI від 02.12.2010 // [Електронний ресурс]: <http://www.mainmaker.com>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку « основні засоби », затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 року №92 // Бухгалтерія. Збірник систематизованого законодавства. – 2007. – №1. – С.101–105.
4. Про оподаткування прибутку підприємства: Закон України від 28 грудня 1994 року №334/94-ВР. В редакції Закону України від 22 травня 1997 року № 283/97-ВР// [Електронний ресурс]: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Сивец С. С. Переоценка основных средств на предприятиях Украины: возможности, перспективы, проблемы [Електронний ресурс]/ Сивец С.С., Баширова Л.А.// Облік і аудит: Збірник статей / Режим доступу:<http://www.binfo.zp.ua/articles.shtml>.
6. Старицький Ю.І. Амортизація основних засобів: класифікація підходів/ Стадницький Ю.І.// Наука і економіка: науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету. – 2011.- Вип. 4(24).- С. 72-78.

К.е.н., доцент Чудовець В.В.

Луцький національний технічний університет

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДИВІДЕНДІВ

Одним із напрямків розподілу отриманого суб'єктом господарювання прибутку є виплата дивідендів. Дивіденди є ключовим інструментом управління прибутком та найбільш ліквідним результатом діяльності підприємства, що можуть отримати його засновники.

Лібералізація податкової політики щодо оподаткування дивідендів, зумовлена прийняттям Податкового кодексу України (далі – ПКУ) [1], значно підвищила інтерес власників підприємств до виплати дивідендів. Це вимагає наявності чіткої законодавчої бази щодо механізму нарахування дивідендів суб'єктами господарювання різних організаційно-правових форм та їх адекватного відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Незважаючи на фактичну однаковість науковців в розумінні цієї економічної категорії, в Україні внаслідок прийняття недосконалих нормативних ак-

тів, виникли практичні проблеми щодо нарахування, виплати та оподаткування дивідендів, а саме:

- порядок визначення прибутку, з величини якого сплачуються дивіденди (чистий прибуток звітного періоду чи нерозподілений прибуток на кінець такого періоду);
- юридична підстава виплати дивідендів підприємствами окремих організаційно-правових форм (наприклад, приватними підприємствами);
- зміни норм ПКУ [1] щодо порядку оподаткування дивідендів за періоди до 01.01.2011 року тощо.

Відповідно до підпункту 14.1.19 ПКУ [1] під дивідендами слід розуміти «платіж, що здійснюється юридичною особою – емітентом корпоративних прав чи інвестиційних сертифікатів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку».

Однак в бухгалтерському обліку існує два види прибутку, які мають різний економічний зміст, порядок розрахунку та, відповідно, значення: чистий прибуток (рядок 220 Звіту про фінансові результати) та нерозподілений прибуток (рядок 350 Балансу). Внаслідок цього виникає два альтернативних рішення, з якої величини сплачувати дивіденди.

З економічної точки зору менш обґрунтованим може здатися нарахування дивідендів із чистого прибутку за звітний період, оскільки в такому випадку може виникнути ситуація коли підприємство має наростаючим підсумком на кінець звітного періоду збитки, а за звітний період – прибуток. Опосередковано таку думку підтверджує Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Мінфіну від 30.11.99 р. №291 [2], відповідно до якої «на субрахунку 443 «Прибуток, використаний у звітному періоді» відображається розподіл прибутку між власниками (нарахування дивідендів)...». Використання ж непокритого збитку є неможливим.

Норми Господарського (ст.116) [3] та Цивільного (ст. 88) [4] кодексів, Закону України «Про господарські товариства» (ст. 10) [5] не конкретизують, з якого прибутку виплачується дивіденди.

Разом з цим, пряме посилання ПКУ при визначенні дивідендів на розподіл саме чистого прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку зумовлює можливість нарахування дивідендів із суми чистого прибутку за звітний період.

Відповідно до п.4 П(С)БО 15 «Дохід» [6] під дивідендами розуміють «частину чистого прибутку, розподілену між учасниками (власниками) відповідно до їх частки участі у власному капіталі підприємства».

Закон України «Про акціонерні товариства» [7] передбачає, що «дивіденд – частина чистого прибутку акціонерного товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну належну йому акцію певного типу та/або класу». Аналогі-

- визначена сума винагороди за користування ресурсами;
- санкції за порушення договірних зобов'язань за термінами і сумами погашення.

Всі етапи облікових робіт, пов'язаних із формуванням та управлінням позиковими ресурсами, у системі бухгалтерського обліку підпадають під облік зобов'язань і регламентуються вітчизняними П(С)БО.

Згідно з П(С)БО 2 «Баланс», позикові ресурси як вид зобов'язань є заборгованістю підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди [1]. Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення.

З метою бухгалтерського обліку за П(С)БО 11 «Зобов'язання» зобов'язання розділяють на: довгострокові та поточні зобов'язання; забезпечення; непередбачені зобов'язання та доходи майбутніх періодів [2]. Таким чином, у національній нормативній базі окреслені межі визначення структури джерел утворення (фінансування) майна вітчизняних підприємств. Однак, запропонована класифікація не завжди дає змогу порівняти величини власного та позикового капіталу, наприклад, за потреби оцінити сукупну ціну капіталу (вартість) підприємства.

Перше питання, яке може виникнути перед підприємством, – це виокремлення позикових і власних ресурсів із пасиву балансу. Якщо стосовно власного капіталу нормативне регулювання в обліку дає таку можливість, то визначення величини та структури позикового капіталу потребує додаткових досліджень.

Ще одне питання, яке потребує пильної уваги підприємств – це оцінка та групування структурних елементів позикових ресурсів. Національні стандарти розмежовують поточні та довгострокові зобов'язання залежно від строку погашення. Згідно з П(С)БО 2, до поточних відносяться такі зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу [1]. Поточні зобов'язання відображаються у балансі за сумою погашення. До поточних зобов'язань належать такі види позикових ресурсів:

- короткострокові кредити банків;
- кредиторська заборгованість постачальникам і підрядникам внаслідок операційної діяльності;
- заборгованість з оплати праці;
- авансові платежі замовників;
- нараховані до сплати дивіденди, відсотки тощо.

Однак, необхідно пам'ятати, що до поточних можна відносити тільки ті позикові ресурси з терміном погашення після 12 місяців, що пов'язані з виникненням витрат у процесі операційної діяльності, в іншому випадку це вже довгострокові зобов'язання і їх оцінюють за теперішньою вартістю.

нках фінансово обліку розглянуті в працях П.Ю.Буряка [3], Г.Кіма [5], В.В.Соїка [5] тощо. Проте існує чимало проблем у регулюванні позиково-кредитних відносин як об'єктів обліку, аналізу та оподаткування.

Зокрема, О.О.Волинець [4], проаналізувавши методичні засади обліку, аналізу і контролю зобов'язань, дійшла висновку що підприємства мають незадовільну або ж формалізовану аналітичну базу щодо руху зобов'язань, доцільності їх залучення, ризикованості та ефективності.

Досить часто у публікаціях порушується проблематика оптимізації структури фінансових ресурсів, досліджуються чинники економічного зростання шляхом розвитку та вдосконалення кредитної системи, однак дана тематика не розкриває змісту суперечностей, які виникають під час обліку позикових ресурсів підприємств.

Метою даної роботи є вивчення стану обліку позикових ресурсів і виявлення кола проблем, які ускладнюють управління та облік позикових ресурсів. Для досягнення поставленої мети необхідне вирішення таких завдань:

- дослідження методологічної бази обліку позикових ресурсів;
- виявлення та аналіз спірних моментів у господарських процесах при обліку різних видів позикових ресурсів.

Слід зазначити, що ринкові умови господарювання породжують об'єктивну необхідність використання суб'єктами підприємницької діяльності позичених фінансових ресурсів поряд із власними коштами, які є у їх розпорядженні, тобто поряд із статутними, резервними, амортизаційними та іншими фондами цільового призначення. Одним із напрямів поліпшення способів та ефективності залучення кредитного капіталу суб'єктами економічної діяльності в Україні є розроблення на державному рівні рекомендаційних методик оцінки ефективності джерел залучення кредитних ресурсів, а на рівні підприємств – внутрішніх нормативних методик, адаптованих до особливостей діяльності того чи іншого суб'єкта економічної діяльності. Методики повинні розроблятися на базі такого алгоритму:

- спочатку потрібно оцінити здатність підприємства виконати в подальшому кредитні зобов'язання;
- виявити потенційні способи залучення кредитного капіталу;
- оцінити ефективність способів залучення кредитного капіталу;
- оцінити варіанти диверсифікації способів залучення кредитного капіталу;
- проаналізувати результати упровадження стратегії залучення кредитного капіталу

У процесі своєї господарської діяльності підприємства залучають додаткові фінансові ресурси із зовнішнього економічного середовища. Позикові ресурси залучаються тимчасово та мають певні особливості функціонування.

Специфічні риси позикових ресурсів коротко можна сформулювати так:

- визначений строк погашення;
- адресність (ресурси повертаються конкретно визначеній договором особі);

чну позицію підтверджує у своєму листі від 09.03.2011 р. №2391 Державний комітет України з регуляторної політики та підприємництва [8].

Роз'яснення стосовно бази для нарахування дивідендів надав також Фонд державного майна України, який у листі від 04.12.2002 р. №17-1511 [9] зазначає, що відповідно до форми № 2 «Звіт про фінансові результати» кінцевим показником господарської діяльності відкритих акціонерних товариств є чистий прибуток від господарської діяльності (рядок 220).

На нашу думку, наведене вище дає законодавчі підстави здійснювати нарахування дивідендів, виходячи із величини чистого прибутку за звітний період.

Юридичного обґрунтування потребує також можливість виплати дивідендів приватними підприємствами, оскільки свого часу Державна податкова адміністрація України займаючи фіскальну позицію наполягала на відсутності права приватних підприємств на отримання дивідендів та необхідності оподаткування грошових коштів, які залишаються в таких підприємств після сплати всіх податків на загальних підставах (лист ДПА України від 19.04.2000 р. №5534/7/15-0117 [10]).

Хибність такої позиції пояснюється наступним. Стаття 55 ГКУ [3] відносить до складу господарських організацій серед інших і приватні підприємства. В свою чергу, згідно зі статтею 167 цього кодексу «корпоративні права – це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації...». Таким чином норми господарського законодавства прямо передбачають можливість виплати дивідендів усіма господарськими організаціями.

Іншою проблемою, що потребує дослідження є порядок оподаткування дивідендів виплачених фізичним особам. Відповідно до абз. 9 пп. 167.2, ст. 167 ПКУ [1] доходи у вигляді дивідендів, нараховані платнику податку емітентом корпоративних прав – резидентом, що є юридичною особою (крім дивідендів за привілейованими корпоративними правами) оподатковуються за ставкою 5%.

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України» від 07.07.2011 р. №3609-VI [11], доповнено підрозділ 1 «Особливості справляння податку на доходи фізичних осіб» розділу XX ПКУ пунктом 6 такого змісту: «Оподаткування доходів платника податку, нарахованих за наслідками податкових періодів до 1 січня 2011 року, здійснюється за ставками та згідно з нормами, що діяли до 1 січня 2011 року, незалежно від дати їх фактичної виплати (надання)» (редакція діє з 06.08.2012 р.).

Звідси можна зробити висновок про існуючу ставку оподаткування дивідендів, нарахованих за періоди до 01.01.2011 року на рівні 15%. Відразу виникає питання щодо рівня ставки оподаткування за періоди до 01.01.2011 р., у разі їх виплати з 01.01.2011 р. до 06.08.2011 р. Незважаючи на те, що така зміна в цілому відповідає принципу рівності податкового законодавства, проте порушує

принцип фіскальної достатності та заважає легалізації виплати частини прибутку засновникам суб'єктів господарювання.

На нашу думку, в рамках удосконалення порядку нарахування, обліку та оподаткування дивідендів, існує нагальна потреба в подальшому усуненні зазначених вище недоліків при розробці відповідних нормативних актів. Це дасть можливість стимулювати власників підприємств до отримання і оподаткування легальних доходів за результатами їх роботи.

Література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мініфіну від 30.11.1999 р. №291.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV.
5. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. №1576-XII.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290.
7. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. №514-VI.
8. Листі Державного комітету України з регуляторної політики та підприємництва від 09.03.2011 р. №2391.
9. Лист Фонду державного майна України від 04.12.2002 р. №17-1511.
10. Лист ДПА України від 19.04.2000 р. №5534/7/15-0117.
11. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України» від 07.07.2011 р. №3609-VI.

Котковський Р.В.

*Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний університет»*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ БАНКОМ АКЦІЙ ЗА ДОРУЧЕННЯМ ТА ЗА РАХУНОК КЛІЄНТІВ

Важливу роль у застосуванні позикового капіталу в державі відіграють операції з цінними паперами. Кредитно-фінансові інститути здійснюють операції на ринку цінних паперів з метою накопичення грошових коштів і нормалізації в системі грошового обігу. Більшість комерційних банків активно виступають емітентами цінних паперів і укладають угоди як через фондову біржу, так і

- зниження податкового тиску до теоретично допустимого рівня;
- забезпечення стабільності податкового законодавства;
- узгодженість усіх елементів в межах єдиного податково-правового простору.

Література:

1. Череп А.В. Податкова реформа – реальність та прогнози / А.В. Череп, В.В. Барабанова. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/znprnudps/2011_1/pdf/11cavraf.pdf.
2. Цимбал Т.Я. Правове регулювання податкової системи України : автореф. дис. На здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Теорія управління, адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право» / Т.Я. Цимбал. – Ірпінь, 2008. – 18 с.
3. Податковий кодекс України / укл. В. Кузнєцов. – Х. : Фактор, 2011. – 496 с.

Мотречко І.К.

студентка Донецького національного технічного університету

ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

Ринкові перетворення економіки України потребують нового наукового переосмислення господарських явищ і процесів, які від буваються в основному виробництві вітчизняних підприємств. Досвід запровадження зарубіжних методик, стандартів і механізмів функціонування еко номічних відносин для України виявився невдалим. Нині спостерігається значна фінансова криза, яка охопила соціально-економічну систему країни. Кризи гострих неплатежів і низької ліквідності вітчизняних підприємств ви магають перегляду та удосконалення сучасної теорії і практики позикових від носин. Бухгалтерський облік як основна з компонент інформаційної бази управління підприємством заслуговує першочергової уваги.

Вплив структури капіталу на систему управління корпорацією досліджено у працях В.І.Белоцерковського [7], Д.В.Кандаурова [7]. В.В.Ковальова [6], М.В.Корнеєва [7], А.В.Щепотьєва [7] тощо. В основу їхніх праць покладено завдання – виявити найефективніші механізми оцінки вартості підприємства. При цьому всі науковці погоджуються, що єдиної універсальної методики у сфері фінансів не існує. Таким чином, на практиці бухгалтерські методики обліку та оцінки фінансових ресурсів є найчастіше вжива ними та регламентованими. Питаннями відображення облікової інформації про позиковий капітал на раху-

судно- та літакобудівної промисловості, прибутку, отриманого від надання готельних послуг, продажу біопалива тощо;

- скорочення ставки податку на додану вартість з теперішніх 20 до 17 % після 01.01.2014 р.;

- застосування системи автоматичного відшкодування податку на додану вартість [3].

Незадовільною тенденцією вважаємо зменшення кількості платників податків, що свідчить про неналежний податковий клімат у країні, тінізацію економіки і одночасно посилює податкове навантаження на економічних суб'єктів.

Дедалі актуальнішою проблемою для держави стає виплата заробітної плати в «конвертах», оскільки від «тіньових» розрахунків вона втрачає бюджет, а через непоінформованість і низький рівень свідомості вельми дорогою ціною платять за це і самі наймані робітники. Громадяни, які погоджуються отримувати зарплату в «конвертах», не тільки сприяють розвитку тіньових схем, а й позбавляють себе соціальної захищеності. Адже пенсію вони матимуть тільки виходячи з офіційно нарахованої суми заробітної плати. Ухиляючись від оподаткування шляхом мінімізації реальних доходів, вони позбавляють себе не тільки достойної пенсії в майбутньому, а й лікарняних, декретних виплат, отримання банківських кредитів тощо. Маючи дуже сумнівний виграш сьогодні, неофіційні працівники однозначно програють в майбутньому.

Вдосконалення податкової системи України повинно відбуватися шляхом спрощення механізму оподаткування, підвищення ефективності системи адміністрування податків, а також забезпечення всіх учасників податкових відносин повною інформацією про сплату податків.

В умовах сьогодення важливе місце повинно бути відведене податковій системі як державному регулятору покращення фінансової діяльності підприємств. Тому реалізація податкової реформи повинна відбуватись цілеспрямовано, системно, відкрито, виважено, поступово у часі.

Отже вважаємо основними напрямками податкової реформи в Україні повинні бути наступні:

– побудова стабільної зрозумілої і цілісної податкової системи з метою визначення збалансованих підходів до фінансового перерозподілу в межах країни і обґрунтування норм оподаткування;

– послаблення податкового тиску і подальше спрощення податкової системи шляхом скасування неефективних податків з адміністративної точки зору;

– розширення податкової бази завдяки скасуванню непрозорих податкових пільг;

– розширення кола платників податків і оподатковуваних доходів у відповідності з критерієм;

– розв'язання ряду проблем пов'язаних зі стягненням податків і контролем за дотриманням податкового законодавства;

на позабіржовому ринку цінних паперів (торгівля облігаціями, продаж акцій тощо) [1].

Чинне законодавство передбачає різноманітність операцій з цінними паперами. Відповідно до ст. 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність» комерційні банки мають право займатися організацією їх купівлі та продажу за дорученням клієнтів [2]. Іншими словами, банки мають право надавати своїм клієнтам посередницькі послуги з придбання за їх рахунок акцій у третіх осіб або з продажу акцій, що знаходяться в їх володінні, третім особам. В такому випадку банк і клієнт укладають договір доручення, в якому оговорюють умови угоди, форму і терміни передачі грошей та цінних паперів, відшкодування витрат, розмір комісійних тощо.

При купівлі акцій за дорученням та за рахунок клієнта останній переказує необхідну для покупки суму зі свого розрахункового рахунку на балансовий рахунок 2901 «Кредиторська заборгованість за розрахунками за цінними паперами для клієнтів». Банк, який знайшов продавців необхідних клієнтові цінних паперів, укладає з ними договори від свого імені, але здійснює оплату з цього рахунку вартість придбаних акцій, витрати на їх придбання, а також списує з нього свої комісійні. Кошти, що залишились, повертаються клієнтові шляхом їх зарахування на його розрахунковий рахунок. Документарні акції, що надійшли в банк при здійсненні угоди, до передачі їх новому власнику обліковуються на за балансовому рахунку 9704 «Цінні папери клієнтів згідно з договором доручення (комісії)».

У випадку, якщо депонованих клієнтом коштів не вистачає для купівлі цінних паперів, банк може за згодою клієнта доплатити недостатню суму, відобразивши її на рахунку 2801 «Дебіторська заборгованість за розрахунками за цінні папери для клієнтів».

При продажу банком акцій на основі договору доручення клієнт передає в банк свої акції, які обліковуються до їх продажу на рахунку 9704 «Цінні папери клієнтів згідно з договором доручення (комісії)». Банк знаходить одного чи декілька покупців, від свого імені укладає з ними договір купівлі-продажу та отримує проти акцій гроші, що надійшли на рахунок 2901 «Кредиторська заборгованість за розрахунками за цінними паперами для клієнтів». З цього рахунку (зрозуміло, на підставі договору доручення) списує свої комісійні і відшкодовані клієнтом витрати (оформлення, транспорт, охорона), а суму, що залишилась, зараховує на поточний рахунок клієнта [3, с. 160].

Розглянемо умовний приклад обліку купівлі-продажу банком акцій за дорученням та за рахунок клієнтів. Комерційний банк «Кривбас» уклав угоду з фірмою «Рудана» договір доручення на купівлю за рахунок її коштів 100 акцій ПАТ «Криворізький молокозавод №1» за ціною, не дорожче ніж 97 грн. за одну акцію. Фіра сплачує банку комісійні у розмірі 2% від вартості акцій та відшкодує пов'язані з придбанням витрати банку.

Таблиця

Приклад обліку операцій з купівлі банком акцій за дорученням та за рахунок клієнтів

Дата	Етапи операції	Дебет	Кредит	Сума	Коментар
01.11	Укладання договору доручення	9819	9910	1	Облік договору за умовною ціною
02.11	Переказ клієнтом грошей на купівлю акцій	2600	2901		
04.11	Укладання договорів	9350	9900	2880	30 акцій за ціною 96 грн./акцію
05.11	«спот» з продавцями акцій	9350	9900	6650	70 акцій за ціною 95 грн./акцію
06.11	Купівля акцій за дорученням та за кошти клієнта	2901	1200	2880	Розрахунок з 1 продавцем акцій
		2901	1200	6650	Розрахунок з 2 продавцем акцій
		2901	1200	70	Оплата витрат при купівлі
		2801	1200	180	180 грн. за рахунок коштів банку
		9900	9350	9530	Списання зобов'язань за договорами «спот»
9704	9910	100	Приймання акцій від продавців		
07.11	Розрахунки з клієнтом-поручителем	2600	2801	180	Відшкодування витрат
		2600	6113	190,6	Комісійні доходи банку
		9910	9704	100	Передача акцій клієнтові

Таким чином, операції з купівлі-продажу цінних паперів відображаються у бухгалтерському обліку за датою укладення угоди, тобто в день виникнення прав (активів) або зобов'язань (пасивів), незалежно від дати розрахунку за цією операцією або дати валютування (зміни прав власності на цінні папери). В окремих випадках відображення за балансовими рахунками операції за датою угоди можливе, якщо дата угоди та дата валютування збігаються.

Література:

1. Костюченко О.А. Банківське право України: [підручник]. – 3-тє вид. – К.: Видавництво А.С.К., 2003. – 928 с.
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. №2121-III (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Інформаційно-довідкова система «Ліга-закон». – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>.
3. Ботвинкин В.М. Беседы о банковском учете. – 2-е изд., доп. и перераб. – Днепропетровск: АРТ-ПРАСС, 2005. – 384 с.

Урусова З.П.
Запорізький національний університет

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ

У наш час важливим питанням є забезпечити формування такої системи оподаткування в Україні, яка сприяла б розвитку економіки, формуванню повноцінних суб'єктів ринкової економіки з одночасним поступовим вирішенням проблеми скорочення дефіциту бюджету і досягнення фінансової стабілізації з поступовим переходом до економічного зростання. Потребує змін і сам механізм та цільове спрямування податків. Потрібно дослідити та виокремити як прогресивні напрями, так і певні дискусійні норми, які суперечать завданням та пріоритетам податкової політики в умовах посткризового відновлення економіки [1].

Досвід, набутий Україною за роки незалежності, переконливо свідчить, що ефективне правове регулювання податкової системи України є не тільки важливою передумовою суспільного розвитку, але й нагальною потребою економічного зростання. Необхідність і важливість чіткого правового регулювання податкової системи довели провідні науковці світу та підтверджено історичним розвитком більшості держав [2].

Для того, щоб змінити стан податкової системи, необхідні структурні зрушення у цій сфері. Серед основних напрямів реформування податкової системи доцільно назвати: демократизацію податкової служби України, а саме зміну ідеології її функціонування на основі реформування податкової служби; підвищення фіскальної ефективності податків унаслідок розширення податкової бази, покращення адміністрування, зменшення масштабів ухилення від сплати податків; забезпечення більш рівномірного розподілу податкового тягаря між платниками податків; стимулювання розвитку бізнесу та підвищення ефективності виробництва; посилення оподаткування екологічно шкідливих і небезпечних виробництв.

З 1 січня 2011 р. чинності набув Податковий кодекс, що ознаменувало початок нової ери оподаткування в Україні. Основними перевагами його запровадження є:

- поступове скорочення базової ставки оподаткування прибутку з 25 до 23 % у 2011 р., 21 % у 2012 р., 19 % у 2013 р. та 16 % починаючи з 2014 р. і надалі;
- зближення податкового та бухгалтерського обліку у частині визначення величини фінансового результату;
- застосування 0 % ставки податку на прибуток на період з 01.04.2011 р. до 01.01.2016 р. для новостворених підприємств;
- застосування ряду галузевих та специфічних пільг шляхом звільнення від оподаткування прибутку підприємств легкої промисловості, електроенергетики,